

2011. évi CLXXXIX. törvény

Magyarország helyi önkormányzatairól¹

Hatályos: 2020.03.24 - 2020.03.31

Az Országgyűlés elismeri és védi a helyi választópolgárok közösségének önkormányzáshoz való jogát.

A helyi önkormányzatok az egységes állami szervezetrendszer részeként hozzájárulnak az Alaptörvényben foglalt államcél megvalósításához, elősegítik a jogszabályi kötelezettségek teljesítését.

Az Országgyűlés tisztelettel adózva hazánk haladó önkormányzati hagyományai előtt, az Alaptörvényben meghatározott önkormányzati jogok kiteljesítése, a helyi önkormányzáshoz szükséges feltételek megteremtése, a nemzeti együttműködés erősítése, a települések öfenntartási képességének elősegítése, valamint a helyi közösség öngondoskodásra való képességének erősítése érdekében – figyelembe véve a Helyi Önkormányzatok Európai Chartájában foglalt alapelveket – az Alaptörvény végrehajtására, az Alaptörvény 31. cikk (3) bekezdése, az 51. § (2) és (3) bekezdése tekintetében az Alaptörvény T) cikk (1) bekezdése alapján a következő törvényt alkotja:

I. FEJEZET

A HELYI ÖNKORMÁNYZÁS ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

Értelmező rendelkezések

1. § E törvény alkalmazásában:

1. választópolgár: aki a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán választójoggal rendelkezik,
2. kormányhivatal: a helyi önkormányzat törvényességi felügyeletét ellátó fővárosi vagy megyei kormányhivatal,
3. képviselő-testület határozata: normatív határozat és egyedi határozat.

Alapvető rendelkezések

2. § (1) A helyi önkormányzás a település, valamint a megye választópolgárai közösségének joga, melynek során érvényre jut az állampolgári felelősségérzet, kibontakozik az alkotó együttműködés a helyi közösségen belül.

(2) A helyi önkormányzás a helyi közügyekben demokratikus módon, széles körű nyilvánosságot teremtve kifejezi és megvalósítja a helyi közakaratot.

3. § (1) A helyi önkormányzás joga a települések (települési önkormányzatok) és a megyék (területi önkormányzatok) választópolgárainak közösségét illeti meg.

(2) Települési önkormányzatok a községekben, a városokban, járásszékhely városokban, megyei jogú városokban és a fővárosi kerületekben működnek.

(3) A fővárosi önkormányzat települési és területi önkormányzat.

(4) A választópolgárok választott képviselőik útján és a helyi népszavazáson történő részvételükkel gyakorolják az önkormányzáshoz való közösségi jogaikat.

4. § A helyi közügyek alapvetően a lakosság közszolgáltatásokkal való ellátásához, valamint a helyi önkormányzás és a lakossággal való együttműködés szervezeti, személyi és anyagi feltételeinek megteremtéséhez kapcsolódnak.

5. § A helyi önkormányzatok által ellátott, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdésében rögzített feladat- és hatáskörök jogszerű gyakorlása alkotmánybírói és bírósági védelemben részesül.

6. § A helyi önkormányzat feladatai ellátása során:

- a) támogatja a lakosság önszerveződő közösségeit, együttműködik e közösségekkel, biztosítja a helyi közügyekben való széles körű állampolgári részvételt;
- b) erősíti a település öfenntartó képességét, feltárja lehetőségeit és hasznosítja saját erőforrásait;
- c) egyes közszolgáltatások igénybevételét – törvény felhatalmazása alapján – rendeletében feltételekhez kötheti.

7. § (1) Az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés j) pontja szerint megkeresett szerv a helyi önkormányzat megkeresésére harminc napon belül érdemben köteles válaszolni.

(1a)² Ha az (1) bekezdés szerinti megkeresés címzettje az Országgyűlés, a harmincnapos határidőt nem kell alkalmazni.

(2) Amennyiben a tájékoztatás, a válaszadás vagy az intézkedés nem a megkeresett szerv hatáskörébe tartozik, az köteles a megkeresést nyolc napon belül átteni a hatáskörrel rendelkező szervhez és erről a megkereső helyi önkormányzatot egyidejűleg tájékoztatni.

8. § (1) A helyi közösség tagjai a helyi önkormányzás alanyaként kötelesek:

a) öngondoskodással enyhíteni a közösségre háruló terheket, képességeik és lehetőségeik szerint hozzájárulni a közösségi feladatok ellátásához;

b) betartani és betartatni a közösségi együttélés alapvető szabályait.

(2) A helyi önkormányzat képviselő-testülete rendeletében meghatározhatja az (1) bekezdésben foglalt kötelezettségek tartalmát, elmulasztásuk jogkövetkezményeit.

9. § Az e törvényben meghatározott jogokat jóhiszeműen, a kölcsönös együttműködés elvét figyelembe véve, a társadalmi rendeltetésüknek megfelelően kell gyakorolni.

II. FEJEZET

FELADAT- ÉS HATÁSKÖRÖK

Önkormányzati feladat- és hatáskörök

10. § (1) A helyi önkormányzat ellátja a törvényben meghatározott kötelező és az általa önként vállalt feladat- és hatásköröket.

(2) A helyi önkormányzat – a helyi képviselő-testület vagy a helyi népszavazás döntésével – önként vállalhatja minden olyan helyi közügy önálló megoldását, amelyet jogszabály nem utal más szerv kizárólagos hatáskörébe. Az önként vállalt helyi közügyekben az önkormányzat mindent megtehet, ami jogszabállyal nem ellentétes. Az önként vállalt helyi közügyek megoldása nem veszélyeztetheti a törvény által kötelezően előírt önkormányzati feladat- és hatáskörök ellátását, finanszírozása a saját bevételek, vagy az erre a célra biztosított külön források terhére lehetséges.

(3)³ A helyi önkormányzat – törvényben meghatározott esetekben – az állammal kötött megállapodás alapján elláthat állami feladatokat. A megállapodásban rendelkezni kell a feladatellátás finanszírozásáról. A megállapodás közigazgatási szerződésnek minősül.

11. § (1) A községnek, a városnak, a járásszékhely városnak, a megyei jogú városnak, a fővárosnak és kerületeinek, valamint a megyei önkormányzatnak egymástól eltérő feladat- és hatáskörei lehetnek.

(2) Törvény a kötelező feladat- és hatáskör megállapításánál differenciálni köteles, figyelembe véve a feladat- és hatáskör jellegét, a helyi önkormányzatok eltérő adottságait, különösen

a) a gazdasági teljesítőképességet;

b) a lakosság számot;

c) a közigazgatási terület nagyságát.

(3) Jogszabály a hatáskör telepítésével egyidejűleg meghatározza a feladat- és hatáskörellátáshoz szükséges minimális szakmai, személyi, tárgyi és gazdasági feltételeket.

12. § (1) A nagyobb gazdasági teljesítőképességű, lakosság számú települési önkormányzat számára előírt kötelező feladat- és hatáskör ellátását – annak egyetértésével – más települési önkormányzat vagy társulása önként akkor vállalhatja, ha azt

a) a lakossági igények indokolják;

b) gazdaságosabban és legalább változatlan szakmai színvonalon;

c) többlet állami támogatás igénybevétele nélkül

képes ellátni.

(2) A feladat- és hatáskör vállalásáról a települési önkormányzat képviselő-testülete – a feladat- és hatáskör eredeti címzettjének előzetes egyetértése esetén – rendeletben, a társulás határozatban dönt a feladat- és hatáskör vállalás tervezett időpontját megelőzően legalább három hónappal korábban. Az (1) bekezdésben foglalt feltételek meglétét a kormányhivatal – indokolt esetben más állami szervek bevonásával – törvényességi felügyeleti eljárás keretében vizsgálja. Törvény vagy megállapodás eltérő rendelkezésének hiányában az ellátás megkezdésének időpontja a döntést követő év január 1. napja.

(3) A feladat- és hatáskör vállalása esetén a települési önkormányzat a központi költségvetéstől igényelheti a vállalt feladattal arányos fedezet biztosítását.

13. § (1)⁴ A helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen:

1. településfejlesztés, településrendezés;

2. településüzemeltetés (köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása);

3. a közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése;

4. egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások;

5. környezet-egészségügy (köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása, rovar- és rágcsálóirtás);

6. óvodai ellátás;

7. kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása; filmszínház, előadóművészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása;

8. ⁵ gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások;

8a. ⁶ szociális szolgáltatások és ellátások, amelyek keretében települési támogatás állapítható meg;

9. lakás- és helyiséggazdálkodás;

10. a területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása;

11. helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás;

12. honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás;

13. helyi adóval, gazdaság szervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok;

14. a kistermelők, őstermelők számára – jogszabályban meghatározott termékeik – értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétvégi árusítás lehetőségét is;

15. sport, ifjúsági ügyek;

16. nemzetiségi ügyek;

17. közreműködés a település közbiztonságának biztosításában;

18. helyi közösségi közlekedés biztosítása;

19. hulladékgazdálkodás;

20. távhőszolgáltatás;

21. víziközmű-szolgáltatás, amennyiben a víziközmű-szolgáltatásról szóló törvény rendelkezései szerint a helyi önkormányzat ellátásért felelősnek minősül.

(2) Törvény a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó más helyi önkormányzati feladatot is megállapíthat.

(3) ⁷ Az (1) bekezdés 18. pontja szerinti helyi közösségi közlekedési feladatellátás forrása helyi önkormányzatnál a helyi iparüzési adóból származó bevétel, a fővárosi önkormányzat esetében elsőként a külön törvény alapján a fővárosi önkormányzatot osztottan megillető adóbevétel.

14. §⁸ (1) A 13. § (1) bekezdésében meghatározott feladatok ellátásának részletes szabályait, ha e törvény másként nem rendelkezik, jogszabályok tartalmazzák.

(2) A 13. § (1) bekezdés 3. pontjában meghatározott közterület, illetve közintézmény nem viselheti

a) olyan személy nevét, aki a XX. századi önkényuralmi politikai rendszerek megalapozásában, kiépítésében vagy fenntartásában részt vett, vagy

b) olyan kifejezést vagy olyan szervezet nevét, amely a XX. századi önkényuralmi politikai rendszerre közvetlenül utal.

(3) Ha a helyi önkormányzat döntése során kétség merül fel a tekintetben, hogy a közterület neve megfelel-e a (2) bekezdésnek, arról beszerzi a Magyar Tudományos Akadémia állásfoglalását.

14/A. §⁹ (1) Minden belterületi és olyan külterületi közterületet el kell nevezni, amely olyan ingatlanhoz vezet, amelyen az épített környezet alakításáról és védelméről szóló törvény szerinti épület található.

(2) Közterület elnevezéseként nem alkalmazható

a) ugyanazon településen vagy a fővárosban ugyanazon a kerületen belül azonos jellegű közterületre alkalmazandó azonos,

b) kormányrendeletben meghatározottak szerint a közterületek megkülönböztetését lehetővé tevő szabályokkal való ellentét miatt összetéveszthető, vagy

c) kormányrendeletben meghatározottak szerint a közterületek elnevezésére vonatkozó technikai feltételekkel ellentétes

elnevezés.

(3) Közterület élő személyről nem nevezhető el.

(4) Települések egyesítése, területrész átadása, a kerület határainak megváltoztatása után szükség esetén átnevezéssel kell gondoskodni arról, hogy az új település közterületnevei megfeleljenek a (2) és (3) bekezdésben meghatározott követelményeknek.

(5)¹⁰ Minden házszámmal ellátott épületen a tulajdonosnak fel kell tüntetnie a házszámot.

(6)¹¹ Minden, az (1) bekezdés szerint elnevezett közterületet az elnevezése feltüntetésével kell megjelölni.

15. § A helyi önkormányzat feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladatellátásba történő bevonását.

16. §¹² (1) Ha az Európai Unió vagy más nemzetközi szervezet felé vállalt kötelezettség határideje eredménytelenül telt el, vagy a határidőben történő teljesítés elmaradásának reális veszélye fennáll, a Kormány a kötelezettséggel összefüggő beruházás megvalósításáról saját hatáskörben gondoskodhat. A Kormány a beruházás saját hatáskörben történő megvalósításáról egyedi határozatban dönt.

(2)¹³ A Kormány határozatát az érintett önkormányzat közigazgatási perben megtámadhatja. A Kormányt – ha az (1) bekezdés szerinti határozat másként nem rendelkezik – a helyi önkormányzatokért felelős miniszter képviseli.

(3)¹⁴ A keresetlevelet a Kormányt a (2) bekezdés alapján képviselő szervnél, a határozat Magyar Közlönyben történő közzétételének napjától számított tizenöt napon belül kell benyújtani. A bíróság ítélete ellen nincs helye perújításnak.

(4) A helyi önkormányzat köteles a beruházás megvalósításához szükséges, tulajdonát érintő intézkedések tűrésére.

(5) A Kormány által kijelölt miniszter jogosult bármely önkormányzati beruházás teljesítésének megvalósulását megismerni a tervezéstől a beruházás befejezéséig. A miniszter – a személyes adatok kivételével – adatot kérhet be, jogosult a beruházást megvalósító önkormányzat irataiba betekinteni, a beruházás teljes dokumentációját megismerni.

(6)¹⁵ Az önkormányzat és a jogszabályban meghatározott állami szervek – annak érdekében, hogy a beruházások megvalósítása figyelemmel kísérhető legyen – a jogszabályban meghatározott adatokat szolgáltatják az (5) bekezdés szerinti miniszter részére. Az adatszolgáltatás személyes adatokra nem terjed ki.

16/A. §¹⁶ A helyi közutakon, a helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánutakon, valamint tereken, parkokban és egyéb közterületeken közúti járművel történő várakozási (parkolási) közszolgáltatást

- a) a helyi önkormányzat,
 - b) kizárólag e közszolgáltatási feladat ellátására alapított költségvetési szerv,
 - c) 100%-os önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaság, továbbá e gazdasági társaság 100%-os tulajdonában álló gazdasági társaság,
 - d) önkormányzati társulás, vagy
 - e) a közterület-felügyelet
- láthatja el külön törvényben szabályozottak szerint.

A helyi közbiztonsággal kapcsolatos önkormányzati feladatok

17. § (1) A települési és a fővárosi önkormányzat a helyi közbiztonságról, vagyonának, más értékének védelméről kényszerítő eszköz alkalmazására törvény alapján jogosult szervezet létrehozásával is gondoskodhat.

(2)¹⁷ Az (1) bekezdésben meghatározott szervezet alaptevékenységét a települési és a fővárosi önkormányzat területe szerint illetékes megyei (fővárosi) rendőr-főkapitánysággal kötött írásbeli együttműködési megállapodás alapján, a rendőrség szakmai felügyeletével végzi. A megállapodás közigazgatási szerződésnek minősül.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott szervezet által végezhető feladatokat, az alkalmazható kényszerítő eszközöket, az együttműködési megállapodásra, valamint a szervezet működésére vonatkozó szabályokat, továbbá az e feladatokat ellátókkal szemben támasztott személyi feltételeket törvény határozza meg.

(4) E § rendelkezéseit alkalmazni kell akkor is, ha az önkormányzat az (1) bekezdésben meghatározott feladatokról nem önálló szervezet létrehozásával gondoskodik.

Államigazgatási feladat- és hatáskörök

18. § (1)¹⁸ Ha törvény vagy törvényi felhatalmazáson alapuló kormányrendelet a polgármester, a főpolgármester, a megyei közgyűlés elnöke, a jegyző, valamint a polgármesteri hivatal és a közös önkormányzati hivatal ügyintézője

- a) számára államigazgatási feladat- és hatáskört állapít meg, vagy

b) honvédelmi, polgári védelmi, katasztrófaelhárítási ügyekben az országos államigazgatási feladatok helyi irányításában és végrehajtásában való részvételét rendeli el, az ellátásukhoz szükséges költségvetési támogatást a központi költségvetés biztosítja.

(2)¹⁹ Ha a polgármester, a főpolgármester, a megyei közgyűlés elnöke, a jegyző, valamint a polgármesteri hivatal és a közös önkormányzati hivatal ügyintézője államigazgatási feladat- és hatáskörében jár el, a képviselő-testület, közgyűlés nem utasíthatja, döntését nem bírálhatja felül.

III. FEJEZET

A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK, SZERVEIK ÉS MŰKÖDÉSÜK

Értelmező rendelkezés

19. § E fejezet alkalmazása során:

a) a képviselő-testület, közgyűlés valamint a polgármester hatáskörébe tartozó választás, kinevezés, vezetői megbízás joga – a megyei közgyűlés elnökének választása kivételével – magában foglalja a felmentés, a megbízás visszavonásának jogát;

b) az egyéb munkáltatói jogon a kinevezés, vezetői megbízás, felmentés, vezetői megbízás visszavonása, az összeférhetlenség megállapítása, fegyelmi eljárás megindítása, a fegyelmi büntetés kiszabása kivételével minden más munkáltatói jogot kell érteni.

A települési önkormányzatok

20. § (1) A községi önkormányzat köteles ellátni mindazokat a törvényben meghatározott feladatokat, amelyek a helyi lakosság alapvető létfeltételeit, az ehhez szükséges közszolgáltatások közvetlen igénybevételének lehetőségeit biztosítják.

(2) A nagyközségi címet használhatják azon községi önkormányzatok, amelyek a törvény hatálybalépésekor nagyközségi címmel rendelkeztek, továbbá, amelyek területén legalább háromezer lakos él.

21. § (1) A járásszékhely városi, valamint a városi önkormányzat – törvényben meghatározottak szerint – olyan közszolgáltatásokat lát el, melyeket saját területén és vonzáskörzetében, vagy a járás egész területén gazdaságosan, hatékonyan és a szakmai szabályok előírásainak megfelelően képes biztosítani.

(2) A megyei jogú város települési önkormányzat, amely – törvényben meghatározottak szerint, az abban foglalt kivételekkel – azokat a közszolgáltatásokat is biztosítja, melyek saját területén túl a megye egészére vagy nagy részére kiterjednek.

(3) Megyei jogú város a megyeszékhely város és az Országgyűlés által e törvény hatálybalépése előtt megyei jogúvá nyilvánított város.

(4) A megyei jogú város képviselő-testülete a közgyűlés.

A főváros és kerületei

Általános rendelkezések

22. § (1) Budapest főváros kétszintű önkormányzata (a főváros önkormányzati rendszere) a fővárosi és a kerületi szintű önkormányzatokból áll.

(2) A fővárosi, valamint a fővárosi kerületi önkormányzatok önkormányzati alapjogaikat tekintve egyenlőek, feladat- és hatásköreik egymástól eltérnek.

(3) fővárosi önkormányzat olyan önkormányzat, amely a települési és a területi önkormányzat feladat- és hatásköreit is elláthatja. A fővárosi önkormányzat képviselő-testülete a közgyűlés. A közgyűlést a főpolgármester képviseli.

(3a)²⁰ A fővárosi közgyűlés tagjai a főpolgármester, a fővárosi kerületek polgármesterei, valamint a fővárosi kompenzációs listáról mandátumot szerző kilenc képviselő.

(4)²¹ A főváros területe kerületekre, valamint a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott Margitszigetre tagozódik. Minden fővárosi kerületben települési önkormányzat működik.

(5) A fővárosban főpolgármesteri hivatal, a fővárosi kerületben polgármesteri hivatal működik. A főpolgármesteri hivatalt a főjegyző, a kerületi polgármesteri hivatalt a jegyző vezeti. A fővárosban és a fővárosi kerületben több aljegyző is kinevezhető.

(6) Törvény vagy törvényi felhatalmazáson alapuló kormányrendelet egyes államigazgatási ügyeket a főváros egészére kiterjedő illetékességgel a főpolgármester hatáskörébe utalhat.

Feladat- és hatásköri szabályok

23. § (1) A fővárosi önkormányzat az e törvényben meghatározottak szerint ellátja mindazokat a terület- és településfejlesztési, valamint területrendezési, településrendezési és településüzemeltetési feladatokat, amelyek a főváros egészét érintik, vagy amelyek a fővárosnak az országban betöltött különleges szerepköréhez kapcsolódnak.

(2)²² A fővárosi önkormányzat látja el – a (4) és (5) bekezdésben szabályozott feladatmegosztás szerint – a főváros egészét, több kerületét, valamint a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott Margitszigetet érintő helyi önkormányzati feladatokat.

(3) A fővárosi kerületi önkormányzatok – törvény keretei között – önállóan gyakorolják a települési önkormányzatokat megillető valamennyi feladat- és hatáskört, amelyet törvény nem utal a fővárosi önkormányzat kizárólagos feladat- és hatáskörébe, valamint ellátják az (1) bekezdésbe nem tartozó településfejlesztési, valamint településrendezési és településüzemeltetési feladatokat.

(4) A fővárosi önkormányzat feladata különösen:

1. törvényben vagy kormányrendeletben meghatározott kiemelt forgalmú vagy országos közúti közlekedésben fontos szerepet játszó főútvonalak, sugár- és gyűrűirányú közutak, kiemelt tömegközlekedési csomópontok, kiemelt közparkok és közterek kezelése, fejlesztése, üzemeltetése, valamint ezeken a területeken a közterület-felügyelet működtetése, illetve a főváros teljes területén a forgalomtechnikai kezelői és üzemeltetői feladatok ellátása, forgalomszervezés;

2. a kerületek határain átnyúló településrendezés, terület- és településfejlesztés;

3. településtisztaság (közutak locsolása, síkosság-mentesítés);

4. szociális ellátások biztosítása;

5. állategészségügyi feladatok;

6. az érintett kerületek véleményének kikérésével közutak, közparkok, közterek elnevezése;

7. saját tulajdonú lakás- és helyiséggazdálkodás;

8. fővárosi szintű sport és szabadidősport;

9. közvilágítás biztosítása, köztemetők fenntartása, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása;

10. helyi közösségi közlekedés biztosítása és működtetése, valamint a főváros területén a parkolás feltételrendszerének kialakítása;

11. távhőszolgáltatás, ivóvíz-ellátás, szennyvízelvezetés, -kezelés és -ártalmatlanítás (csatornaszolgáltatás), hulladékgazdálkodás;

12. környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás;

13. honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem;

14. fővárosi helyi adóval kapcsolatos feladatok;

15. gazdaságszervezés és -fejlesztés, turizmussal kapcsolatos feladatok;

16. az országos szerepkörrel összefüggő kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása, közművelődési tevékenység támogatása; filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatása;

17. a kiemelt kulturális örökség védelme;

18. a hajléktalan ellátás;

19. a tulajdonában álló közterületek használatára vonatkozó szabályok és díjak megállapítása.

(5) A kerületi önkormányzat feladata különösen:

1. helyi közutak, közterek és parkok kezelése, fejlesztése és üzemeltetése;

2. tulajdonában álló közterületek használatára vonatkozó szabályok és díjak megállapítása;

3. a parkolás-üzemeltetés;

4. általános közterület-felügyeleti hatáskör a kerület közigazgatási határán belül, ide nem értve a (4) bekezdés 1. pontjában meghatározott területet;

5. helyi településrendezés, településfejlesztés;

6. helyi településrendezési szabályok megalkotása (fővárosi településrendezési terv alapján);

7. turizmussal kapcsolatos feladatok ellátása;

8. ipari és kereskedelmi tevékenységgel kapcsolatos szabályozási jogkörök;

9. egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások;

10. óvodai ellátás;

11.²³ gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások;

11a.²⁴ szociális szolgáltatások és ellátások, amelyek keretében települési támogatás állapítható meg;

12. a területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása;

13. a helyi közművelődési tevékenység támogatása, a kulturális örökség helyi védelme;
14. saját tulajdonú lakás- és helyiséggazdálkodás;
15. helyi adóval kapcsolatos feladatok;
16. a kistermelők, őstermelők számára – jogszabályban meghatározott termékeik – értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétvégi árusítás lehetőségét is;
17. kerületi sport és szabadidősport támogatása, ifjúsági ügyek;
18. közreműködés a helyi közbiztonság biztosításában;
19. nemzetiségi ügyek.

(6) Az (1)–(5) bekezdésben meghatározottak szerinti feladatok részletes szabályait, ha e törvény másként nem rendelkezik, jogszabályok tartalmazzák.

(7) A fővárosi önkormányzat megállapodhat a kerületi önkormányzattal, hogy a fővárosi önkormányzat feladat- és hatáskörét a kerületi önkormányzat vagy azok társulása látja el. A fővárosi önkormányzat az átadott feladat- és hatáskörök arányában az ellátásukhoz szükséges anyagi eszközöket köteles a kerületi önkormányzatnak, illetve azok társulásának átadni.

24. § A fővárosi közgyűlés a főváros egységes településpolitikájának biztosítása érdekében – a Kormány, valamint a kerületi képviselő-testületek véleményének kikérésével – a megalakulását követő egy éven belül minősített többséggel dönt a fővárosnak legalább az adott ciklusra szóló településfejlesztési stratégiájáról.

A főváros és kerületei rendeletalkotása

25. § E törvény, továbbá az adott önkormányzati feladat meghatározásáról szóló törvény határozza meg, hogy rendelkezései végrehajtására a fővárosi közgyűlés vagy a fővárosi kerületi képviselő-testület alkothat rendeletet.

A főváros és a kerületi önkormányzatok gazdálkodása

26. § Helyi adó bevezetésére és működtetésére az e törvényben rögzített feladatellátás alapján a fővárosi és a fővárosi kerületi önkormányzat is jogosult. Az adókimézés, bevezetés és működtetés rendjét törvény szabályozza.

Megyei önkormányzat

27. § (1) A megyei önkormányzat területi önkormányzat, amely törvényben meghatározottak szerint területfejlesztési, vidékfejlesztési, területrendezési, valamint koordinációs feladatokat lát el. A megyei önkormányzat képviselő-testülete a közgyűlés.

(1a)²⁵ A megyei önkormányzat székhelyét a szervezeti és működési szabályzatról szóló rendeletében a megyeszékhely település területén határozza meg.

(2) A megyei közgyűlés elnökét a közgyűlés az Alaptörvény 33. cikk (2) bekezdése alapján titkos szavazással választja a megbízatásának időtartamára.

(3) A megyei közgyűlés elnöke – pályázat alapján határozatlan időre – nevezi ki a jegyzőt, a jegyző javaslatára az aljegyzőt.

(4) A megyei önkormányzatra a helyi önkormányzatokra vonatkozó rendelkezéseket az (1)–(3) bekezdésben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

A helyi önkormányzati képviselő

A megbízatás keletkezése és megszűnése

28. §²⁶ (1) A helyi önkormányzati képviselő (a továbbiakban: önkormányzati képviselő) megbízatása, jogai és kötelezettségei a megválasztásával keletkeznek, a megbízatás megszűnésével szűnnek meg.

(2) Ha a listáról megválasztott önkormányzati képviselő nem veszi át a megbízólevelét, jelöltként továbbra is a listán marad. A lista alapján a helyi önkormányzati képviselők következő általános választásáig a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról szóló 2010. évi L. törvény 21. § (2) bekezdése alapján képviselői megbízatást szerezhet, ha a megbízólevelét át nem vevő jelöltön kívül a listán szereplő valamennyi jelölt kiesett.

(3) Az önkormányzati képviselő a képviselő-testület alakuló ülésén, időközi választás esetén a megválasztását követő ülésen a képviselő-testület előtt az 1. melléklet szerinti szöveggel esküt tesz és erről okmányt ír alá.

29. § (1) Az önkormányzati képviselő megbízatása megszűnik:

a) a megválasztását követő helyi önkormányzati általános választás napján, jelöltek hiányában elmaradt választás esetén az időközi választás napján;

- b) ha a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán már nem választható;
- c) az összeférhetetlenség kimondásával;
- d) méltatlanság megállapításával;
- e) ha az önkormányzati képviselő, annak az ülésnek az időpontjától, amelyről első ízben távol maradt, egy éven át nem vesz részt a képviselő-testület ülésén;
- f) lemondással;
- g) a képviselő-testület feloszlásával;
- h) a képviselő-testület feloszlása esetén, valamint
- i) az önkormányzati képviselő halálával.

(2) Az önkormányzati képviselő az (1) bekezdés b) pontjában foglalt feltétel bekövetkezéséről három napon belül köteles tájékoztatni a képviselő-testületet és a kormányhivatalt.

30. § (1) Az önkormányzati képviselő a képviselő-testület ülésén jelentheti be lemondását. A lemondást és a megbízás megszűnésének időpontját az ülés jegyzőkönyvében rögzíteni kell.

(2) Az önkormányzati képviselő lemondhat a képviselő-testülethez intézett írásbeli nyilatkozatával is, melyet a polgármesternek, a főpolgármesternek, a megyei közgyűlés elnökének ad át vagy juttat el. Az írásbeli nyilatkozatot a képviselő-testület következő ülésén ismertetni kell.

(3) A lemondás nem vonható vissza.

(4) Az önkormányzati képviselő megbízatása megszűnik a képviselő által meghatározott, a lemondást követő egy hónapon belüli időpontban, ennek hiányában a lemondás bejelentésének vagy az írásbeli nyilatkozat átvételének napján.

31. § (1) Az önkormányzati képviselői megbízatás megszűnését a 29. § (1) bekezdés c)–e) pontjai esetén a képviselő-testület a határozatában állapítja meg.

(2) A képviselő-testület (1) bekezdés szerinti határozatát kézbesíteni kell:

- a) az érintett önkormányzati képviselőnek;
- b) a választási bizottságnak;
- c) a kormányhivatalnak.

31/A. §²⁷ A fővárosi közgyűlés fővárosi kerületi polgármester tagja megbízatása megszűnik, ha a fővárosi kerületi polgármesteri megbízatása megszűnik.

Jogok és kötelezettségek

32. § (1) Az önkormányzati képviselő a település (fővárosi kerület, megye) egészéért vállalt felelősséggel képviseli a választóinak az érdekeit. Az önkormányzati képviselők jogai és kötelezései azonosak.

(2) Az önkormányzati képviselő:

a) a képviselő-testület ülésén – a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott módon – kezdeményezheti rendelet megalkotását vagy határozat meghozatalát;

b) a képviselő-testület ülésén a polgármestertől (alpolgármestertől), a jegyzőtől, a bizottság elnökétől önkormányzati ügyekben felvilágosítást kérhet, amelyre az ülésen – vagy legkésőbb harminc napon belül írásban – érdemi választ kell adni;

c) kérésére az írásban is benyújtott hozzászólását a jegyzőkönyvhöz kell mellékelni, vagy kérésére a véleményét rögzíteni kell a jegyzőkönyvben;

d) tanácskozási joggal részt vehet a képviselő-testület bármely bizottságának nyilvános vagy zárt ülésén. Javasolhatja a bizottság elnökének a bizottság feladatkörébe tartozó ügy megtárgyalását, amelyet a bizottság legközelebbi ülése elé kell terjeszteni és tárgyalására az önkormányzati képviselőt meg kell hívni. Kezdeményezheti, hogy a képviselő-testület vizsgálja felül bizottságának, a polgármesternek, a részönkormányzat testületének, a jegyzőnek – a képviselő-testület által átruházott – önkormányzati ügyben hozott döntését;

e) megbízás alapján képviselheti a képviselő-testületet;

f) a polgármestertől igényelheti a képviselői munkájához szükséges tájékoztatást. Közérdekű ügyben kezdeményezheti a polgármester intézkedését, amelyre annak harminc napon belül érdemi választ kell adni;

g) a testületi munkában való részvételhez szükséges időtartam alatt a munkahelyén felmentést élvez a munkavégzés alól. Az emiatt kiesett jövedelmét a képviselő-testület téríti meg, melynek alapján az önkormányzati képviselő társadalombiztosítási ellátásra is jogosult. A képviselő-testület átalányt is megállapíthat;

h) a képviselő-testület és a képviselő-testület bizottságának ülésén a magyar jelnyelvet vagy az általa választott speciális kommunikációs rendszert használhatja. A magyar jelnyelv, valamint a választott speciális kommunikációs rendszer használatának valamennyi költségét az önkormányzat biztosítja;

i) köteles a testületi üléseken megjelenni, a képviselő-testület munkájában és döntéshozatali eljárásában részt venni;

j) eskütételét követően három hónapon belül köteles részt venni a kormányhivatal által szervezett képzésen;

k) köteles kapcsolatot tartani a választópolgárokkal, akiknek évente legalább egy alkalommal tájékoztatást nyújt képviselői tevékenységéről.

(3) Az önkormányzati képviselő e minőségére saját szakmai vagy üzleti ügyében nem hivatkozhat.

33. § Az e törvényben meghatározott kötelezettségeit megszegő önkormányzati képviselő megállapított tiszteletdíját, természetbeni juttatását a képviselő-testület – a szervezeti és működési szabályzatában meghatározottak alapján – legfeljebb tizenkét havi időtartamra csökkentheti, megvonhatja. Ismételt kötelezettségszegés esetén a csökkentés vagy a megvonás újra megállapítható.

34. § A képviselő-testület a polgármesternek vagy bármely önkormányzati képviselőnek a javaslatára az önkormányzati képviselők közül tanácsnokokat választhat. A tanácsnok felügyeli a képviselő-testület által meghatározott önkormányzati feladatkörök ellátását.

A helyi önkormányzati képviselők tiszteletdíja, juttatása, költségterítése

35. § (1) A képviselő-testület az önkormányzati képviselőnek, a bizottsági elnöknek, a bizottság tagjának, a tanácsnoknak rendeletében meghatározott tiszteletdíjat, természetbeni juttatást állapíthat meg.

(1a)²⁸ A fővárosi közgyűlés fővárosi kerületi polgármester tagjai számára közgyűlési tagságukért tiszteletdíjat, költségterítést, költségátalányt és egyéb juttatást nem állapíthat meg.

(2) Ha az önkormányzati képviselő tanácsnok, önkormányzati bizottság elnöke vagy tagja, számára magasabb összegű tiszteletdíj is megállapítható. Az önkormányzati képviselő számára történő tiszteletdíj megállapítása nem veszélyeztetheti az önkormányzat kötelező feladatai ellátását.

(3) Az önkormányzati képviselőnek a képviselő-testület képviseletében vagy a képviselő-testület, továbbá a polgármester megbízásából végzett tevékenységével összefüggő, általa előlegezett, számlával igazolt, szükséges költsége megtéríthető. A képviselői költségek kifizetését a polgármester engedélyezi.

(4) Az önkormányzati képviselő tiszteletdíja és egyéb juttatása közérdekből nyilvános adat.

Összeférhetetlenség

36. § (1)²⁹ Az önkormányzati képviselő, valamint a képviselő-testület bizottságának nem képviselő tagja nem folytathat olyan tevékenységet, amely a feladatainak ellátásához szükséges közbizalmat megingathatja, továbbá nem lehet

a) országgyűlési képviselő, valamint aki olyan tisztséget tölt be, olyan feladatot lát el, amelyre kinevezését, megbízását az Országgyűléstől, köztársasági elnöktől, Kormánytól, Kormány tagjától vagy az Országgyűlés, Kormány alárendeltségébe tartozó szervtől (vezetőjétől) kapta, kivéve

aa)³⁰ ha ezen megbízás keretében tudományos, oktatói, művészeti, lektori, szerkesztői, jogi oltalom alá eső szellemi tevékenységet lát el, illetve nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyban áll;

ab)³¹ egészségügyi intézmény főigazgatója, gazdasági vezetője, orvos, egészségügyi dolgozó, köznevelési intézmény vezetője, foglalkoztatottja, szakképző intézmény vezetője, foglalkoztatottja vagy a szakképző intézmény tekintetében fenntartói irányítási hatáskört gyakorló szerv vezetője, foglalkoztatottja, felsőoktatási intézmény vezetője, foglalkoztatottja, szociális intézmény vezetője, foglalkoztatottja, gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézmény vezetője, foglalkoztatottja;

ac)³² az állam által alapított vagy tulajdoni részesedésével működő gazdálkodó szervezet felügyelőbizottságának vagy ügyvezetésének tagja;

b) központi államigazgatási szerv vezetője, köztisztviselője;

c)³³ kormánytisztviselő olyan államigazgatási szervnél, amelynek illetékességi területén az adott önkormányzat működik;

d) a Magyar Honvédség, a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat hivatásos vagy szerződéses állományú tagja, rendvédelmi szerv, az Országgyűlési Őrség vagy a Nemzeti Adó- és Vámhivatal hivatásos állományú tagja;

e)³⁴ jegyző (főjegyző), aljegyző, továbbá ugyanazon önkormányzat polgármesteri hivatalának vagy közös önkormányzati hivatalának köztisztviselője, alkalmazottja;

f) más települési önkormányzatnál képviselő;

g) más települési önkormányzatnál polgármester, alpolgármester;

h)³⁵ a helyi önkormányzat által alapított vagy tulajdoni részesedésével működő gazdasági társaság, továbbá a helyi önkormányzat tulajdoni részesedésével működő gazdasági társaság által alapított

gazdasági társaság legfőbb szervének – kivéve, ha a gazdasági társaság legfőbb szerve a képviselő-testület – tagja, személyes közreműködője, képviselet ellátására jogosultja;

i)³⁶ médiatartalom-szolgáltató természetes személy, jogi személy, gazdasági társaság legfőbb szervének, ügyvezetésének tagja, személyes közreműködője, képviselet ellátására jogosultja.

(2) A települési önkormányzati képviselő nem lehet a megyei közgyűlés elnöke, alelnöke, főpolgármester, főpolgármester-helyettes.

Összeférhetlenségi eljárás

37. § (1) Az önkormányzati képviselő az összeférhetlenségi okot a megválasztásától vagy az összeférhetlenségi ok felmerülésétől számított harminc napon belül köteles megszüntetni. Amennyiben jogszabályban meghatározottak szerint nem lehetséges az összeférhetlenségi ok alapjául szolgáló jogviszony harminc napon belül történő megszüntetése, akkor az önkormányzati képviselő által tett és a jogviszony megszüntetéséről szóló, az arra jogosult által írásban megerősített lemondó nyilatkozatának a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott bizottságnak történő átadását az összeférhetlenség megszüntetésének kell tekinteni.

(2) Ha az önkormányzati képviselő az (1) bekezdésben foglalt kötelezettségének nem tett eleget, bármely önkormányzati képviselő vagy bizottság indítványára – az összeférhetlenséggel kapcsolatos feladatokat ellátó bizottság javaslata alapján – a képviselő-testület a következő ülésén, legkésőbb az összeférhetlenség megállapításának kezdeményezését követő harminc napon belül határozattal megállapítja az összeférhetlenség alapjául szolgáló körülmények fennállását, és kimondja az összeférhetlenséget. A képviselő-testület határozatát az önkormányzati képviselőnek és a kormányhivatalnak kézbesíteni kell.

(3) Az önkormányzati képviselő összeférhetlenségének megállapítását bárki kezdeményezheti a polgármesternél, melyet az összeférhetlenséggel kapcsolatos feladatokat ellátó bizottságnak haladéktalanul továbbítani kell kivizsgálásra. Ismételt kezdeményezés esetén, amennyiben az új tény vagy körülményt nem tartalmaz, az összeférhetlenséggel kapcsolatos feladatokat ellátó bizottság külön vizsgálat nélkül lezárja az ügyet, ebben az esetben a (2) bekezdés szerinti határozathozatalra sem kerül sor.

(4)³⁷ Az önkormányzati képviselő az összeférhetlenségét, illetve a tisztsége megszűnését megállapító képviselő-testületi határozatot a határozat közlését követő öt napon belül a közigazgatási ügyben eljáró bíróság előtt támadhatja meg. A keresetlevelet a bíróságnál kell benyújtani.

(5)³⁸ Ha a képviselő-testület nem dönt az összeférhetlenségről vagy döntése jogszabálysértő, az önkormányzati képviselő összeférhetlenségének a kimondását a kormányhivatal a helyi önkormányzat tájékoztatásának kézhezvételétől vagy a tájékoztatás adására nyitva álló határidő eredménytelen elteltétől számított öt napon belül kérheti a közigazgatási ügyben eljáró bíróságtól.

(6)³⁹ A bíróság a keresetlevél bírósághoz érkezésétől számított tizenöt napon belül tanácsban határoz, határozata ellen a határozat közlését követő nyolc napon belül van helye fellebbezésnek. A fellebbezésről a bíróság annak a bírósághoz érkezésétől számított tizenöt napon belül határoz. A bíróság döntése ellen nincs helye perújításnak.

(7)⁴⁰ Az önkormányzati képviselő tisztsége az összeférhetlenséget megállapító határozat meghozatalát követő napon szűnik meg, ha a határozatot bíróság előtt nem támadták meg. Ha az összeférhetlenséget a bíróság állapította meg, az önkormányzati képviselő tisztsége a bírósági döntés jogerőre emelkedését követő napon szűnik meg.

Méltatlanság

38. § (1) Méltatlanság miatt a képviselő-testület határozatával megszünteti annak az önkormányzati képviselőnek a megbízatását,

a)⁴¹

b)⁴² akit szándékos bűncselekmény miatt jogerősen szabadságvesztésre ítélték;

c)⁴³

d) akinek az állammal, önkormányzattal szemben – a lehetséges jogorvoslati eljárások kimerítését követően – köztartozása áll fenn, és azt az erről szóló értesítés kézhezvételétől számított hatvan napon belül – részletfizetés vagy fizetési halasztás esetén az ezt engedélyező határozat rendelkezéseinek megfelelően – nem rendezte;

e) akinek a gazdasági társaságokról szóló törvény rendelkezései alapján a felszámolás során ki nem elégített követelésekért a bíróság jogerősen megállapította a felelősségét és a bírósági határozat szerinti helytállási kötelezettségét nem teljesítette;

f) aki a vele szemben megindított bírósági eljárást lezáró jogerős bírósági döntés végrehajtását akadályozza, vagy azt neki felróható módon elmulasztja;

g) aki a 36. §-ban szabályozott összeférhetlenségi okot nem hozza a képviselő-testület tudomására.

(2) Az önkormányzati képviselő köteles az (1) bekezdés a)–g) pontjában foglaltakról, a jogerős ítélet kézhezvételétől vagy az (1) bekezdés d) és e) pontjában foglaltak beálltától számított három napon belül tájékoztatni a képviselő-testületet és a kormányhivatalt.

(3) A büntetőeljárásról szóló törvényben foglaltakra figyelemmel az eljáró bíróság az önkormányzati képviselő bűnösségét megállapító jogerős ítélet meghozataláról haladéktalanul tájékoztatja a képviselő-testületet és a kormányhivatalt.

(4) Az önkormányzati képviselő megválasztásától számított harminc napon belül köteles kérelmezni felvételét az adózás rendjéről szóló törvényben meghatározott köztartozásmentes adózási adatbázisba (a továbbiakban: adatbázis). Az önkormányzati képviselő az adatbázisba történő felvételére irányuló kérelme benyújtásának hónapját követő hónap utolsó napjáig köteles a képviselő-testületnél igazolni az adatbázisba való felvételének megtörténtét. Amennyiben az állami adóhatóság az adatbázisba történő felvételt követően megállapítja, hogy az önkormányzati képviselő az adatbázisba történő felvétel feltételeinek nem felel meg, az adatbázisból törli, amelyről írásban értesíti a képviselő-testületet és a kormányhivatalt.

(5) A méltatlansági eljárásra egyebekben a 37. § (2)–(7) bekezdésében foglaltakat kell megfelelően alkalmazni.

Vagyonnyilatkozat-tételi eljárás

39. § (1) Az önkormányzati képviselő megválasztásától, majd ezt követően minden év január 1-jétől számított harminc napon belül a 2. melléklet szerinti vagyonnyilatkozatot köteles tenni. Az önkormányzati képviselő saját vagyonnyilatkozatához csatolni köteles a vele közös háztartásban élő házastárs- vagy élettársának, valamint gyermekének (e § tekintetében együtt: hozzátartozó) a melléklet szerinti vagyonnyilatkozatát.

(2) A vagyonnyilatkozat tételének elmulasztása esetén – annak benyújtásáig – az önkormányzati képviselő e tisztségéből fakadó jogait nem gyakorolhatja, tiszteletdíjat, természetbeni juttatást, költségterítést nem kaphat.

(3) A vagyonnyilatkozatot a szervezeti és működési szabályzatban erre kijelölt bizottság (a továbbiakban: vagyonnyilatkozat-vizsgáló bizottság) tartja nyilván és ellenőrzi. Az önkormányzati képviselő vagyonnyilatkozata – az ellenőrzéshez szolgáltatott azonosító adatok kivételével – közérdekből nyilvános. Az önkormányzati képviselő és hozzátartozója tárgyévben tett vagyonnyilatkozatának benyújtását követően, az előző évre vonatkozó vagyonnyilatkozatukat a vagyonnyilatkozat-vizsgáló bizottság a képviselőnek visszaadja. Az önkormányzati képviselő hozzátartozójának nyilatkozata nem nyilvános, abba csak a vagyonnyilatkozat-vizsgáló bizottság tagjai tekinthetnek be az ellenőrzés céljából.

(4) A vagyonnyilatkozattal kapcsolatos eljárást a vagyonnyilatkozat-vizsgáló bizottságnál bárki kezdeményezheti. Az eljárás eredményéről a vagyonnyilatkozat-vizsgáló bizottság tájékoztatja a soron következő ülésen a képviselő-testületet.

(5) A vagyonnyilatkozattal kapcsolatos eljárás során a vagyonnyilatkozat-vizsgáló bizottság felhívására az önkormányzati képviselő köteles saját, valamint a hozzátartozója vagyonnyilatkozatában feltüntetett adatokra vonatkozó azonosító adatokat haladéktalanul írásban bejelenteni. Az azonosító adatokat csak a vagyonnyilatkozat-vizsgáló bizottság tagjai ismerhetik meg, azokat az eljárás lezárását követő nyolc napon belül törölni kell.

A képviselő-testület bizottságának nem képviselő tagjaira vonatkozó külön szabályok

40. § (1) A képviselő-testület bizottságának nem képviselő tagja a megválasztását követően a képviselő-testület előtt – a képviselőre irányadó szöveggel – esküt tesz, és erről okmányt ír alá.

(2) A képviselő-testület bizottságának nem képviselő tagjával szemben fennálló összeférhetlenségre az önkormányzati képviselőkre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy ha a képviselő-testület bizottságának nem képviselő tagja harminc napon belül nem szünteti meg a vele szemben fennálló összeférhetlenségi okot, a képviselő-testület köteles a határidő lejártát követő ülésén az érintett bizottsági tagságát megszüntetni. E döntés ellen jogorvoslatnak helye nincs.

(3) A képviselő-testület bizottságának nem képviselő tagjára az önkormányzati képviselőkre vonatkozó méltatlansági szabályokat kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy a képviselő-testület köteles a méltatlansági feltételek beálltát követő ülésén az érintett bizottsági tagságát megszüntetni. A képviselő-testület döntése ellen jogorvoslatnak helye nincs.

(4) A képviselő-testület bizottságának nem képviselő tagjára az önkormányzati képviselők tiszteletdíjára, természetbeni juttatására, költségtérítésére vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

A képviselő-testület

41. § (1)⁴⁴ A helyi önkormányzat jogi személy, a Polgári Törvénykönyvről szóló törvény jogi személyekre vonatkozó rendelkezéseit az e törvényben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A képviselő-testületet a polgármester, a megyei közgyűlés elnöke, a főpolgármester képviseli.

(2) Az önkormányzati feladatok ellátását a képviselő-testület és szervei biztosítják. A képviselő-testület szervei: a polgármester, a főpolgármester, a megyei közgyűlés elnöke, a képviselő-testület bizottságai, a részönkormányzat testülete, a polgármesteri hivatal, a megyei önkormányzati hivatal, a közös önkormányzati hivatal, a jegyző, továbbá a társulás.

(3) Önkormányzati döntést a képviselő-testület, a helyi népszavazás, a képviselő-testület felhatalmazása alapján a képviselő-testület bizottsága, a részönkormányzat testülete, a társulása, a polgármester, továbbá a jegyző hozhat.

(4) A képviselő-testület – e törvényben meghatározott kivételekkel – hatásköreit a polgármesterre, a bizottságra, a részönkormányzat testületére, a jegyzőre, a társulására ruházhatja át. E hatáskör gyakorlásához utasítást adhat, e hatáskört visszavonhatja.

(5) Az átruházott hatáskör tovább nem ruházható.

(6)⁴⁵ A képviselő-testület a feladatkörébe tartozó közszolgáltatások ellátására – jogszabályban meghatározottak szerint – költségvetési szervet, a polgári perrendtartásról szóló törvény szerinti gazdálkodó szervezetet (a továbbiakban: gazdálkodó szervezet), nonprofit szervezetet és egyéb szervezetet (a továbbiakban együtt: intézmény) alapíthat, továbbá szerződést köthet természetes- és jogi személlyel vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezettel.

(7) A helyi önkormányzat képviselő-testülete – amennyiben törvény kivételt nem tesz – kinevezi az intézmény vezetőjét.

(8)⁴⁶ Törvény előírhatja, hogy meghatározott közszolgáltatást kizárólag erre a célra alapított költségvetési szerv, olyan állami vagy legalább többségi önkormányzati tulajdonban álló, jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaság, amelyben az állam vagy az önkormányzat legalább többségi befolyással bír vagy e gazdasági társaság legalább többségi tulajdonában álló és legalább többségi befolyása alatt álló jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaság vagy önkormányzati társulás láthat el.

(9)⁴⁷ A helyi önkormányzat képviselő-testülete az államháztartáson kívüli forrás átvételére és átadására vonatkozó rendelkezéseket rendeletben szabályozza.

42. § A képviselő-testület hatásköréből nem ruházható át:

1. a rendeletalkotás;
2. szervezetének kialakítása és működésének meghatározása, a törvény által hatáskörébe utalt választás, kinevezés, vezetői megbízás;
3. a helyi népszavazás elrendelése, kitüntetések és elismerő címek alapítása;
- 4.⁴⁸ a gazdasági program, a hitelfelvétel, a kötvénykibocsátás, a kölcsönfelvétel vagy más adósságot keletkeztető kötelezettségvállalás, alapítványi forrás átvétele és átadása;
5. önkormányzati társulás létrehozása, megszüntetése, abból történő kiválás, a társulási megállapodás módosítása, társuláshoz, érdekképviselési szervezethez való csatlakozás, abból történő kiválás;
6. megállapodás külföldi önkormányzattal való együttműködésről, nemzetközi önkormányzati szervezethez való csatlakozás, abból történő kiválás;
7. intézmény alapítása, átszervezése, megszüntetése;
8. közterület elnevezése, köztéri szobor, műalkotás állítása;
9. eljárás kezdeményezése az Alkotmánybíróságnál;
10. a bíróságok ülnökeinek megválasztása;
11. állásfoglalás intézmény átszervezéséről, megszüntetéséről, ellátási, szolgáltatási körzeteiről, ha a szolgáltatás a települést is érinti;
12. a települési képviselő, polgármester méltatlansági és a vagyonynyilatkozati eljárással kapcsolatos, továbbá összeférhetlenségi ügyében való döntés;
13. az önkormányzati képviselői megbízatás megszűnéséről való döntés, ha a képviselő egy éven át nem vesz részt a képviselő-testület ülésén;
14. a településfejlesztési eszközök és a településszerkezeti terv jóváhagyása;
15. területszervezési kezdeményezés;

16.⁴⁹ a helyi önkormányzati vagyon tulajdonjogának a 108. § szerinti ingyenes átruházására vagy nemzeti vagyon tulajdonjogának ingyenes átvételére vonatkozó döntés;

17.⁵⁰ amit törvény a képviselő-testület át nem ruházható hatáskörébe utal.

A képviselő-testület működése

43. § (1)⁵¹ A képviselő-testület az alakuló ülését a választás eredményének jogerőssé válását követő tizenöt napon belül tartja meg.

(2) Az alakuló ülést a polgármester hívja össze és vezeti. A megyei közgyűlés alakuló ülését a választást követő tizenöt napon belül a korelnök hívja össze, és vezeti a megyei közgyűlés új elnökének szervezeti és működési szabályzat szerinti megválasztásának időpontjáig.

(3) A képviselő-testület az alakuló vagy az azt követő ülésen e törvény szabályai szerint megalkotja vagy felülvizsgálja szervezeti és működési szabályzatáról szóló rendeletét, a polgármester előterjesztése alapján megválasztja a bizottság vagy bizottságok tagjait, az alpolgármestert, alpolgármestereket, dönt illetményükről, tiszteletdíjukról.

44. § A képviselő-testület szükség szerint, a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott számú, de évente legalább hat ülést tart. Az ülést tizenöt napon belüli időpontra össze kell hívni a települési képviselők egynegyedének, a képviselő-testület bizottságának, valamint a kormányhivatal vezetőjének a testületi ülés összehívásának indokát tartalmazó indítványára. Az indítvány alapján a testületi ülést a polgármester hívja össze a testületi ülés indokának, időpontjának, helyszínének és napirendjének meghatározásával.

45. § A képviselő-testület ülését a polgármester hívja össze és vezeti, akadályoztatása esetén e hatáskörét az alpolgármester, több alpolgármester esetén a polgármester által kijelölt alpolgármester gyakorolja. A polgármesteri és az alpolgármesteri tisztség egyidejű betöltetlensége, a tartós akadályoztatásuk esetére a szervezeti és működési szabályzat rendelkezik a képviselő-testület összehívásának, vezetésének a módjáról.

46. § (1) A képviselő-testület ülése nyilvános.

(2) A képviselő-testület

a) zárt ülést tart önkormányzati hatósági, összeférhetetlenségi, méltatlansági, kitüntetési ügy tárgyalásakor, fegyelmi büntetés kiszabása, valamint vagyonyilatkozattal kapcsolatos eljárás esetén;

b) zárt ülést tart az érintett kérésére választás, kinevezés, felmentés, vezetői megbízás adása, annak visszavonása, fegyelmi eljárás megindítása és állásfoglalást igénylő személyi ügy tárgyalásakor;

c) zárt ülést rendelhet el a vagyonával való rendelkezés esetén, továbbá az általa kiírt pályázat feltételeinek meghatározásakor, a pályázat tárgyalásakor, ha a nyilvános tárgyalás az önkormányzat vagy más érintett üzleti érdekét sértené.

(3) A zárt ülésen a képviselő-testület tagjai, a nem a képviselő-testület tagjai közül választott alpolgármester és a jegyző, aljegyző, aljegyzők, továbbá meghívása esetén a polgármesteri hivatal vagy a közös önkormányzati hivatal ügyintézője, az érintett és a szakértő vesz részt. A nemzetiségi önkormányzat elnöke kizárólag az általa képviselt nemzetiséget érintő ügy napirendi tárgyalásakor vehet részt a zárt ülésen. Törvény vagy önkormányzati rendelet előírhatja, mely esetben kötelező az érintett meghívása.

47. §⁵² (1) A képviselő-testület akkor határozatképes, ha az ülésen az önkormányzati képviselőknek több mint a fele jelen van. A határozatképességet folyamatosan figyelemmel kell kísérni.

(2) A javaslat elfogadásához az egyszerű többséget igénylő javaslat esetén a jelen levő önkormányzati képviselők, minősített többséget igénylő javaslat esetén az önkormányzati képviselők több mint a felének igen szavazata szükséges. A betöltetlen önkormányzati képviselői helyet a határozatképesség szempontjából betöltöttnek kell tekinteni.

(3) A fővárosi közgyűlésben a (2) bekezdést úgy kell alkalmazni, hogy a javaslat elfogadásához a (2) bekezdés szerinti szavazatarány mellett a főváros lakosságszámának együttesen több mint a felét kitevő lakosságszámú fővárosi kerületek polgármestereinek igen szavazata is szükséges.

(4) A (3) bekezdés szerinti esetben a lakosságszám megállapításakor a fővárosnak, valamint a fővárosi kerületeknek a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választása évének január 1-jén meglévő lakosságszámát kell figyelembe venni.

48. § (1) A képviselő-testület a döntéseit (határozat, rendelet) nyílt szavazással hozza.

(2) A nyílt szavazás módjának meghatározásáról a szervezeti és működési szabályzat rendelkezik.

(3) A képviselő-testület név szerint szavaz az önkormányzati képviselők egynegyedének indítványára, továbbá név szerinti szavazást rendelhet el a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott esetekben. Ugyanazon döntési javaslat esetében egy alkalommal lehet név szerinti szavazást javasolni. Nem lehet név szerinti szavazást tartani a bizottság létszáma és összetétele tekintetében, valamint a

tanácskozások lefolytatásával összefüggő (ügyrendi javaslatot tartalmazó) kérdésekben. A név szerinti szavazás módjának meghatározásáról a szervezeti és működési szabályzat rendelkezik.

(4) A képviselő-testület a szervezeti és működési szabályzatában meghatározott módon titkos szavazást tarthat a 46. § (2) bekezdésében foglalt ügyekben.

(5) Az ülésvezető megállapítja a szavazás eredményét. Ha a szavazás eredménye felől kétség merül fel, bármely önkormányzati képviselő kérésére a szavazást egy alkalommal meg lehet ismételni.

49. § (1) A képviselő-testület döntéshozatalából kizárható az, akit vagy akinek a közeli hozzátartozóját az ügy személyesen érinti. Az önkormányzati képviselő köteles bejelenteni a személyes érintettséget. A kizárásról az érintett önkormányzati képviselő kezdeményezésére vagy bármely önkormányzati képviselő javaslatára a képviselő-testület dönt. A kizárt önkormányzati képviselőt a határozatképesség szempontjából jelenlevőnek kell tekinteni.

(1a)⁵³ Az (1) bekezdésben foglaltakat nem kell alkalmazni, ha a képviselő-testület döntéshozatala saját tagjának választására, kinevezésére, megbízására vagy delegálására irányul.

(2) A képviselő-testület szervezeti és működési szabályzatában meghatározza a személyes érintettségre vonatkozó bejelentési kötelezettség elmulasztásának jogkövetkezményeit.

(3) Az (1) bekezdés alkalmazásában a közeli hozzátartozó alatt a Polgári Törvénykönyvről szóló törvényben meghatározott közeli hozzátartozót kell érteni.

50. §⁵⁴ Minősített többség szükséges a 42. § 1., 2., 5., 6., 7. és 16. pontjában foglalt, továbbá a törvényben és a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott ügyek eldöntéséhez, az önkormányzati képviselő kizárásához, az összeférhetetlenség, valamint a méltatlanság megállapításához, a képviselői megbízatás megszűnéséről való döntéshez, valamint a 46. § (2) bekezdés c) pontja szerinti zárt ülés elrendeléséhez.

51. § (1) A helyi önkormányzat képviselő-testülete által megalkotott rendeletet a polgármester és a jegyző írja alá.

(2) Az önkormányzati rendeletet a képviselő-testület hivatalos lapjában vagy a helyben szokásos – a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott – módon ki kell hirdetni. A saját honlappal rendelkező önkormányzat rendeletét a honlapján is közzéteszi. Kihirdetéséről a jegyző gondoskodik. A helyi önkormányzat az önkormányzati rendeletet a kihirdetését követően haladéktalanul megküldi a kormányhivatalnak, és a kormányhivatal továbbítja azt a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszternek.

(3) Ha az önkormányzati rendelet kihirdetett szövege eltér az önkormányzati rendelet aláírt szövegétől, a polgármester vagy a jegyző kezdeményezi az eltérés helyesbítését. Az önkormányzati rendelet a hatálybalépését megelőzően, de legkésőbb a kihirdetést követő hatodik munkanapon helyesbíthető. Az eltérés megállapítása esetén a helyesbítés megjelentetéséről a jegyző az önkormányzati rendelet kihirdetésével azonos módon gondoskodik.

(4)⁵⁵

(5) Közterület elnevezésének rendjét a települési, a fővárosban a fővárosi önkormányzat rendeletben állapítja meg.

(6) A (2)–(3) bekezdésben foglalt rendelkezéseket a normatív határozat közzétételére is alkalmazni kell.

52. § (1) A képviselő-testület üléséről jegyzőkönyvet kell készíteni, amely tartalmazza:

- a) a testületi ülés helyét;
- b) időpontját;
- c) a megjelent önkormányzati képviselők nevét;
- d) a meghívottak nevét, megjelenésük tényét;
- e) a javasolt, elfogadott és tárgyalta napirendi pontokat;
- f) az előterjesztéseket;
- g) az egyes napirendi pontokhoz hozzászólók nevét, részvételük jogcímét, a hozzászólásuk, továbbá az ülésen elhangzottak lényegét;
- h) a szavazásra feltett döntési javaslat pontos tartalmát;
- i) a döntéshozatalban résztvevők számát;
- j) a döntésből kizárt önkormányzati képviselő nevét és a kizárás indokát;
- k) a jegyző jogszabálysértésre vonatkozó jelzését;
- l) a szavazás számszerű eredményét;
- m) a hozott döntéseket és
- n) a szervezeti és működési szabályzatban meghatározottakat.

(2) A képviselő-testület ülésének a jegyzőkönyvét a polgármester és a jegyző írja alá. A jegyzőkönyv közokirat, amelynek elkészítéséről a jegyző gondoskodik. A zárt ülésről külön jegyzőkönyvet kell

készíteni. A jegyzőkönyvet az ülést követő tizenöt napon belül a jegyző köteles megküldeni a kormányhivatalnak.

(3) A választópolgárok – a zárt ülés kivételével – betekinhetnek a képviselő-testület előterjesztésébe és ülésének jegyzőkönyvébe. A közérdekű adat és közérdekből nyilvános adat megismerésének lehetőségét zárt ülés tartása esetén is biztosítani kell. A zárt ülésen hozott képviselő-testületi döntés is nyilvános.

53. § (1) A képviselő-testület a működésének részletes szabályait a szervezeti és működési szabályzatról szóló rendeletében határozza meg. A képviselő-testület a szervezeti és működési szabályzatról szóló rendeletben rendelkezik:

- a) az önkormányzat hivatalos megnevezéséről, székhelyéről;
- b) a képviselő-testület átruházott hatásköreinek felsorolásáról;
- c) a képviselő-testület üléseinek összehívásáról, vezetéséről, tanácskozási rendjéről;
- d) az önkormányzati képviselőkre vonatkozó magatartási szabályokról, az ülés rendjének fenntartásáról és az annak érdekében hozható intézkedésekről;
- e) a nyilvánosság biztosításáról;
- f) a döntéshozatali eljárásról, a szavazás módjáról;
- g) a rendeletalkotásról és határozathozatalról;
- h) a képviselő-testület ülésének jegyzőkönyvéről;
- i) a közmeghallgatásról;
- j) az önkormányzat szerveiről, azok jogállásáról, feladatairól;
- k) a jegyzőnek a jogszabálysértő döntések, működés jelzésére irányuló kötelezettségéről;
- l) a képviselő-testület bizottságairól.

(2) A képviselő-testület érdemi tevékenységének elősegítése érdekében meghatározhatja az egyes napirendek tárgyalására fordítható időkeretet, a hozzászólások maximális időtartamát, korlátozhatja az ismételt hozzászólás, indítványozás lehetőségét.

(3) A képviselő-testület szervezeti és működési szabályzatában határozza meg, mely önszerveződő közösségek képviselőit illeti meg tevékenységi körükben tanácskozási jog a képviselő-testület és bizottsága ülésein, továbbá azoknak a fórumoknak a rendjét (község-, várospolitikai fórum, városrész tanácskozás, falugyűlés stb.), amelyek a lakosság, az egyesületek közvetlen tájékoztatását, a fontosabb döntések előkészítésébe való bevonását szolgálják. Ezek állásfoglalásáról és az ott felmerült kisebbségi véleményekről tájékoztatni kell a képviselő-testületet.

54. § A képviselő-testület évente legalább egyszer előre meghirdetett közmeghallgatást tart, amelyen a helyi lakosság és a helyben érdekelt szervezetek képviselői a helyi közügyeket érintő kérdéseket és javaslatot tehetnek. Az elhangzott javaslatra, kérdésre a közmeghallgatáson vagy legkésőbb tizenöt napon belül választ kell adni.

55. § (1)⁵⁶ A képviselő-testület a megbízatásának lejártá előtt név szerinti szavazással, minősített többségű döntéssel kimondhatja a feloszlását.

(1a)⁵⁷ A fővárosi közgyűlés feloszlásának kimondásához az önkormányzati képviselők négyötödének igen szavazata, valamint a főváros lakosságszámának legalább négyötödét kitevő lakosságszámú fővárosi kerületek polgármestereinek igen szavazata szükséges.

(2) A képviselő-testület feloszlása nem mondható ki a választást követő hat hónapon belül, valamint az általános választást megelőző év november 30. napját követően. A határidő megállapításkor a feloszlásra irányuló kezdeményezés időpontját kell figyelembe venni.

(3) A képviselő-testület az új képviselő-testület alakuló üléséig, a polgármester az új polgármester megválasztásáig ellátja feladatát, gyakorolja hatáskörét.

Társult képviselő-testület

56. § (1) A települési képviselő-testület más települési képviselő-testülettel társult képviselő-testületet alakíthat.

(2) Társult képviselő-testület alakítása esetén a képviselő-testületek részben vagy egészben egyesítik a költségvetésüket, közös önkormányzati hivatalt tartanak fenn és intézményeiket közösen működtetik.

(3) Azokban az ügyekben, amelyek kizárólag az adott települést érintik, az egyes települések képviselő-testülete önállóan dönt.

(4) A társult képviselő-testület alakuló ülésén határozatba foglalja a megalakulását, a székhelyét, a hozzá tartozó települések felsorolását. A társult képviselő-testület dönt a szervezetéről, működési rendjéről. A társult képviselő-testület ülését össze kell hívni bármely részt vevő település polgármesterének a kezdeményezésére.

(5) Társult képviselő-testület alakítható úgy is, hogy az érdekelt települési képviselő-testületek a települések lakosságszámának arányában választják meg a tagjait a települési képviselők közül.

A képviselő-testület bizottságai

57. § (1) A képviselő-testület szervezeti és működési szabályzatában határozza meg bizottságait, a bizottságok tagjainak számát, a bizottságok feladat- és hatáskörét, működésük alapvető szabályait. Az alakuló vagy az azt követő ülésen a polgármester előterjesztésére köteles megválasztani a törvény által kötelezően létrehozandó és a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott bizottságait. A száz főt meg nem haladó lakosú településen a bizottsági feladatokat a képviselő-testület látja el. Az ezer főt meg nem haladó lakosú településen a kötelező bizottsági feladat- és hatásköröket egy bizottság is elláthatja. A bizottság tagjává nem önkormányzati képviselő tag is választható. A nem önkormányzati képviselő tag jogai és kötelezettségei a bizottság ülésein megegyeznek az önkormányzati képviselő bizottsági tag jogaival és kötelezettségeivel.

(2) A képviselő-testület a kétezernél több lakosú településen pénzügyi bizottságot hoz létre. A vagyonyilatokozatok vizsgálatát a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott bizottság végzi, amely gondoskodik azok nyilvántartásáról, kezeléséről és őrzéséről. Törvény más bizottság megalakítását is elrendelheti, amelynek feladat- és hatáskört állapíthat meg.

(3) A képviselő-testület egyes önkormányzati feladatok ellátásának időtartamára ideiglenes bizottságot hozhat létre.

58. § (1) A bizottság elnökének és tagjainak megbízatása a képviselő-testület által történő megválasztással jön létre, a képviselő-testület megbízatásának időtartamára. A bizottság elnökét és – az elnökkel együtt számított – tagjainak több mint a felét az önkormányzati képviselők közül kell választani. Nem lehet a bizottság elnöke vagy tagja a polgármester.

(2) A képviselő-testület a bizottság személyi összetételét, létszámát a polgármester előterjesztésére bármikor megváltoztathatja, a kötelezően létrehozandó bizottság kivételével a bizottságot megszüntetheti.

(3) A bizottság elnöke, tagja e megbízatásáról írásban lemondhat. A lemondásáról szóló nyilatkozatot a polgármester részére kell benyújtani. A megbízatás a lemondásban meghatározott, a lemondást követő egy hónapon belüli időpontban, ennek hiányában az írásbeli nyilatkozat átvételének napján szűnik meg. A lemondás nem vonható vissza, továbbá érvényességéhez nem szükséges a képviselő-testület elfogadó nyilatkozata.

59. § (1) A bizottság – feladatkörében – kezdeményezi, előkészíti a képviselő-testület döntéseit, a képviselő-testület által átruházott hatáskörben döntést hoz.

(2) A képviselő-testület a szervezeti és működési szabályzatában határozza meg azokat az előterjesztéseket, amelyeket bizottság nyújt be, továbbá amely előterjesztések a bizottság állásfoglalásával nyújthatók be a képviselő-testületnek.

(3) A képviselő-testület döntési jogot adhat bizottságának, amelyet bármikor visszavonhat.

60. § A bizottság ülésének összehívására, működésére, nyilvánosságára, határozatképességére és határozathozatalára, döntésének végrehajtására, a bizottság tagjainak kizárására, a bizottság üléséről készített jegyzőkönyv tartalmára a képviselő-testületre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy a kizárásról a bizottság dönt, továbbá a jegyzőkönyvet a bizottság elnöke és egy tagja írja alá. A jegyző tizenöt napon belül köteles a jegyzőkönyvet megküldeni a kormányhivatalnak.

61. § (1) A polgármester indítványára a bizottságot össze kell hívni az indítvány kézhezvételétől számított nyolc napon belül.

(2) A polgármester felfüggesztheti a bizottság, a részönkormányzat testülete döntésének a végrehajtását, ha az ellentétes a képviselő-testület határozatával vagy sérti az önkormányzat érdekeit. A felfüggesztett döntésről a képviselő-testület a következő ülésén határoz.

(3) A bizottságok működésének ügyviteli feladatait a polgármesteri hivatal, a megyei önkormányzati hivatal, a közös önkormányzati hivatal látja el.

Településrészi önkormányzat

62. § (1) A képviselő-testület – szervezeti és működési szabályzatában meghatározottak szerint – valamely településrész sajátos érdekeinek képviseletére településrészi önkormányzatot (részönkormányzat) hozhat létre települési képviselőkől és más, az adott településrészen élő választópolgárokból.

(2) A részönkormányzat testületére önkormányzati hatósági hatáskör nem ruházható át.

(3) A településrészi önkormányzati testület munkájának segítésére a képviselő-testület hivatali kirendeltségeket hozhat létre, amelyek egyben a lakossági ügyintézésben ügyfélszolgálati teendőket is elláthatnak.

(4) A részönkormányzat szervezetére, működésére és tagjaira – az e §-ban foglalt eltérésekkel – a bizottságokra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

A helyi önkormányzat tisztségviselői

Polgármester

63. § A polgármester megválasztását követően esküt tesz a képviselő-testület előtt és erről okmányt ír alá. Az eskü szövegét az 1. melléklet tartalmazza. A polgármester jogai és kötelezettségei a megválasztásával keletkeznek, a megbízatás megszűnésével szűnnek meg.

64. § (1) A polgármester tisztségét főállásban vagy társadalmi megbízatásban látja el.

(2) Főállású a polgármester, ha főállású polgármesterként választották meg. A polgármesteri tisztség betöltésének módját a képviselő-testület a megbízatás időtartamán belül egy esetben a polgármester egyetértésével, a szervezeti és működési szabályzat egyidejű módosításával megváltoztathatja.

65. § A képviselő-testület elnöke a polgármester. A polgármester összehívja és vezeti a képviselő-testület ülését, valamint képviseli a képviselő-testületet.

66. § A polgármester tagja a képviselő-testületnek, a képviselő-testület határozatképessége, döntéshozatala, működése szempontjából önkormányzati képviselőnek tekintendő.

67. §⁵⁸ (1) A polgármester

a) a képviselő-testület döntései szerint és saját hatáskörében irányítja a polgármesteri hivatalt, a közös önkormányzati hivatalt;

b) a jegyző javaslatainak figyelembevételével meghatározza a polgármesteri hivatalnak, a közös önkormányzati hivatalnak feladatait az önkormányzat munkájának a szervezésében, a döntések előkészítésében és végrehajtásában;

c) dönt a jogszabály által hatáskörébe utalt államigazgatási ügyekben, hatósági hatáskörökben, egyes hatásköreinek gyakorlását átruházhatja az alpolgármesterre, a jegyzőre, a polgármesteri hivatal, a közös önkormányzati hivatal ügyintézőjére;

d) a jegyző javaslatára előterjesztést nyújt be a képviselő-testületnek a hivatal belső szervezeti tagozódásának, létszámának, munkarendjének, valamint ügyfélfogadási rendjének meghatározására;

e) a hatáskörébe tartozó ügyekben szabályozza a kiadmányozás rendjét;

f) gyakorolja a munkáltatói jogokat a jegyző tekintetében;

g) gyakorolja az egyéb munkáltatói jogokat az alpolgármester és az önkormányzati intézményvezetők tekintetében.

(2) A 42. § 2. és 7. pontjában meghatározott kérdésekről, valamint egyéb jogszabályban, közjogi szervezetszabályozó eszközben meghatározott kinevezésről, megbízásról, választásról a fővárosi közgyűlés kizárólag a főpolgármester előterjesztése alapján dönthet.

68. § (1) Amennyiben a polgármester a képviselő-testület döntését a helyi önkormányzat érdekeit sértőnek tartja, ugyanazon ügyben – a képviselő-testület önfelosztatásáról szóló, valamint a 70. § (1) bekezdésében meghatározott ügyben hozott döntése kivételével – egy alkalommal kezdeményezheti az ismételt tárgyalást. A kezdeményezést az ülést követő három napon belül nyújthatja be, a képviselő-testület a benyújtás napjától számított tizenöt napon belül minősített többséggel dönt. A döntést addig végrehajtani nem lehet, amíg arról a képviselő-testület a megismételt tárgyalás alapján nem dönt.

(1a)⁵⁹ A főpolgármester az (1) bekezdésben meghatározott ismételt tárgyalást, annak szabályait megfelelően alkalmazva, ugyanazon ügyben több alkalommal is kezdeményezheti. Az ismételt tárgyalás során hozott döntés akkor hajtható végre, ha az üléstől számított három napon belül a főpolgármester nem kezdeményez újabb ismételt tárgyalást.

(2) Amennyiben a képviselő-testület – határozatképtelenség vagy határozathozatal hiánya miatt – két egymást követő alkalommal ugyanazon ügyben nem hozott döntést, a polgármester a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott ügyben – a 42. §-ban meghatározott ügyek kivételével – döntést hozhat. A polgármester a döntésről a képviselő-testületet a következő ülésen tájékoztatja.

(3) A polgármester a képviselő-testület utólagos tájékoztatása mellett, a 42. §-ban meghatározott ügyek kivételével dönthet a két ülés közötti időszakban felmerülő, halaszthatatlan – a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott – a képviselő-testület hatáskörébe tartozó önkormányzati ügyekben.

(4) A polgármester önkormányzati rendeletben meghatározott értékhatárig dönt a forrásfelhasználásról, döntéséről tájékoztatja a képviselő-testületet.

69. § (1) A polgármester e tisztsége megszűnik:

- a) az új polgármester megválasztásával;
- b) ha a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán már nem választható;
- c) az összeférhetetlenség kimondásával;
- d) méltatlanság megállapításával;
- e) sorozatosan törvénysértő tevékenysége, mulasztása miatti jogi felelősségének jogerős bírósági ítéletben történő megállapításával, az ítélet jogerőre emelkedésének a napjával;
- f) a tisztségről történő lemondással;
- g) a képviselő-testület feloszlásának kimondását követően új polgármester megválasztásával;
- h) az Országgyűlésnek a helyi önkormányzat képviselő-testülete feloszlását kimondó határozatával;
- i) halálával.

(2) A polgármester e tisztségéről a képviselő-testülethez intézett írásbeli nyilatkozatával mondhat le, amelyet az alpolgármesterek, ennek hiányában a szervezeti és működési szabályzatban a képviselő-testület összehívására, vezetésére kijelölt képviselőnek adja át, részére juttatja el. A polgármester e tisztsége az általa meghatározott, a lemondást követő egy hónapon belüli időpontban, ennek hiányában az írásbeli nyilatkozat átvételének napjával szűnik meg. A lemondás nem vonható vissza. Az írásbeli nyilatkozatot a képviselő-testület következő ülésén ismertetni kell.

70. §⁶⁰ (1) A képviselő-testület – minősített többséggel hozott határozata alapján – közigazgatási pert indíthat a polgármester ellen sorozatos törvénysértő tevékenysége, illetve mulasztása miatti jogi felelősségének megállapítása iránt, a polgármester tisztségének megszűnése érdekében.

(2) A keresetlevelet a bíróságnál kell benyújtani, egyidejűleg – az azonnali jogvédelem szabályai szerint – kérhető a polgármesterek e tisztségéből történő felfüggesztése. A bíróság ítélete ellen fellebbezésnek van helye. Az ügyben nincs helye perújításnak.

(3) A perindítással kapcsolatos határozat meghozatalában a polgármester nem vesz részt, de a határozatképesség szempontjából jelenlétüknek kell tekinteni.

70/A. §⁶¹ A fővárosi kerületi polgármester megbízatása megszűnik, ha fővárosi közgyűlési képviselői megbízatása megszűnik.

A főpolgármester, polgármester, a megyei önkormányzat közgyűlésének elnöke díjazása, költségtérítése

71. § (1)⁶² A főpolgármester megbízatásának időtartamára havonta illetményre jogosult, amelynek összege megegyezik a miniszter központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló törvényben meghatározott alapilletményéből, illetménykiegészítéséből, és vezetői illetménypótlékából álló illetményének összegével. A főpolgármester havonta az illetményének 15%-ában meghatározott költségtérítésre, valamint a minisztert jogszabály alapján megillető egyéb juttatásokra jogosult.

(2)⁶³ A megyei jogú város polgármestere, a fővárosi kerületi önkormányzat polgármestere megbízatásának időtartamára havonta illetményre jogosult, amelynek összege megegyezik az államtitkárnak a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló törvényben meghatározott alapilletményéből, illetménykiegészítéséből és vezetői illetménypótlékából álló illetményének összegével.

(3)⁶⁴ A megyei önkormányzat közgyűlésének elnöke megbízatásának időtartamára havonta illetményre jogosult, amelynek összege megegyezik a (2) bekezdésben meghatározott illetmény 90%-ának összegével.

(4)⁶⁵ A polgármester illetménye a (2) bekezdésben meghatározott összeg

- a) 30%-a az 500 fő és az az alatti lakosság számú település polgármestere esetében;
- b) 40%-a az 501–1500 fő lakosság számú település polgármestere esetében;
- c) 50%-a az 1501–2000 fő lakosság számú település polgármestere esetében;
- d) 55%-a a 2001–5000 fő lakosság számú település polgármestere esetében;
- e) 60%-a az 5001–10000 fő lakosság számú település polgármestere esetében;
- f) 70%-a a 10 001–30000 fő lakosság számú település polgármestere esetében;
- g) 80%-a a 30000 fő lakosság szám feletti település polgármestere esetében.

(5)⁶⁶ A társadalmi megbízatású polgármester havonta a polgármester illetménye 50%-ával megegyező mértékű tiszteletdíjra jogosult, melynek egészéről vagy meghatározott részéről a képviselő-testülethez intézett írásbeli nyilatkozatával lemondhat.

(6)⁶⁷ A főállású polgármester, a társadalmi megbízatású polgármester, a megyei önkormányzat közgyűlésének elnöke havonta az illetményének, tiszteletdíjának 15%-ában meghatározott összegű költségtérítésre jogosult.

Összeférhetetlenség

72. § (1)⁶⁹ A 3000 fő és az az alatti lakosságszámú település polgármesterének, valamint a 3000 fő feletti település társadalmi megbízatású polgármesterének összeférhetetlenségére a 36. §-t kell alkalmazni.

(2)⁷⁰ A 3000 fő feletti lakosságszámú település főállású polgármestere

a) a tudományos, oktatói, lektori, szerkesztői, művészeti, jogi oltalom alá eső szellemi tevékenység,

b) a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony, valamint

c) az egészségügyi tevékenység végzésére irányuló jogviszony – ide nem értve az egészségügyi alapellátásban végzett tevékenységet –

kivételével egyéb, munkavégzésre irányuló jogviszonyt nem létesíthet, más kereső foglalkozást nem folytathat, nem lehet gazdasági társaság személyesen közreműködő tagja.

(3)⁷¹

(4) A polgármesterre megfelelően alkalmazni kell az önkormányzati képviselőre vonatkozó összeférhetetlenségi, méltatlansági, vagyonyilatkozat-tételi szabályokat azzal, hogy a polgármester nem lehet más önkormányzatnál polgármester, alpolgármester, települési önkormányzati képviselő, megyei közgyűlés elnöke, alelnöke, kivéve, hogy a fővárosi kerületi polgármester a fővárosi közgyűlés tagja. A fővárosi kerületi polgármester nem lehet főpolgármester, valamint főpolgármester-helyettes.

73. § A polgármesteri tisztség ellátásával kapcsolatos egyéb rendelkezéseket a közszolgálati tisztviselőkről szóló törvény állapítja meg.

Az alpolgármester

74. § (1) A képviselő-testület a polgármester javaslatára, titkos szavazással, minősített többséggel a polgármester helyettesítésére, munkájának segítésére egy alpolgármestert, főpolgármester-helyettest, a megye közgyűlése alelnököt (a továbbiakban együtt: alpolgármester) választ, több alpolgármestert választhat. A képviselő-testület legalább egy alpolgármestert saját tagjai közül választ meg. Az alpolgármester jogai és kötelezettségei a megválasztásával keletkeznek, a megbízatás megszűnésével szűnnek meg.

(2) Az alpolgármester a polgármester irányításával látja el feladatait. Több alpolgármester esetén a polgármester bízza meg általános helyettesét.

75. § (1) Az alpolgármesteri tisztség főállásban is ellátható. A főállású alpolgármester foglalkoztatási jogviszonya a helyi önkormányzat képviselő-testületének a tisztség főállásban történő betöltéséről szóló döntését követően, az alpolgármester megválasztásával jön létre.

(2) Azon alpolgármester, akit nem a képviselő-testület tagjai közül választottak, nem tagja a képviselő-testületnek, a polgármestert a képviselő-testület elnökeként nem helyettesítheti, de a képviselő-testület ülésein tanácskozási joggal részt vehet. A nem a képviselő-testület tagjai közül választott alpolgármester jogállására egyebekben a képviselő-testület tagjai közül választott alpolgármesterre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

76. § Az alpolgármester e tisztsége megszűnik:

a)⁷² a megválasztását követő helyi önkormányzati általános választás napján, jelöltek hiányában elmaradt választás esetén az időközi választás napján;

b)⁷³

c) a 69. § (1) bekezdés b)–i) pontjában foglalt esetekben;

d) ha a képviselő-testület a polgármester javaslatára, titkos szavazással, minősített többséggel megbízását visszavonja.

77. § Amennyiben a képviselő-testület az alpolgármester megbízását a 76. § d) pontja alapján nem vonja vissza és a polgármester az alpolgármester feladatait írásban, teljeskörűen megvonja, a feladatkör megvonását követően az alpolgármester a helyi önkormányzati képviselők tiszteletdíjával azonos mértékű díjra jogosult.

78. § Társadalmi megbízatású polgármesteri tisztség esetén az alpolgármesteri tisztség is csak társadalmi megbízatásban tölthető be.

79. § (1) Ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a polgármesteren a megyei közgyűlés elnökét és a főpolgármestert is érteni kell.

(2) A polgármester, a megyei közgyűlés elnöke, a főpolgármester jogállására vonatkozó szabályokat az alpolgármesterre, a megyei közgyűlés alelnökére és a főpolgármester-helyettesre is megfelelően alkalmazni kell.

A főpolgármester-helyettes, az alpolgármester, a megyei önkormányzat közgyűlésének alelnöke díjazása, költségtérítése

80. §⁷⁴ (1) A főpolgármester-helyettes, a főállású alpolgármester, a megyei közgyűlés alelnöke illetményének összegét a főpolgármester, a polgármester, a megyei közgyűlés elnöke illetménye 70–90%-a közötti összegben a képviselő-testület állapítja meg.

(1a)⁷⁵ A 10 000 fő vagy az alatti lakosságszámú település alpolgármestere illetményének összegét a képviselő-testület állapítja meg úgy, hogy az nem haladhatja meg a polgármester illetménye 90%-át.

(2)⁷⁶ A társadalmi megbízatású alpolgármester tiszteletdíját a képviselő-testület állapítja meg úgy, hogy az nem haladhatja meg a társadalmi megbízatású polgármester tiszteletdíja 90%-át. A társadalmi megbízatású alpolgármester a tiszteletdíja egészéről vagy meghatározott részéről a képviselő-testülethez intézett írásbeli nyilatkozatával lemondhat.

(3) A főpolgármester-helyettes, a főállású alpolgármester, a társadalmi megbízatású alpolgármester, a megyei közgyűlés alelnöke havonta az illetményének, tiszteletdíjának 15%-ában meghatározott összegű költségtérítésre jogosult.

A jegyző és az aljegyző

81. § (1) A jegyző vezeti a polgármesteri hivatalt vagy a közös önkormányzati hivatalt.

(2) A jegyzőt az aljegyző helyettesíti, ellátja a jegyző által meghatározott feladatokat.

(3) A jegyző

a) dönt a jogszabály által hatáskörébe utalt államigazgatási ügyekben;

b) gyakorolja a munkáltatói jogokat a polgármesteri hivatal, a közös önkormányzati hivatal köztisztviselői és munkavállalói tekintetében, továbbá gyakorolja az egyéb munkáltatói jogokat az aljegyző tekintetében;

c) gondoskodik az önkormányzat működésével kapcsolatos feladatok ellátásáról;

d) tanácskozási joggal vesz részt a képviselő-testület, a képviselő-testület bizottságának ülésén;

e) jelzi a képviselő-testületnek, a képviselő-testület szervének és a polgármesternek, ha a döntésük, működésük jogszabálysértő;

f) évente beszámol a képviselő-testületnek a hivatal tevékenységéről;

g) döntésre előkészíti a polgármester hatáskörébe tartozó államigazgatási ügyeket;

h) dönt azokban a hatósági ügyekben, amelyeket a polgármester ad át;

i) dönt a hatáskörébe utalt önkormányzati és önkormányzati hatósági ügyekben;

j) a hatáskörébe tartozó ügyekben szabályozza a kiadmányozás rendjét;

k)⁷⁷ rögzíti a talált dolgok nyilvántartásába a talált idegen dologgal kapcsolatos a körözési nyilvántartási rendszerről és a személyek, dolgok felkutatásáról és azonosításáról szóló törvény szerinti adatokat, valamint a talált idegen dolog tulajdonosnak történő átadást követően törli azokat.

(4)⁷⁸ A polgármester egyetértése szükséges – az általa meghatározott körben – a polgármesteri hivatal, a közös önkormányzati hivatal köztisztviselője, alkalmazottja kinevezéséhez, bérezéséhez, vezetői kinevezéséhez, felmentéséhez és jutalmazásához.

82. § (1)⁷⁹ A polgármester – pályázat alapján határozatlan időre – nevezi ki a jegyzőt. A tízezer főnél kevesebb lakosú települések önkormányzatánál és a tízezer főnél kevesebb együttes lakosságszámú települések közös önkormányzati hivatalánál a polgármester – a jegyzőre vonatkozó szabályok szerint, a jegyző javaslatára – kinevezheti, más önkormányzatnál, közös önkormányzati hivatalnál kinevezi az aljegyzőt. A jegyzői és az aljegyzői kinevezés vezetői munkakörnek minősül, a jegyzőre, aljegyzőre alkalmazni kell a közszolgálati tisztviselőkről szóló törvény vonatkozó rendelkezéseit. Megyei jogú városban több aljegyző is kinevezhető.

(2)⁸⁰ Amennyiben hat hónapon belül a polgármester nem nevez ki, illetve közös önkormányzati hivatal esetében az érintett polgármesterek nem neveznek ki jegyzőt, a kormányhivatal vezetője ideiglenes hatállyal a jegyzői feladatok ellátására a pályázati kiírásnak megfelelő jelöltet, ennek hiányában a képesítési és alkalmazási feltételeknek megfelelő hivatali köztisztviselőt vagy más jegyzőt nevez ki. A jegyzői feladatok ellátására szóló kinevezés az új jegyző kinevezéséig tart.

(3) A jegyzői és az aljegyzői tisztség egyidejű betöltetlensége, illetve tartós akadályoztatásuk esetére – legfeljebb hat hónap időtartamra – a szervezeti és működési szabályzat rendelkezik a jegyzői feladatok ellátásának módjáról.

(4) Ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a jegyzőn a főjegyzőt is érteni kell.

(5) A jegyző, főjegyző jogállására vonatkozó szabályokat az aljegyzőre is megfelelően alkalmazni kell.

83. § A jegyzőre vonatkozó rendelkezéseket a közös önkormányzati hivatal jegyzőjére is alkalmazni kell az alábbi eltérésekkel:

a) valamennyi érintett településen ellátja a jegyző feladatait;

b) kinevezéséhez, felmentéséhez az érintett települések polgármestereinek lakosságszám-arányos, többségi döntése szükséges. Eltérő megállapodás hiányában az egyéb munkáltatói jogokat a közös

önkormányzati hivatal székhelye szerinti település polgármestere gyakorolja. Többségi a döntés akkor, ha – a közös önkormányzati hivatal létrehozó települések összslakosságát 100%-nak tekintve – a polgármesterek által leadott azonos nemű szavazatok alapján az adott településekre vonatkoztatott százalékarány összesítve meghaladja az 50%-ot;

c) a 85. § (4) bekezdésében foglalt esetben – az érintett települések eltérő megállapodásának hiányában – a jegyzőt a város polgármestere nevezi ki és gyakorolja felette a munkáltatói jogokat.

A polgármesteri hivatal, a megyei önkormányzati hivatal, a közös önkormányzati hivatal

84. § (1) A helyi önkormányzat képviselő-testülete az önkormányzat működésével, valamint a polgármester vagy a jegyző feladat- és hatáskörébe tartozó ügyek döntésre való előkészítésével és végrehajtásával kapcsolatos feladatok ellátására polgármesteri hivatalt vagy közös önkormányzati hivatalt hoz létre. A hivatal közreműködik az önkormányzatok egymás közötti, valamint az állami szervekkel történő együttműködésének összehangolásában.

(2) A polgármesteri hivatal, a közös önkormányzati hivatal hivatalos elnevezését a képviselő-testület a szervezeti és működési szabályzatában feltünteti.

(3) A megyei közgyűlés megyei önkormányzati hivatalt hoz létre.

(4) A hivatal működési költségét az állam – az adott évi központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott mértékben, és a hivatal által ellátott feladataikkal arányban – finanszírozza, amelyet a székhelytelepülés, valamint a megye részére, e célra elkülönített számlájára folyósít.

(5)⁸¹ A polgármesteri hivatal és a közös önkormányzati hivatal hivatalos megnevezése:

a) települési polgármesteri hivatal esetén: (település neve)-i Polgármesteri Hivatal;

b) közös önkormányzati hivatal esetén: (székhelytelepülés neve)-i Közös Önkormányzati Hivatal;

c) megyei önkormányzati hivatal esetén: (megye neve) Megyei Önkormányzati Hivatal;

d) megyei jogú városi polgármesteri hivatal esetén: (település neve) Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala.

(6) A polgármesteri hivatalon megyei önkormányzati hivatalt és főpolgármesteri hivatalt is érteni kell, kivéve a 22. § (5) bekezdését és a 98. § (11) bekezdését.

85. § (1) Közös önkormányzati hivatalt hoznak létre azok a járásokon belüli községi önkormányzatok, amelyek közigazgatási területét legfeljebb egy település közigazgatási területe választja el egymástól, és a községek lakosság száma nem haladja meg a kétezer főt. A kétezer fő lakosság számot meghaladó település is tartozhat közös önkormányzati hivatalhoz.

(2) A közös önkormányzati hivatalhoz tartozó települések összslakosság száma legalább kétezer fő, vagy a közös hivatalhoz tartozó települések száma legalább hét.

(2a)⁸² Ha a kialakítandó közös önkormányzati hivatalhoz tartozó települések közül valamelyik város, a (2) bekezdésben meghatározott összslakosság számra vonatkozó követelményt nem kell alkalmazni.

(3)⁸³ Közös önkormányzati hivatal létrehozásáról vagy megszüntetéséről az érintett települési önkormányzatok képviselő-testületei az általános önkormányzati választások napját követő hatvan napon belül közigazgatási szerződésben állapodnak meg. A megállapodás az általános önkormányzati választásokat követő év január 1-jén lép hatályba.

(3a)⁸⁴ Ha a (3) bekezdésben meghatározott határidőn belül nem kerül sor a közös önkormányzati hivatal létrehozására vagy ahhoz valamely település nem csatlakozik, akkor a kormányhivatal vezetője a határidő lejártát követően döntésével, az abban megjelölt időponttal – amely nem lehet korábbi a (3) bekezdésben meghatározott időpontnál –, kijelöli a közös önkormányzati hivatalhoz tartozó településeket és egyúttal pótolja a közös önkormányzati hivatalról szóló megállapodást. A kormányhivatal vezetője a kijelölő döntés és az önkormányzati hivatalról szóló megállapodás pótlását megelőzően – legalább tizenöt napos véleményezési határidő biztosítása mellett – kikéri az érintett települési önkormányzatok véleményét a kormányhivatal vezetőjének döntése alapján létrejövő közös önkormányzati hivatalhoz tartozó településekkel és a pótolandó közös önkormányzati hivatalról szóló megállapodás tartalmával összefüggésben. A kormányhivatal vezetője a megállapodás létrehozásáról szóló döntésében az e §-ban foglaltakra figyelemmel rendelkezik a közös önkormányzati hivatal székhelytelepüléséről, a közös önkormányzati hivatal létszámáról és a közös önkormányzati hivatal ügyfélfogadási rendjéről. Ha a döntés eltér a települési önkormányzatok határidőben adott véleményétől, a kormányhivatal vezetője az eltérés okát a döntésének indokolásában külön részletezi. A megállapodás pótlása esetén is teljesülnie kell az (1)–(2a) bekezdésben meghatározott feltételeknek.

(3b)⁸⁵ A kormányhivatal vezetőjének (3a) bekezdésben meghatározott döntését az érintett önkormányzat képviselő-testülete közigazgatási perben megtámadhatja.

(3c)⁸⁶ A közös önkormányzati hivatal létrehozásáról szóló megállapodást és a kormányhivatal vezetője által pótolta közös önkormányzati hivatali megállapodást az érintett önkormányzatok szabadon

módosíthatják. A módosító megállapodást a közös önkormányzati hivatal jegyzője megküldi az illetékes kormányhivatal részére.

(3d)⁸⁷ A kormányhivatal a közigazgatási és munkaügyi bíróságtól a módosító megállapodás kézhezvételétől számított harminc napon belül kérheti a módosító megállapodás érvénytelenségének megállapítását, ha a módosítás a közös önkormányzati hivatal működését ellehetleníti.

(3e)⁸⁸ A módosító megállapodás hatálybalépésének időpontja

a) a kormányhivatal (3d) bekezdésben meghatározott keresetindítási jogáról történő lemondását követő nap,

b) ha a kormányhivatal a számára a (3d) bekezdésben biztosított keresetindítási határidőben nem nyújt be keresetet, a keresetindítási határidő leteltét követő nap,

c) ha a közigazgatási és munkaügyi bíróság jogerős döntésével elutasítja a kormányhivatal keresetét, a döntés jogerőre emelkedésének napja, vagy

d) ha a módosító megállapodásban a megállapodás hatálybalépésének megjelölt időpontja az a)–c) pontokban meghatározott időpontoknál későbbi időpont, akkor a módosító megállapodásban megjelölt nap.

(4) Abban az esetben, ha a közös önkormányzati hivatalt működtető települések egyike város, akkor a város a székhelytelepülés. Egyéb esetekben a székhelytelepülést a közös önkormányzati hivatalhoz tartozó önkormányzatok képviselő-testületei határozzák meg.

(5) Amennyiben a közös önkormányzati hivatalt város működteti, úgy a hivatal létszámát az érintett települések képviselő-testületeinek megállapodásával határozzák meg. Megállapodás hiányában a városi önkormányzat képviselő-testülete állapítja meg, figyelemmel a (4) és a (8) bekezdésben foglaltakra.

(6) A községi önkormányzatok által létrehozott közös önkormányzati hivatal létszámát az érintett képviselő-testületek a közös önkormányzati hivatal létrehozásáról szóló megállapodásban határozzák meg, figyelemmel a (4) és a (8) bekezdésben foglaltakra.

(7) A városi, valamint a kétezer főt meghaladó lakosságszámú települési önkormányzat képviselő-testülete nem tagadhatja meg a közös önkormányzati hivatal létrehozására irányuló megállapodás megkötését, ha azt a vele határos település kezdeményezi.

(7a)⁸⁹ A (7) bekezdésben meghatározott megállapodás megkötése a kormányhivatal vezetőjének jóváhagyásával megtagadható. A jóváhagyásról vagy annak megtagadásáról szóló határozatot az érintett önkormányzat a közigazgatási ügyben eljáró bíróság előtt – a döntés közlésétől számított tizenöt napon belül – megtagadhatja.

(8) A közös önkormányzati hivatal létrehozásáról szóló megállapodásban meghatározottak szerint minden érintett településen biztosítani kell az igazgatási munka folyamatos vagy időszakos ellátásához szükséges személyi és tárgyi feltételeket.

(9) A közös önkormányzati hivatalt fenntartó önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy a nem hivatali székhely településeken az ügyfélfogadás a közös önkormányzati hivatal által létrehozott, állandó vagy ideiglenes jelleggel működő kirendeltség vagy ügyfélszolgálati megbízott személyén keresztül, informatikai hálózat alkalmazásával történjen.

(10) Ha a közös önkormányzati hivatalt létrehozni kívánó településeken élő nemzetiségeknek a népszámlálás során regisztrált aránya településenként és nemzetiségenként eléri a húsz százalékot, valamint a települések összlakosságszáma meghaladja az 1500 főt, vagy a közös hivatalhoz tartozni kívánó önkormányzatok száma legalább öt, akkor ezen települési önkormányzatok képviselő-testületei mindegyikének azonos tartalmú és minősített többséggel elfogadott döntésével, – amennyiben az érintett települések történelmi, gazdasági, kulturális hagyományai azt indokoltá teszik – a helyi önkormányzatokért felelős miniszter jóváhagyása alapján, az általa meghatározottak szerint a közös önkormányzati hivatal létrehozása során eltérhetnek a (2) bekezdésben foglalt előírásoktól.

(11)⁹⁰ A közös hivatal működési költségeit a közös hivatalhoz tartozó önkormányzatok – eltérő megállapodásuk hiányában – lakosságszámuk arányában biztosítják.

(12)⁹¹

86. § (1) A közös önkormányzati hivatal jegyzője vagy aljegyzője vagy megbízottja köteles a képviselő-testület ülésén részt venni és ott a szükséges tájékoztatást megadni.

(2) A közös önkormányzati hivatal jegyzője, aljegyzője vagy megbízottja az érintett képviselő-testületek megállapodása alapján köteles biztosítani az egyes településeken történő ügyfélfogadást.

IV. FEJEZET

A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK TÁRSULÁSAI

87. § A helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

A helyi önkormányzatok társulásának általános szabályai

88. § (1) A társulást a helyi önkormányzatok képviselő-testületei írásbeli megállapodással hozzák létre. A megállapodást a polgármester írja alá.

(2) A társulásban részt vevő képviselő-testületek mindegyikének minősített többséggel hozott döntése szükséges a társulási megállapodás jóváhagyásához, módosításához vagy a társulás megszüntetéséhez.

89. § (1) A társuláshoz csatlakozni naptári év első, abból kiválni naptári év utolsó napjával lehet, ha törvény vagy a társulási megállapodás másként nem rendelkezik.

(2) A társuláshoz való csatlakozásról és a kiválásról, ha törvény eltérően nem rendelkezik, legalább hat hónappal korábban, minősített többséggel kell dönteni. Erről a társulási tanácsot értesíteni kell.

(3) A társulási tanács minősített többséggel dönt a társulásból történő kizárásról.

90. § (1) A társulás a feladatkörébe tartozó közszolgáltatások ellátására – jogszabályban meghatározottak szerint – költségvetési szervet, gazdálkodó szervezetet, nonprofit szervezetet és egyéb szervezetet alapíthat, kinevezi vezetőiket. A társulás olyan vállalkozásban vehet részt, amelyben felelőssége nem haladja meg vagyoni hozzájárulásának mértékét.

(2) A társulás működési költségeihez – a társulási megállapodás eltérő rendelkezése hiányában – a társulás tagjai az általuk képviselt települések lakosságszámának arányában hozzájárulnak.

(3) A társulás saját vagyonnal rendelkezhet.

(4) A társulás megszűnése, a társulásból történő kiválás, kizárás esetén – eltérő megállapodás hiányában – a társulás vagyonát a társulás azon tagjának kell visszaadni, amelyik azt a társulás rendelkezésére bocsátotta. Egyebekben a közös tulajdonra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

(5) A társulásból történő kiválás esetén a vagyontárgy társulási tag részére történő kiadását a társulási megállapodásban meghatározott időtartamra, de legfeljebb öt évre el lehet halasztani, ha annak természetben történő kiadása veszélyeztetné a társulás további működését. Ebben az esetben a kivált tagot – a társulással kötött szerződés alapján – használati díj illeti meg.

91. § A társulás megszűnik:

a) ha a megállapodásban meghatározott időtartam eltelt, vagy törvényben szabályozott megszűnési feltétel megvalósult;

b) ha a társulás tagjai a 88. § (2) bekezdés szerinti többséggel azt elhatározzák;

c) a törvény erejénél fogva;

d) a bíróság jogerős döntése alapján.

92. §⁹² A társult önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy a vitás kérdésben bármelyik képviselő-testület kérheti a megállapodásban megjelölt önkormányzati érdekszövetség által felkért tagokból álló egyeztető bizottság állásfoglalását, továbbá abban, hogy a közigazgatási per megindítása előtt a képviselő-testület az egyeztető bizottság állásfoglalását kéri.

A társulási megállapodás alapvető szabályai

93. § A társulási megállapodás tartalmazza:

1. a társulás nevét, székhelyét;
2. a társulás tagjainak nevét, székhelyét, képviselőjét;
3. a társuláshoz tartozó települések lakosságszámát;
4. a társulás által ellátott feladat- és hatásköröket;
5. a társulás döntéshozó szervét, döntéshozó szervének tagjait megillető szavazatarányt;
6. a döntéshozatalának módját, a minősített döntéshozatal eseteit;
7. a közös fenntartású intézmények megnevezését;
8. a társulás fenntartásával, működtetésével kapcsolatosan az egyes képviselő-testületek pénzügyi hozzájárulásának mértékét, teljesítésének módját;
9. a társulás tagjai által vállalt pénzügyi hozzájárulás nem teljesítése esetén irányadó eljárást (a társulás döntésétől függően a társulás tagjai részéről a pénzforgalmi szolgáltatójuknak adott, a

beszedési megbízás teljesítésére vonatkozó hozzájárulását, felhatalmazó nyilatkozatát, amely alapján a társulás beszedési megbízást nyújthat be a pénzforgalmi szolgáltatóhoz);

10. a társulás vagyonát és a vagyonátadás feltételeit, a tulajdonosi jogok és kötelezettségek gyakorlásának rendjét;

11. intézmény közös alapítása esetén az alapítói jogok gyakorlására vonatkozó részletes rendelkezéseket;

12. a társulás általános rendjétől eltérő (nem minden tag részére, vagy a tag által saját intézménye útján más tagok részére történő) feladatellátás módját;

13. a társulás szolgáltatásai igénybevételének a társulás által meghatározott feltételeit;

14. a társulás működéséről évente legalább egy alkalommal történő beszámolás kötelezettségét;

15. a társulás működésének ellenőrzési rendjét;

16. a megállapodás módosításának feltételeit;

17. a társulásból történő kiválás és kizárás feltételeit;

18. a társulás megszűnése esetén a tagok egymással való elszámolásának kötelezettségét, módját;

19. azt, amiben a képviselő-testületek megállapodtak.

A társulás szervezete és működése

94. § (1) Az önkormányzati társulás döntéshozó szerve a társulási tanács.

(2) A társulási tanácsot a társult önkormányzatok képviselő-testületei által delegált tagok alkotják, akik a megállapodásban meghatározott számú szavazattal rendelkeznek.

(3) A társulási tanács döntését határozattal hozza.

(4) A társulási tanács akkor határozatképes, ha ülésén a megállapodásban meghatározott számú, de legalább a szavazatok felével rendelkező képviselő jelen van. A javaslat elfogadásához a megállapodásban meghatározott számú, de legalább annyi képviselő igen szavazata szükséges, amely meghaladja a jelen lévő képviselők szavazatainak több mint a felét.

(5) A tíznél több tagból álló önkormányzati társulás társulási tanácsának érvényes döntéséhez a megállapodásban meghatározott számú, de legalább annyi tag igen szavazata szükséges, amely meghaladja a jelen lévő tagok szavazatainak a felét és az általuk képviselt települések lakosságszámának egyharmadát.

(6) A megállapodásban meghatározott döntéshez minősített többség szükséges.

(7) A minősített többséghez a megállapodásban meghatározott számú, de legalább annyi tag igen szavazata szükséges, amely eléri a társulásban részt vevő tagok szavazatának több mint felét és az általuk képviselt települések lakosságszámának a felét.

(8) A döntéshozatali eljárás egyéb szabályairól – beleértve a szavazatarányok és a költségek viselésének kérdését is – a társulás tagjai a társulási megállapodás keretében szabadon döntenek. Törvény vagy a társulási megállapodás eltérő rendelkezésének hiányában a társulás minden tagját egy szavazat illeti meg.

95. § (1) A társulási tanács tagjai közül elnököt választ, alelnököt választhat. Együttes akadályoztatásuk esetén a tanács ülését a korelnök hívja össze és vezeti.

(2) A társulási tanács döntéseinek előkészítése, végrehajtásuk szervezése érdekében bizottságokat alakíthat.

(3) A társulási tanács és a bizottságok működésére egyebekben a képviselő-testületre és az önkormányzati bizottságokra vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

(4) A társulási tanács munkaszervezeti feladatait (döntések előkészítése, végrehajtás szervezése) eltérő megállapodás hiányában a társulás székhelyének polgármesteri hivatala látja el.

(5) A társulási tanács ülésén a társult önkormányzatok jegyzői tanácskozási joggal részt vehetnek.

V. FEJEZET

TERÜLETSZERVEZÉS

A területszervezési eljárás közös szabályai

96. § (1)⁹³ Az állami területi tagozódást érintő területszervezési kezdeményezésről az Országgyűlés, a köztársasági elnök–az országgyűlési képviselői és az önkormányzati általános választás éve és az egyéni választókerület határának módosítását érintő területszervezési kezdeményezés esetén az országgyűlési képviselői általános választás évét megelőző év kivételével–évente egy alkalommal dönt.

(2) A Kormány, valamint a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszter (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban: miniszter) a kezdeményezést június 30-áig nyújtja be az Országgyűlésnek, és javaslatot tesz a köztársasági elnöknek. Az Országgyűlés és a köztársasági elnök a területszervezési kezdeményezésről – a várossá nyilvánítás kivételével – december 31-ig dönt.

(3) Az Országgyűlés döntése az országgyűlési képviselők választását érintően a következő országgyűlési képviselői általános választás kitűzésének napján, az önkormányzati választást érintően a következő önkormányzati általános választás kitűzésének napján lép hatályba; erről szükség esetén az Országgyűlés a területszervezési döntéssel egyidejűleg határoz.

(4) A köztársasági elnök hatáskörébe tartozó ügyben – a várossá nyilvánítás kivételével – a döntés az önkormányzati általános választás napján lép hatályba.

(5) A köztársasági elnök július 31-ig dönt a várossá nyilvánításról, döntését a Magyar Közlönyben közzéteszi.

97. § (1) A község, a város nevét úgy kell megállapítani, hogy ne lehessen összetéveszteni az országban lévő más helység nevével.

(2) A területváltozás költségeit az a község, város viseli, amelynek javára történt a területátcsatolás.

Önálló község alakítása

98. § (1) A választópolgárok kezdeményezésére, helyi népszavazás alapján új község alakítható az olyan – földrajzilag és építészetiileg – elkülönült, lakott településrészből, amely választópolgárainak közössége képes a helyi önkormányzás jogának önálló gyakorlására, a községi önkormányzat számára meghatározott feladatok önállóan vagy társulás útján történő teljesítésére a szolgáltatások színvonalának csökkenése nélkül úgy, hogy ezeknek a feltételeknek az a település is megfeleljen, amelyből az új község megalakult. A helyi népszavazást a település teljes közigazgatási területére kell kitűzni.

(2) Az új község alakításának további feltétele, hogy az elkülönült településrész lakosság száma a kezdeményezést megelőző tíz évben folyamatosan növekedjen, és infrastrukturális ellátottsága meghaladja az országos átlagot, valamint a községi önkormányzat számára meghatározott feladatokat az országos átlagot meg nem haladó költségáfordítással látja el.

(3) Új község alakításának a kezdeményezése esetén a falugyűlés, város esetében a községalakítással érintett településrész lakossági fóruma (a továbbiakban együtt: falugyűlés) legalább háromtagú előkészítő bizottságot választ a településrészen lakó települési képviselők közül vagy más választópolgárok közül.

(4) Az előkészítő bizottság javaslatot készít az (1) és (2) bekezdésben írt követelmények és a területszervezési eljárásról szóló kormányrendeletben meghatározott egyéb feltételek teljesítésére.

(5)⁹⁴ A miniszter március 31-ig határozatban dönt arról, hogy nem terjeszti elő a kezdeményezést, ha az nem felel meg az (1) és (2) bekezdésben foglalt feltételeknek, vagy a jogszabályban előírt eljárási szabályt nem tartották meg. A miniszter határozatát az előkészítő bizottság, valamint a képviselő-testület tizenöt napon belül közigazgatási perben megtámadhatja. A miniszter a keresetlevelet annak a bírósághoz érkezésétől számított három napon belül továbbítja az ügy irataival együtt a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bírósághoz.

(5a)⁹⁵ A bíróság a keresetlevél beérkezésétől számított harminc napon belül tanácsban határoz, határozata ellen a határozat közlését követő nyolc napon belül van helye fellebbezésnek. A fellebbezésről a bíróság annak a bírósághoz érkezésétől számított harminc napon belül határoz. A bíróság döntése ellen nincs helye perújításnak.

(6)⁹⁶ Ha a bíróság a keresetnek helyt ad, a miniszter határozatát megsemmisíti. A miniszter a határozat megsemmisítése esetén a kezdeményezést haladéktalanul a köztársasági elnök elé terjeszti.

(7) A településrész új községgé alakításáról szóló köztársasági elnöki döntés közzétételétől számított harminc napon belül az előkészítő bizottság településrészi önkormányzattá alakul át. A településrészi önkormányzat egyetértése szükséges a településrészt érintő

a) területszervezési kérdésben;

b) a bel- és külterületek lehatárolásához;

c) önkormányzati vagyonról, vagyoni jogokról és kötelezettségekről szóló döntéshez.

(8)⁹⁷ Az önkormányzati vagyon megosztásáról a községgé nyilvánításról szóló döntés hatálybalépését követő hat hónapon belül az érintett önkormányzatok közigazgatási szerződésben állapodnak meg. Megállapodás hiányában az önkormányzati vagyont lakosságárányosan kell megosztani.

(9)⁹⁸ Az új község területéről a községgé nyilvánításról szóló döntés hatálybalépését követő hat hónapon belül az érintett önkormányzatok közigazgatási szerződésben állapodnak meg. A megállapodásban az új község alakítására vonatkozó népszavazással érintett területtől eltérni nem lehet. Az új község külterülete a belterülethez kapcsolódó, egybefüggő terület. Eltérő megállapodás hiányában a település külterületét a belterületi népességgel arányosan kell megosztani.

(10)⁹⁹ Ha az új község vagyonára, területére vonatkozóan az önkormányzatok határidőn belül nem állapodnak meg, bármelyik érintett önkormányzat közigazgatási pert indíthat a szerződés bírósági létrehozása iránt.

(11)¹⁰⁰ A községgé nyilvánításról szóló döntés hatálybalépését követő hat hónapon belül az új község önkormányzata a törvényi feltételek keretei között polgármesteri hivatalt hoz létre vagy közös önkormányzati hivatalhoz (a továbbiakban: hivatal) csatlakozik. Eddig az időpontig az új község hivatali feladatait annak a településnek a hivatala látja el, amelyből az új község megalakult. A hivatal költségeinek viseléséről az érintett önkormányzatok közigazgatási szerződésben állapodnak meg. Ennek hiányában a költségekhez az érintett önkormányzatok a települések lakosságszámának arányában járulnak hozzá.

99. § (1) Új község alakítását településegyesítés megszüntetés jogcímén akkor lehet kezdeményezni, ha a településrész egyesítése 1950. január 1-jén vagy azt követően lépett hatályba.

(2) Településegyesítés megszüntetésének a kezdeményezése a 98. §-ban foglalt feltételekkel és eljárással történhet.

Települések egyesítése

100. § (1) Helyi népszavazás alapján az érintett képviselő-testületek határozatukkal kezdeményezik az egybeépült községek, valamint város és község egyesítését, egyidejűleg javaslatot tesznek az új település nevére.

(2) Az egyesítéstől a községek jogai és kötelezettségei az új községet, várost illetik és terhelik.

(3) A települések egyesítésével megszűnt község a nevét településrész-nevként megtartja.

(4) A miniszter március 31-ig határozatában dönt arról, hogy nem terjeszti elő a kezdeményezést, ha a települések nem egybeépültek, vagy a jogszabályban előírt eljárási szabályt nem tartották meg. A határozatot a miniszter a meghozatalától számított három napon belül az érdekelt önkormányzatok polgármestereinek küldi meg. A képviselő-testületek által kérhető felülvizsgálatra a 98. § szabályait kell alkalmazni.

Területrész átadása

101. § Az érintett képviselő-testületek megállapodhatnak egymással határos területrész átadásáról, átvételéről vagy cseréjéről (a továbbiakban együtt: területrész átadása).

102. § (1)¹⁰¹ Az érintett képviselő-testületek a területrész átadását előkészítő bizottság javaslata alapján közigazgatási szerződésben előzetesen megállapodhatnak az átadandó területrész területéről és hatáiról, a vagyon megosztásáról.

(2) A lakott területrész átadásának kezdeményezése esetén az érintett képviselő-testületek együttes ülésen legalább háromtagú, területrész átadását előkészítő bizottságot választanak települési képviselőkből, valamint más választópolgárokból. Az előkészítő bizottság tagjainak több mint felét a lakott területrészen lakó települési képviselők vagy választópolgárok közül kell megválasztani. A bizottság elnökének és tagjainak megválasztásához a képviselő-testületi tagok több mint felének igen szavazata szükséges.

(3) Lakott területrész átadása esetén az ott lakó választópolgárok – helyi népszavazással kinyilvánított – többségi támogatása szükséges a megállapodáshoz.

(4)¹⁰² A képviselő-testületek – az előzetes megállapodásnak megfelelően – a lakott területrész átadásáról, annak részletes feltételeiről a helyi népszavazást követő kilencven napon belül állapodnak meg. Ha az előzetes megállapodásban részes önkormányzat a megállapodás megkötését megtagadja, az érintett önkormányzat közigazgatási pert indíthat az előzetes megállapodásban részes önkormányzattal szemben a szerződés bírósági létrehozása iránt. Ha a bíróság az alperest az előzetes

megállapodás alapján terhelő szerződéskötési kötelezettséget megállapítja, ítéletével a szerződést az előzetes megállapodás tartalmának megfelelően létrehozza.

(5) Lakott területrész átadása nem tagadható meg, ha a képviselő-testületek előzetes megállapodást kötöttek és az átadással a területrész választópolgárainak többsége helyi népszavazás során egyetértett.

(6) Külterületi lakott területrész átadására a lakott területrészre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

Település megyék közötti átcsatolása

103. § (1) A települési képviselő-testület minősített többségű határozattal kezdeményezheti, hogy az Országgyűlés a települést a területével határos másik megye területéhez csatolja át. A kezdeményezéssel kapcsolatban helyi népszavazást kell elrendelni.

(2) A település a másik megyéhez általában a teljes közigazgatási területével csatolható át. Ettől eltérő javaslatot akkor lehet tenni, ha az új megyehatár eltérő kialakítását természetes vagy jelentős műszaki létesítményt jelentő mesterséges határvonal (folyó, közút, vasúti pálya stb.) indokolja.

(3) Más megyéhez csatlakozni kívánó település átcsatolásáról az érintett megyei önkormányzatok közgyűlései állást foglalnak.

Várossá nyilvánítás

104. § (1) Városi cím adható annak a községi önkormányzatnak, amely térségi szerepet tölt be, és fejlettsége eléri az átlagos városi szintet.

(2) Ha a miniszter a várossá nyilvánítási kezdeményezést nem támogatja, erről tájékoztatja az érintett önkormányzat képviselő-testületét azzal, hogy milyen fejlesztések szükségesek az előterjesztéshez. Ha a képviselő-testület fenntartja a kezdeményezését, az eredmények elérését követő év január 31-ig – az önkormányzati választás évének kivételével – a korábbi felterjesztésének kiegészítésével ismételheti meg a kezdeményezését.

Fővárosi kerület létrehozása, a kerületi határok megváltoztatása

105. § (1) Fővárosi kerület létesítését, kerület megszüntetését (a továbbiakban: kerületi tagozódás megváltoztatása) bármelyik, területileg közvetlenül érintett kerületi önkormányzat képviselő-testülete kezdeményezheti az Országgyűlésnél.

(2) A kerületi tagozódás megváltoztatásának kezdeményezése esetén az érintett kerületi önkormányzat képviselő-testülete a kerületi tagozódás megváltoztatása kérdésében helyi népszavazást köteles elrendelni.

(3) A kerületi tagozódás megváltoztatásával kapcsolatosan a fővárosi közgyűlés, valamint a többi érintett kerületi önkormányzat képviselő-testületének véleményét ki kell kérni.

(4) Fővárosi kerület területrészének más kerülethez való csatolását az érintett kerületi önkormányzatok képviselő-testületei – a fővárosi közgyűlés állásfoglalásával – kezdeményezhetik az Országgyűlésnél. Lakott területrész esetén a kezdeményezéssel kapcsolatosan helyi népszavazást kell elrendelni.

(5) A főváros határával közvetlenül érintkező fővárosi kerület képviselő-testülete kezdeményezheti az Országgyűlésnél a kerületnek vagy városrésznek a fővárosból történő kiválását és önálló településsé nyilvánítását. A kezdeményezéssel kapcsolatosan helyi népszavazást kell elrendelni.

(6) A fővároshoz csatlakozni kívánó, vele határos települési önkormányzat képviselő-testülete a csatlakozás kérdésében saját településén helyi népszavazást köteles elrendelni.

(7) Amennyiben az új kerületi tagozódás a főváros közigazgatási határát is érinti, a kezdeményezés a helyi népszavazás eredményével, az érintett települési önkormányzat képviselő-testülete, a változással érintett határos megyei önkormányzat közgyűlésének véleményével nyújtható be az Országgyűléshez.

(8) Az e §-ban megjelölt kezdeményezési jogosultság megilleti a Kormányt is. Ilyen esetben a helyi népszavazást a tervezett területi változással közvetlenül érintett települési önkormányzat köteles elrendelni. A népszavazás költségét a központi költségvetés viseli.

VI. FEJEZET

A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK GAZDASÁGI ALAPJAI

Az önkormányzati vagyon

106. § (1) E törvény alkalmazásában saját bevétel:

- a) a helyi adók;
- b) saját tevékenységből, vállalkozásból és az önkormányzati vagyon hasznosításából származó bevétel, nyereség, osztalék, kamat és bérleti díj;
- c) átvett pénzeszközök;
- d)¹⁰³ törvény alapján az önkormányzatot megillető illeték, bírság, díj;
- e) az önkormányzat és intézményei egyéb sajátos bevételei.

(2) A helyi önkormányzat vagyona a tulajdonából és a helyi önkormányzatot megillető vagyoni értékű jogokból áll, amelyek az önkormányzati feladatok és célok ellátását szolgálják.

107. § A helyi önkormányzatot – törvényben meghatározott eltérésekkel – megilletik mindazok a jogok és terhelik mindazok a kötelezettségek, amelyek a tulajdonost megilletik, terhelik. A tulajdonost megillető jogok gyakorlásáról a képviselő-testület rendelkezik.

108. §¹⁰⁴ (1) A helyi önkormányzat kizárólagos tulajdonában álló nemzeti vagyon birtoklása, használata, hasznai szedésének joga, fenntartása, üzemeltetése, létesítése, fejlesztése, valamint felújítása csak e törvényben és a nemzeti vagyonról szóló törvényben szabályozott módon engedhető át másnak.

(2)¹⁰⁵ A helyi önkormányzat tulajdonában álló nemzeti vagyon tulajdonjoga ingyenesen átruházható:

- a) az állam vagy más helyi önkormányzat javára jogszabályban meghatározott közfeladat ellátásának elősegítése érdekében;
- b) egyház, egyházi jogi személy részére hitéleti feladatai elősegítése vagy az általa végzett állami, önkormányzati – így különösen oktatási, szociális, család-, gyermek- és ifjúságvédelmi, kulturális – feladatok ellátásának elősegítése érdekében vagy
- c) közhasznú szervezet javára, az általa átvállalt állami, önkormányzati feladat ellátásának elősegítése érdekében, valamint a Magyar Tudományos Akadémia és a Magyar Művészeti Akadémia javára törvényben vagy törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabályban foglalt feladatai elősegítése érdekében.

(3) Az ingyenes vagyonátadás az önkormányzat kötelezően ellátandó feladatainak ellátását nem veszélyeztetheti. Nem adható át különösen az olyan vagyonelem, amely valamely kötelező önkormányzati feladat ellátásához, a nemzeti köznevelésről szóló törvényben meghatározott önkormányzati köznevelési feladathoz vagy ezek finanszírozási forrásának biztosításához, vagy az önkormányzati költségvetési bevételi előirányzatok teljesítéséhez szükséges.

(4)¹⁰⁶ A helyi önkormányzat képviselő-testületének nemzeti vagyon ingyenes átadására vonatkozó határozatában meg kell jelölni azt a jogszabályban meghatározott feladatot vagy egyházi hitéleti feladatot, amelynek ellátását az átadás elősegíti.

(5) A helyi önkormányzatok közötti ingyenes vagyonátadás esetén a vagyont átvevő önkormányzat képviselő-testületének a nemzeti vagyon ingyenes átvételére vonatkozó határozatában meg kell jelölnie azt a jogszabályban meghatározott közfeladatot, amelynek ellátását az átadás elősegíti.

108/A. §¹⁰⁷ (1)¹⁰⁸ A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (a továbbiakban: Nvt.) 13. § (1) bekezdése szerinti versenyeztetés mellőzhető:

- a) a helyi önkormányzat tulajdonában álló nemzeti vagyon gazdasági társaság részére, nem pénzbeli vagyoni hozzájárulásként történő rendelkezésre bocsátásakor,
- b) a helyi önkormányzat tulajdonában lévő nemzeti vagyon állam részére történő értékesítése vagy állammal kötött csereügylet esetén és
- c) a helyi önkormányzat tulajdonában lévő társasági részesedés vagy ingatlan cseréje esetén.

(2) Az (1) bekezdés c) pontja esetén, ha a cserével érintett önkormányzati vagyon értéke a versenyeztetésre vonatkozó törvényben előírt értékhatárt meghaladja, az illetékes fővárosi vagy megyei kormányhivatal dönt a csereügylet jóváhagyásáról. A kormányhivatal a csereügyletet jóváhagyja, ha az egyes vagyontárgyak értékére és a szerződésben foglalt egyéb vagyoni kötelezettségvállalásra tekintettel az értékarányosság követelménye megvalósul és egyébként az ügylet megkötése az önkormányzat kötelező feladatainak ellátása vagy gazdasági érdekei szempontjából indokolt.

108/B. §¹⁰⁹ Az Nvt. 11. § (16) bekezdése szerinti versenyeztetés mellőzhető:

- a) az Nvt. 11. § (17) bekezdésében foglalt esetekben, továbbá

b) ha az önkormányzati vagyon használatát biztosító, határozott időre kötendő szerződés tartama a kilencven napot nem haladja meg.

108/C. §¹¹⁰ A 108. §-ban meghatározottaktól eltérően a helyi önkormányzat – az önkormányzati rendeletben meghatározott értékhatárig – dönthet a tulajdonában álló ingóság tulajdonjogának ingyenes átruházásáról. Az ingyenes vagyonátadás az önkormányzati feladatok ellátását nem veszélyeztetheti.

109. § (1)¹¹¹ A képviselő-testület a helyi önkormányzat tulajdonában lévő nemzeti vagyonra a nemzeti vagyonról szóló törvény rendelkezései szerint az önkormányzati közfeladat átadásához kapcsolódva vagyonkezelői jogot létesíthet. Vagyonkezelői jog önkormányzati lakóépületre és vegyes rendeltetésű épületre, társasházban lévő önkormányzati lakásra és nem lakás céljára szolgáló helyiségre kizárólag a helyi önkormányzat 100%-os tulajdonában álló gazdálkodó szervezettel, vagy annak 100%-os tulajdonában álló gazdálkodó szervezettel létesíthető, és kizárólag általuk gyakorolható. A vagyonkezelési szerződésnek a gazdálkodó szervezet tulajdonosi szerkezetében történő tulajdonos változás miatti megszűnésének esetére a nemzeti vagyonról szóló törvényben meghatározottak az irányadók.

(2)¹¹² A képviselő-testület kizárólag a nemzeti vagyonról szóló törvényben meghatározott személyekkel köthet vagyonkezelési szerződést.

(3) A vagyonkezelői jog átadása nem érinti az önkormányzati közfeladatok ellátásának kötelezettségét. A vagyonkezelői jog átadása az önkormányzati feladatellátás feltételeinek hatékony biztosítása, a vagyon állagának és értékének megőrzése, védelme, továbbá értékének növelése érdekében történhet.

(4) A képviselő-testület rendeletében határozza meg a vagyonkezelői jog ellenértékét, az ingyenes átengedés, a vagyonkezelői jog gyakorlásának, valamint a vagyonkezelés ellenőrzésének részletes szabályait.

(5) A helyi önkormányzat tulajdonában lévő védett természeti területek és értékek, az erdők, védérdők, a műemlékingatlanok, védetté nyilvánított kulturális javak, valamint történeti (régészeti) emlékek tekintetében az illetékes miniszter, a védművek és védelmi létesítmények esetében az illetékes szerv hozzájárulása szükséges a vagyonkezelői jog létesítéséhez.

(6)¹¹³ A vagyonkezelő a vagyon felújításáról, pótlólagos beruházásáról legalább a vagyoni eszközök elszámolt értékcsökkenésének megfelelő mértékben köteles gondoskodni és e célokra az értékcsökkenésnek megfelelő mértékben tartalékot képezni. Ha a vagyonkezelő olyan közfeladatot lát el, amely után bevételének több mint fele az államháztartás valamely alrendszeréből származik, a helyi önkormányzat a vagyonkezelési szerződésben részletezett feltételekkel a bevételekben meg nem térülő elszámolt értékcsökkenésnek megfelelő összeg erejéig elengedheti a vagyonkezelőnek a helyi önkormányzattal szemben fennálló, a kezelt vagyonnal összefüggő hosszú lejáratú kötelezettségét. Ez esetben a vagyonkezelő e bekezdés szerinti kötelezettsége a bevételekben megtérülő értékcsökkenés összegéig áll fenn.

(7) A vagyonkezelő a vagyonkezelésébe vett vagyon használatából, működtetéséből származó bevételeit, illetve közvetlen költségeit és ráfordításait elkülönítetten köteles nyilvántartani oly módon, hogy az a saját vagyonnal folytatott vállalkozási tevékenységéből származó bevételeitől, költségeitől és ráfordításaitól egyértelműen elhatárolható legyen.

(8)¹¹⁴ A vagyonkezelő a tulajdonosi ellenőrzést köteles tűrni, az ellenőrzés érdekében kötelezhető minden közérdekből nyilvános adat, valamint – a személyes adatok védelmére vonatkozó szabályok megtartásával – az önkormányzati vagyonra és vagyonkezelésre vonatkozó adat szolgáltatására és okirat bemutatására.

(9) A vagyonkezelői jog létesítése nem keletkeztethet a közfeladat ellátásával összefüggésben központi költségvetési többlettámogatási igényt.

(10) A helyi önkormányzat a határozatlan idejű, illetve határozott idejű vagyonkezelési szerződést rendkívüli felmondással akkor szüntetheti meg, ha

a) a vagyonkezelő a számára jogszabályban előírt kötelezettségét megsérti, vagy a vagyonkezelési szerződésben előírt kötelezettségét súlyosan megszegi;

b) a vagyonkezelő a vele szemben a vagyonkezelési szerződés megkötését megelőzően megindult csőd- vagy felszámolási eljárásról a helyi önkormányzatot nem tájékoztatta, vagy a vagyonkezelővel szemben a vagyonkezelési szerződés hatályának időtartama alatt csőd- vagy felszámolási eljárás indul;

c) a vagyonkezelő adó-, illeték-, vám- vagy társadalombiztosítási járulék tartozása több mint hat hónapja lejárt, és ennek megfizetésére halasztást nem kapott.

(11) A helyi önkormányzat tulajdonában lévő vagyon vagyonkezelésbe adása illetékmentes.

(12)¹¹⁵ Azonnali felmondásnak van helye, ha a vagyonkezelő a vagyonkezelésbe adott önkormányzati vagyonnal a vállalt önkormányzati közfeladatot nem látja el, vagy a vagyonkezelésébe adott vagyonban kárt okoz.

110. § (1) A helyi önkormányzat tulajdonába tartozó vagyonelemekről kormányrendeletben meghatározott módon nyilvántartást kell vezetni. Az önkormányzati vagyonyilvántartás (vagyonkataszter) folyamatos vezetéséért, az adatok hitelességéért a jegyző felelős.

(2) Az önkormányzati törzsvagyont a többi vagyontárgytól elkülönítve kell nyilvántartani. Az éves zárszámadáshoz a vagyónállapotról vagyonkimutatást kell készíteni.

(3) Amennyiben törvény másképp nem rendelkezik, a helyi önkormányzat társulásba bevitt vagyonát a társuló helyi önkormányzat vagyonaként kell nyilvántartani, a vagyonnövekmény a társult helyi önkormányzatok közös vagyona, és arra a Polgári Törvénykönyv közös tulajdonra vonatkozó szabályait kell alkalmazni.

110/A. §¹¹⁶ A helyi önkormányzat állammal szemben támasztott – az egyes állami tulajdonban lévő vagyontárgyak önkormányzatok tulajdonba adásáról szóló törvény szerinti – tulajdoni igénye 2014. január 1-jétől bírósági eljárásban érvényesíthető.

Az önkormányzat gazdálkodása

111. § (1) A helyi önkormányzat költségvetése az államháztartás része. Az önkormányzati alrendszer költségvetése a központi költségvetéstől elkülönül, ahhoz központi költségvetési támogatásokkal kapcsolódik.

(2) A helyi önkormányzat gazdálkodásának alapja az éves költségvetése. Ebből finanszírozza és látja el törvényben meghatározott kötelező, valamint a kötelező feladatai ellátását nem veszélyeztető önként vállalt feladatait.

(3) A (2) bekezdés szerinti feladatok ellátásának forrásait és kiadásait a helyi önkormányzat egységes költségvetési rendelete elkülönítetten tartalmazza.

(4) A költségvetési rendeletben működési hiány nem tervezhető.

(5) Az állami költségvetési tervezés önkormányzatokat érintő feladatait az államháztartásért felelős miniszter és a helyi önkormányzatokért felelős miniszter végzi.

111/A. §¹¹⁷ Ha a helyi önkormányzat a költségvetési évre vonatkozóan nem rendelkezik elfogadott költségvetéssel, nem fogadja el a költségvetési évet megelőző évre vonatkozó zárszámadását, államháztartási beszámolási kötelezettségének vagy vagyon-nyilvántartási kötelezettségének nem tesz eleget, a részére járó egyes támogatások folyósítása az államháztartásról szóló törvényben meghatározottak szerint felfüggesztésre kerül.

112. § (1) A helyi önkormányzat feladataihoz igazodóan választja meg a gazdálkodás formáit, és pénzügyi előírások keretei között önállóan alakítja ki az érdekeltségi szabályokat. A helyi önkormányzat a feladatai ellátásának feltételeit saját bevételeiből, más gazdálkodó szervektől átvett bevételekből, valamint központi költségvetési támogatásból teremti meg.

(1a)¹¹⁸ A helyi önkormányzatok helyi közösségi közlekedési feladatellátásának forrása a fővárosi önkormányzat esetében elsőként a külön törvény alapján fővárosi önkormányzatot osztottan megillető adóbevétel, más önkormányzatnál pedig a helyi iparüzési adóból származó bevétel. A helyi iparüzési adóbevételből a közösségi közlekedési feladat ellátási összegén felüli bevétel különösen a települési önkormányzat képviselő-testületének hatáskörébe tartozó szociális ellátások finanszírozására használható fel.

(2) A helyi önkormányzat veszteséges gazdálkodásának következményei a helyi önkormányzatot terhelik, kötelezettségeiért a központi költségvetés nem tartozik felelősséggel.

(3) Az önkormányzati gazdálkodás e törvényben nem szabályozott kérdéseiben az államháztartásról szóló törvényben és végrehajtási rendeleteiben foglaltakat kell alkalmazni.

(4)¹¹⁹ A kormányhivatal vezetője a helyi önkormányzat polgármesteri hivatala, közös önkormányzati hivatala, illetve megyei önkormányzati hivatala alkalmazásában álló személyek közül a helyi önkormányzat kiadási előirányzatai terhére fizetési kötelezettség vállalására jogosult személyt jelöl ki, ha a kormányhivatal illetékességi területén működő helyi önkormányzatnál tizenöt napot meghaladóan nincs kötelezettségvállalásra jogosult személy vagy feladata ellátásában akadályoztatva van, és ez a helyi önkormányzat gazdálkodását akadályozza. A kormányhivatal vezetője általi kijelölés megszűnik, ha a kötelezettségvállalásra más személy válik jogosulttá vagy az arra jogosult személy akadályoztatása megszűnik.

113. § A helyi önkormányzat költségvetési, a költségvetés teljesítési és szakmai tevékenységének bemutatására, értékelésére vonatkozó adatainak jogszabályban meghatározott körét a jegyző legalább évente a helyben szokásos módon közzéteszi.

114. §¹²⁰ (1) A helyi önkormányzat a pénzügyi, ügyviteli, ügyintézési és egyéb alapvető feladatok egységes szabályok szerinti elvégzését, átláthatóságát biztosító – az állami informatikai rendszerrel összekapcsolható – informatikai rendszert működtet, amely a folyamatos pénzügyi állami ellenőrzés eszközeként is szolgál.

(2) A helyi önkormányzat – egyes kötelező feladatainak informatikai támogatása céljából – csatlakozik a helyi önkormányzatok feladatellátását támogató, számítástechnikai hálózaton keresztül távoli alkalmazásslolgáltatást nyújtó, az állam által biztosított, elektronikus információs rendszerhez (a továbbiakban: önkormányzati ASP rendszer). A csatlakozás módját, végső határidejét és az önkormányzati ASP rendszer szakrendszereit kormányrendelet határozza meg.

(3) A helyi önkormányzat az önkormányzati ASP rendszer által biztosított szakrendszerei feladatainak informatikai támogatására szerződést a csatlakozás végső időpontját követő időtartamra nem köthet.

(4) A Kormány rendeletében kijelölt szerv az önkormányzati eladósodási folyamatok megindulásának felismerése és megakadályozása, a közpénzek önkormányzati felhasználása, a feladatfinanszírozás és a likviditási helyzet folyamatos nyomon követése céljából, a helyi önkormányzat gazdálkodási feladatainak támogatása és a folyamatos állami pénzügyi ellenőrzés feltételeinek biztosítása érdekében adattárházat (a továbbiakban: önkormányzati adattárház) üzemeltet.

115. § (1) A helyi önkormányzat gazdálkodásának biztonságáért a képviselő-testület, a gazdálkodás szabályszerűségéért a polgármester felelős.

(2)¹²¹

116. § (1) A képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

(2) A gazdasági program, fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól.

(3) A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.

(4) A gazdasági program, fejlesztési terv – a megyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban – tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.

(5) A gazdasági programot, fejlesztési tervet a képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogadja el. Ha a meglévő gazdasági program, fejlesztési terv az előző ciklusidőn túlnyúló, úgy azt az újonnan megválasztott képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül köteles felülvizsgálni, és legalább a ciklusidő végéig kiegészíteni vagy módosítani.

A helyi önkormányzatok feladatfinanszírozási rendszere

117. §¹²² (1) A feladatfinanszírozási rendszer keretében az Országgyűlés a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott módon a helyi önkormányzatok

a) kötelezően ellátandó, törvényben előírt egyes feladatainak – felhasználási kötöttséggel – a feladatot meghatározó jogszabályban megjelölt közszolgáltatási szintnek megfelelő ellátását feladatalapú támogatással biztosítja, vagy azok ellátásához a feladat, a helyi szükségletek alapján jellemző mutatószámok, illetve a lakosságszám alapján támogatást biztosít,

b) az a) pontba nem tartozó feladatainak ellátásához felhasználási kötöttséggel járó, vagy felhasználási kötöttség nélküli támogatást nyújthat.

(2) Az (1) bekezdés szerinti támogatás biztosítása a következő szempontok figyelembevételével történik:

a) takarékos gazdálkodás,

b) a helyi önkormányzat jogszabályon alapuló, elvárható saját bevétele,

c) a helyi önkormányzat tényleges saját bevétele.

(3) A figyelembe veendő bevételek körét és mértékét törvény határozza meg.

(4) A feladatfinanszírozási rendszernek biztosítania kell a helyi önkormányzatok bevételi érdekeltiségének fenntartását.

118. §¹²³ (1) A 117. § (1) bekezdés a) pontja szerinti támogatást a helyi önkormányzat éves szinten kizárólag az ellátandó feladatainak kiadásaira fordíthatja. Az ettől eltérő felhasználás esetén a helyi önkormányzat köteles a támogatás összegét – az államháztartásról szóló törvényben meghatározott kamatokkal terhelve – a központi költségvetésbe visszafizetni.

(2) Kivételes esetben jogszabályban meghatározott módon a helyi önkormányzat működőképessége megőrzése érdekében kiegészítő támogatás adható.

A helyi önkormányzatok belső kontrollrendszere

119. § (1)¹²⁴ A helyi önkormányzatnak nyújtott európai uniós és az ahhoz kapcsolódó költségvetési támogatások felhasználását az Európai Számvevőszék és az Európai Bizottság illetékes szervezetei,

kormányzati ellenőrzési szerv, a fejezetek ellenőrzési szervezetei, a kincstár, az ellenőrzési hatóság, az európai uniós támogatások irányító hatóságai és a közreműködő szervezetek képviselői is ellenőrizhetik.

(2) A központi költségvetési, európai uniós vagy egyéb nemzetközi támogatásban részesülő önkormányzat vagy társulás köteles a támogatást nyújtó, a támogatás lebonyolításában részt vevő és a támogatást ellenőrző szervezetekkel együttműködni.

(3) A jegyző köteles – a jogszabályok alapján meghatározott – belső kontrollrendszert működtetni, amely biztosítja a helyi önkormányzat rendelkezésére álló források szabályszerű, gazdaságos, hatékony és eredményes felhasználását.

(4) A jegyző köteles gondoskodni – a belső kontrollrendszeren belül – a belső ellenőrzés működtetéséről az államháztartásért felelős miniszter által közzétett módszertani útmutatók és a nemzetközi belső ellenőrzési standardok figyelembevételével. A helyi önkormányzat belső ellenőrzése keretében gondoskodni kell a felügyelt költségvetési szervek ellenőrzéséről is.

(5) A helyi önkormányzatra vonatkozó éves ellenőrzési tervet a képviselő-testület az előző év december 31-éig hagyja jóvá.

(6) A helyi önkormányzat és költségvetési szervei belső ellenőrzésére vonatkozó részletes szabályokat jogszabály tartalmazza.

120. § (1) A pénzügyi bizottság a helyi önkormányzatnál és intézményeinél

a) véleményezi az éves költségvetési javaslatot és a végrehajtásáról szóló féléves, éves beszámoló tervezeteit;

b) figyelemmel kíséri a költségvetési bevételek alakulását, különös tekintettel a saját bevételekre, a vagyonváltozás (vagyon növekedés, -csökkenés) alakulását, értékeli az azt előidéző okokat;

c) vizsgálja az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalás indokait és gazdasági megalapozottságát, ellenőrizheti a pénzkezelési szabályzat megtartását, a bizonylati rend és a bizonylati fejelem érvényesítését;

d) ellátja a képviselő-testület rendeletében meghatározott feladatokat.

(2) A pénzügyi bizottság vizsgálati megállapításait a képviselő-testülettel haladéktalanul közli. Ha a képviselő-testület a vizsgálati megállapításokkal nem ért egyet vagy a szükséges intézkedéseket nem teszi meg, a vizsgálati jegyzőkönyvet az észrevételeivel együtt megküldi az Állami Számvevőszéknek.

Adósságrendezés

121. § A helyi önkormányzat fizetőképességének megszűnése esetén az önkormányzat pénzügyi helyzetének rendezése adósságrendezési eljárás keretében történik.

122. § A helyi önkormányzat az adósságrendezési eljárás ideje alatt a képviselő-testület által elfogadott válságköltségvetés alapján gazdálkodik.

123. § (1) Az adósságrendezésbe nem vonható be a helyi önkormányzat használatába, vagyonkezelésébe adott, nem az önkormányzat tulajdonát képező vagyon, továbbá hazai vagy uniós forrásból nyújtott fejlesztési támogatásból származó bevételek.

(2) Az adósságrendezés megindításának időpontjától kezdődően az eljárás lezárásáig terjedő időtartamban, a miniszter egyedi döntése alapján, egyedi beruházási kiadások teljesíthetők, különös tekintettel európai uniós támogatással megvalósuló beruházásokra és derogációs kötelezettség teljesítésére. A reorganizációs tervben a miniszter egyedi döntése alapján engedélyezett beruházások szerepelhetnek.

124. § Az önkormányzati adósságrendezéssel kapcsolatos szabályokat az adósságrendezésről szóló törvény tartalmazza.

VII. FEJEZET

A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK ÉS A KÖZPONTI ÁLLAMI SZERVEK KAPCSOLATA, A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK TÖRVÉNYESSÉGI FELÜGYELETE

125. § (1) Az Országgyűlés törvényben szabályozza a helyi önkormányzatok jogállását, feladat- és hatásköreit, a kötelezően ellátandó feladatait, kötelező szervtípusait, működésének garanciáit, anyagi eszközeit és gazdálkodásának alapvető szabályait.

(2) Az Országgyűlés az alaptörvény-ellenesen működő képviselő-testület feloszlataásáról a Kormány javaslatának az Országgyűléshez való benyújtását követő soron következő ülésén határoz.

E napirend tárgyalására meg kell hívni az érintett helyi önkormányzat polgármesterét. A polgármester jogosult a képviselő-testület feloszlataással kapcsolatos álláspontját az Országgyűlés döntésének meghozatala előtt ismertetni.¹²⁵

(3)¹²⁶

(4) Az Országgyűlés dönt az állam területi tagozódásáról, továbbá – az érintett önkormányzatok véleményének kikérése után – a megyék összevonásáról, szétválasztásáról, határainak megváltoztatásáról, elnevezéséről és székhelyéről, valamint a fővárosi kerületek kialakításáról.

126. § A köztársasági elnök:

a) dönt az érintett helyi önkormányzatok kezdeményezésére – az ország területének közigazgatási tagozódásával, valamint területszervezéssel kapcsolatosan előkészített – városi cím adományozásáról, továbbá a község alakításáról, egyesítéséről, a községegyesítés megszüntetéséről, a város, község elnevezéséről;

b) megbízza az illetékes kormányhivatal vezetőjét – ha az Országgyűlés a helyi képviselő-testületet feloszlataja –, hogy az új képviselő-testület megválasztásáig terjedő időre gyakorolja azokat a feladatokat és hatásköröket, amelyeket a jogszabály a polgármesternek állapít meg, halaszthatatlan esetben döntsön olyan ügyekben, amelyek a képviselő-testület átruházható hatáskörei.

127. § A Kormány a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszter irányításával, a kormányhivatal útján biztosítja a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletét.

128. § A helyi önkormányzatokért felelős miniszter:

a) közreműködik a helyi önkormányzatok feladatát és hatáskörét, a polgármester, a főpolgármester, a kormányhivatal tevékenységét érintő jogszabályok, közjogi szervezetszabályozó eszközök és egyedi állami döntések tervezeteinek előkészítésében;

b) közreműködik a helyi önkormányzat meghatározott kölcsönfelvételére vagy más kötelezettségvállalására vonatkozó kormányzati hozzájárulás megadásánál;

c) összehangolja a helyi önkormányzatok működésével összefüggő településfejlesztés, gazdálkodás, valamint az egyes adatbázisokkal kapcsolatos kormányzati feladatok ellátását;

d) koordinálja a helyi önkormányzatok rendelkezésére bocsátott fejlesztési források felhasználására kiírt pályázatokat, továbbá a helyi önkormányzatok gazdálkodását érintő jogszabályi feltételek kialakítását;

e) közreműködik az önkormányzatok feladatfinanszírozási rendszeréhez szükséges, továbbá kormányzati döntéseket megalapozó önkormányzati adatok gyűjtésében, rendszerezésében;

f)¹²⁷ jogosult az államháztartásért felelős miniszter útján a kincstár önkormányzatok gazdálkodását érintő helyszíni vizsgálata elrendelésére;

g) jogosult az államháztartás információs rendszerének valamennyi, az államháztartás önkormányzati alrendszerére vonatkozó adatának megismerésére, rendszerezésére;

h) dönt a 85. § (10) bekezdésében foglalt jóváhagyás megadásáról.

129. §¹²⁸ A helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszter a helyi önkormányzatokért felelős miniszterrel egyetértésben:

a) irányítja a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletét;

b) kezdeményezi a Kormányánál az Alaptörvénnyel ellentétesen működő helyi képviselő-testület feloszlataására vonatkozó országgyűlési előterjesztés benyújtását;

c) előkészíti az Országgyűlés és a köztársasági elnök hatáskörébe tartozó területszervezési döntéseket;

d)¹²⁹ a kormányhivatal javaslatának megvizsgálását követően – a feltételek fennállása esetén – kezdeményezi a Kormányánál annak indítványozását, hogy az Alkotmánybíróság vizsgálja felül az önkormányzati rendelet Alaptörvénnyel való összhangját.

130. § A miniszter, feladatkörében eljárva:

a) meghatározza a polgármester, a főpolgármester, a megyei közgyűlés elnöke, a jegyző, a kormányhivatal államigazgatási feladatai ellátásának szakmai szabályait és ellenőrzi azok érvényesülését;

b) a rendelkezésre álló forrásokra figyelemmel szabályozza a helyi önkormányzatok által fenntartott intézmények működésének szakmai követelményeit, az intézmények dolgozóinak képesítési előírásait, ellenőrzi az előírások érvényesülését;

c) az a) és b) pontban említett ellenőrzés eredményéről tájékoztatja a helyi önkormányzatot, javaslatot tesz a hiányosságok megszüntetésére, kezdeményezheti, hogy a képviselő-testület tárgyalja meg az ellenőrzés tapasztalatait, törvénysértés esetén tájékoztatja a helyi önkormányzatokért felelős minisztert és a kormányhivatalt;

d) tájékoztatja a helyi önkormányzatot a központi ágazatpolitikai célokról, a szabályozási eszközökről, és biztosítja számukra az ágazati feladatok ellátásához szükséges információt;

e) a helyi önkormányzatoktól – ágazati feladatai körében – adatokat és tájékoztatást kérhet, amelyet az önkormányzat köteles teljesíteni;

f) a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott címen és feltételekkel a helyi önkormányzat részére a helyi önkormányzatokért felelős miniszter koordinálásával pénzügyi támogatást nyújthat.

131. § (1) Az országos önkormányzati érdekszövetségek jogalkotási feladatokra, intézkedések megtételére vonatkozó javaslatot tehetnek, konzultációt folytathatnak a Kormánnyal a helyi önkormányzati rendszert, valamint a helyi önkormányzatok által ellátott közszolgáltatásokat érintő stratégiai kérdésekről és a központi költségvetés önkormányzatokat érintő kérdéseiről.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában azokat a szervezeteket kell országos önkormányzati érdekképviselői szervezeteknek tekinteni, amelyek közül

a) a megyei önkormányzatok érdekképviselőt ellátó szövetségnek legalább tizenhárom tagja megyei önkormányzat;

b) a megyei jogú városok érdekképviselőt ellátó szövetségnek legalább tizenöt tagja megyei jogú város önkormányzata;

c) a fővárosi önkormányzat érdekképviselőt ellátó szövetségnek legalább tizenöt tagja fővárosi kerületi önkormányzat;

d) a városi és a járásszékhely városi önkormányzatok érdekképviselőt ellátó szövetségnek tagja az ilyen szerepet betöltő önkormányzatok több mint 50%-a, és a tagságon belül a járásszékhely városi önkormányzatok több mint 50%-a, továbbá

e) minden más olyan önkormányzati érdekképviselői szervezet (szövetség), amelynek tagja legalább négyszáz helyi önkormányzat, és legalább tizenegy területi (megyei) szervezetük működik.

(3) A (2) bekezdésben foglalt arányszámok számításánál egy helyi önkormányzatot csak egy érdekszövetség tagjaként lehet figyelembe venni.

A helyi önkormányzatok törvényességi felügyelete

A törvényességi felügyelet eszközei, terjedelme

132. § (1) A kormányhivatal a helyi önkormányzatok törvényességi felügyelete körében az Alaptörvényben meghatározott feladat- és hatáskörökön túl:

a) törvényességi felhívással élhet;

b)¹³⁰ kezdeményezheti a képviselő-testület vagy a társulási tanács összehívását, valamint e törvényben meghatározott esetben összehívja a képviselő-testület vagy a társulási tanács ülését;

c)¹³¹ javasolhatja a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszternek, hogy kezdeményezze a Kormánynál annak indítványozását, hogy az Alkotmánybíróság vizsgálja felül az önkormányzati rendelet Alaptörvénnyel való összhangját;

d)¹³² az önkormányzati határozatot közigazgatási perben megtámadhatja;

e) kezdeményezheti a határozathozatali, feladat ellátási kötelezettségét nem teljesítő helyi önkormányzattal szemben bírósági eljárás megindítását, a határozathozatal pótlásának elrendelését;

f) javasolhatja a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszternek, hogy kezdeményezze a Kormánynál az Alaptörvénnyel ellentétesen működő képviselő-testület feloszlását;

g)¹³³ kezdeményezheti a helyi önkormányzatnak a központi költségvetés terhére nyújtott támogatások felülvizsgálatát a 117. § (1) bekezdés a) pontja szerinti támogatás esetében a kincstárnál, a helyi önkormányzatnak nyújtott költségvetési támogatás esetében a támogatónál;

h) pert indíthat a sorozatos törvénysértést elkövető polgármester tisztségének megszüntetése iránt;

i) fegyelmi eljárást kezdeményezhet a helyi önkormányzat polgármestere ellen és a polgármesternél a jegyző ellen;

j) kezdeményezheti a helyi önkormányzat gazdálkodását érintő vizsgálat lefolytatását az Állami Számvevőszéknél;

k)¹³⁴

l)¹³⁵ törvényességi felügyeleti bírságot szabhat ki a helyi önkormányzatra vagy a társulásra az e törvényben meghatározott esetekben.

(1a)¹³⁶ A kormányhivatal a Nemzeti Választási Iroda elnökének a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény 69. § (6) bekezdése szerinti tájékoztatása alapján haladéktalanul fegyelmi eljárást kezdeményez a polgármesternél a jegyző ellen.

(2) A kormányhivatal törvényességi felügyeleti eljárásának célja a helyi önkormányzat képviselő-testülete, bizottsága, részönkormányzata, polgármestere, főpolgármestere, megyei közgyűlés elnöke, társulása, jegyzője (a továbbiakban: érintett) működése jogszerűségének biztosítása.

(3)¹³⁷ A kormányhivatal törvényességi felügyeleti eljárásában vizsgálja az érintett

a) működésének, döntéshozatali eljárásának jogszerűségét;

b) döntéseinek jogszerűségét;

c) jogalkotási, továbbá jogszabályon alapuló döntési és feladatellátási kötelezettségének teljesítését.

(4)¹³⁸ Nem terjed ki a kormányhivatal törvényességi felügyeleti eljárása – az (5) bekezdésben foglalt kivétellel – az érintett által hozott azon döntésekre,

a) amelyek alapján munkaügyi vitának vagy közszolgálati jogviszonyból származó vitának,

b) jogszabályban meghatározott bírósági vagy közigazgatási hatósági eljárásnak van helye, vagy

c) amelyeket a képviselő-testület mérlegelési jogkörében hozott.

(5)¹³⁹ A (4) bekezdés c) pontjától eltérően a kormányhivatal törvényességi felügyeleti eljárása kiterjed a mérlegelési jogkörben hozott döntésekre is a döntéshozatali eljárás jogszerűségének vizsgálata körében.

A kormányhivatal információkérési, javaslattételi joga és a szakmai segítségnyújtás¹⁴⁰

133. § (1) A kormányhivatal a helyi önkormányzat feladat- és hatáskörébe tartozóan az érintettől információt, adatot kérhet, konzultációt kezdeményezhet, amelyeknek az érintett a megadott határidőn belül köteles eleget tenni.

(2)¹⁴¹ A kormányhivatal javaslattal élhet az érintett működésére, szervezetére, döntéshozatali eljárására vonatkozóan. A javaslatot a helyi önkormányzat képviselő-testülete, illetve a társulási tanács köteles megtárgyalni és arról döntést hozni. A javaslat elutasításának indokát a helyi önkormányzat, illetve a társulási tanács köteles a kormányhivatallal ismertetni.

(3)¹⁴² A kormányhivatal szakmai segítséget nyújt az érintett részére az általa alkalmazandó jogszabályok tartalmával összefüggésben az érintett jogszerű működése céljából.

A törvényességi felhívás

134. § (1) Ha a kormányhivatal jogszabálysértést észlel, a törvényességi felügyelet körében legalább harminc napos határidő tűzésével felhívja az érintettet annak megszüntetésére. Az érintett a felhívásban foglaltakat köteles megvizsgálni és a megadott határidőn belül az annak alapján tett intézkedéséről vagy egyet nem értéséről a kormányhivatalt írásban tájékoztatni.

(2)¹⁴³ A törvényességi felhívás eredménytelensége esetén a kormányhivatal a törvényességi felügyeleti eljárás egyéb eszközeinek alkalmazásáról mérlegelési jogkörben dönt.

A képviselő-testület és a társulási tanács ülésének összehívása¹⁴⁴

135. §¹⁴⁵ (1) A kormányhivatal kezdeményezi a polgármesternél a képviselő-testület, illetve a társulási tanács elnökénél a társulási tanács ülésének összehívását, ha törvényességi kérdések megtárgyalása a helyi önkormányzat, illetve a társulás törvényes működésének biztosítása érdekében indokolt.

(2) Ha a polgármester, illetve a társulási tanács elnöke a kormányhivatal (1) bekezdés szerinti javaslatának, vagy a polgármester a kormányhivatal 44. § szerinti indítványának 15 napon belül nem tesz eleget, a képviselő-testület, illetve a társulási tanács ülését a kormányhivatal hívja össze. Az ülés összehívása során a kormányhivatal eltérhet a helyi önkormányzat, illetve a társulás szervezeti és működési szabályzatában meghatározott szabályoktól.

Önkormányzati rendelet Alaptörvénybe ütközése esetére alkotmánybírósági felülvizsgálat kezdeményezése, önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközésének vizsgálatára irányuló eljárás kezdeményezése¹⁴⁶

136. § (1)¹⁴⁷ Ha a kormányhivatal az önkormányzati rendeletet az Alaptörvénnyel ellentétesnek találja, – a törvényességi felügyelet 132. § (1) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott eszközeinek eredménytelen alkalmazását követően – az önkormányzati rendelet alkotmánybíróági felülvizsgálatának Kormány általi kezdeményezése iránti javaslatát az Alkotmánybírósról szóló törvényben meghatározott formai és tartalmi követelményeknek megfelelő indítvány tervezetének megküldésével terjeszti elő a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszternél. A helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszter a javaslat megvizsgálását követően – a feltételek fennállása esetén – kezdeményezi a Kormánynál az önkormányzati rendelet Alaptörvénnyel való összhangja felülvizsgálatának indítványozását. A kormányhivatal az indítvány tervezetét a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszternek történő megküldésével egyidejűleg megküldi az érintett helyi önkormányzatnak is.

(2)¹⁴⁸ A kormányhivatal indítványozhatja az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközésének vizsgálatára irányuló eljárást.

(3)¹⁴⁹

(4)¹⁵⁰

A helyi önkormányzati jogalkotási kötelezettség elmulasztásának megállapításának indítványozása¹⁵¹

137. §¹⁵² (1) A kormányhivatal indítványozhatja a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapítását.

(2) Ha a helyi önkormányzat határidőn belül nem tesz eleget jogalkotási kötelezettségének, a kormányhivatal a határidő leteltét követő harminc napon belül indítványozhatja önkormányzati rendelet vagy normatív határozat megalkotására való felhatalmazását.

A helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége pótlása

138. § (1) A kormányhivatal vezetője a rendeletet a helyi önkormányzat nevében, az önkormányzati rendeletre irányadó szabályok szerint alkotja meg azzal, hogy a rendeletet a kormányhivatal vezetője írja alá és a Magyar Közlönyben kell kihirdetni.

(2) A kihirdetett rendeletet a kormányhivatal megküldi a helyi önkormányzatnak. A jegyző gondoskodik a kihirdetett rendeletnek a szervezeti és működési szabályzatban az önkormányzati rendeletek kihirdetésére meghatározott szabályokkal azonos módon történő közzétételéről.

(3) A kormányhivatal vezetője által a helyi önkormányzat nevében megalkotott rendelet helyi önkormányzati rendeletnek minősül azzal, hogy annak módosítására és hatályon kívül helyezésére a helyi önkormányzat kizárólag a következő önkormányzati választást követően jogosult, ez idő alatt a módosításra a kormányhivatal vezetője jogosult.

Az önkormányzati határozat közigazgatási ügyben eljáró bíróság előtti megtámadása¹⁵³

139. §¹⁵⁴ A kormányhivatal a helyi önkormányzat tájékoztatásának kézhezvételétől vagy a tájékoztatás adására nyitva álló határidő eredménytelen elteltétől számított tizenöt napon belül támadhatja meg az önkormányzati határozatot a közigazgatási ügyben eljáró bíróság előtt.

Mulasztási per indítása¹⁵⁵

140. §¹⁵⁶ (1) A kormányhivatal a helyi önkormányzat tájékoztatásának kézhezvételétől vagy a tájékoztatás adására nyitva álló határidő eredménytelen leteltétől számított tizenöt napon belül indíthat mulasztási pert a helyi önkormányzat törvényen alapuló

a) határozathozatali kötelezettsége elmulasztásának megállapítására, vagy

b) feladat-ellátási (közzolgáltatási) kötelezettsége elmulasztásának megállapítására.

(2) A bíróság mulasztási ítélete teljesítésének elmaradása esetén – a határozathozatal vagy a feladat-ellátás (közzolgáltatás) pótlása érdekében – a kormányhivatal hatvan napon belül a teljesítés kikényszerítése iránti eljárást indíthat.

Törvényességi felügyeleti bírság megállapítása

141. § (1)¹⁵⁷ A kormányhivatal a helyi önkormányzattal vagy a társulással szemben törvényességi felügyeleti bírságot állapíthat meg,

a) ha a jegyző a kormányhivatal felhívása ellenére a megadott határidőn belül nem tesz eleget a jegyzőkönyv megküldési kötelezettségének;

b)¹⁵⁸ ha az érintett határidőben nem tesz eleget a kormányhivatal információkérésre irányuló megkeresésének;

c)¹⁵⁹

d) ha a kormányhivatal kezdeményezése alapján a képviselő-testület nem folytatja le határidőben a polgármester, valamint a polgármester a jegyző ellen a fegyelmi eljárást;

e)¹⁶⁰ ha az érintett ugyanazon jogszabályi kötelezettségét ismételten megsérti, azonban az ismételten megsértett jogszabályi kötelezettség súlya nem indokolja más törvényességi felügyeleti eszköz alkalmazását.

(2)¹⁶¹ A törvényességi felügyeleti bírság legkisebb összege esetenként a közszolgálati tisztviselőkről szóló törvény szerinti illetményalap, legmagasabb összege esetenként a közszolgálati tisztviselőkről szóló törvény szerinti illetményalap tízszerese.

(3)¹⁶² A törvényességi felügyeleti bírság a törvényességi felügyeleti eljárás során többször, vagy ugyanazon kötelezettség ismételt megszegése esetén ismételten is kiszabható. Ugyanazon kötelezettség ismételt megszegésének tekintendő a jogszabálysértő állapot folyamatos fenntartása is.

(4) A törvényességi felügyeleti bírság kiszabásánál a kormányhivatal figyelembe veszi:

a) a jogellenes kötelezettségszegés súlyát;

b) a helyi önkormányzat költségvetési helyzetét, és

c) az előző bírságok számát és mértékét.

(5)¹⁶³ A törvényességi felügyeleti bírságot megállapító határozatnak tartalmaznia kell

a) a bevezető részben a kormányhivatal és a helyi önkormányzat vagy a társulás megnevezését és székhelyét;

b) a rendelkező részben a döntést és az annak végrehajtásával, továbbá a jogorvoslat lehetőségével kapcsolatos tájékoztatást;

c) az indokolásban a döntést megalapozó tényeket;

d) a záró részben a kiadmányozást.

(6)¹⁶⁴ A kormányhivatal törvényességi felügyeleti bírságot megállapító határozatát a helyi önkormányzat vagy a társulás a döntés közlésétől számított tizenöt napon belül közigazgatási perben megtámadhatja.

(7)¹⁶⁵ A bíróság a kormányhivatalt a törvényességi felügyeleti bírsággal összefüggésben új eljárás lefolytatására nem kötelezheti.

142. §¹⁶⁶

VIII. FEJEZET¹⁶⁷

AZ ÖNKORMÁNYZATI HATÓSÁGI ÜGY

142/A. § (1) A képviselő-testület a hatáskörébe tartozó hatósági ügyben (a továbbiakban: önkormányzati hatósági ügy) a hatáskörét önkormányzati rendeletben a polgármesterre, a bizottságára, a társulására vagy a jegyzőre ruházhatja át.

(2) Ha a képviselő-testület önkormányzati hatósági ügyben a hatáskörét átruhazza, elbírálja a fellebbezést, valamint gyakorolja a másodfokú hatóság és – a (3) bekezdés szerinti kivétellel – a felügyeleti szerv feladat- és hatáskörét.

(3) Ha a képviselő-testület, a polgármester, a bizottság, a társulás vagy a jegyző eljárási kötelezettségét önkormányzati hatósági ügyben elmulasztotta, a kormányhivatal felhívja a mulasztó tisztségviselőt vagy testületet, hogy a felhívásban megállapított határidőn – legfeljebb huszonegy napon – belül folytassa le az eljárást.

142/B. § Törvény vagy önkormányzati rendelet az önkormányzati hatósági ügy intézésére további szabályokat állapíthat meg.

142/C. §¹⁶⁸ (1) A helyi önkormányzat képviselő-testülete rendeletében meghatározott kötelezettségek elmulasztása esetére közigazgatási szankciót állapíthat meg.

(2) A bírság felső határát az önkormányzati rendeletben a jogsértés jellegével arányban kell megállapítani.

(3) A kiszabott bírság összege a helyi önkormányzat saját bevétele.

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

Felhatalmazó rendelkezés

143. § (1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben állapítsa meg:

a) a területszervezési eljárás szabályait;¹⁶⁹

- b) a helyi önkormányzat tulajdonába tartozó vagyonelemek nyilvántartásának szabályait;
- c) a 23. § (4) bekezdésének 1. pontjában meghatározott, a fővárosi önkormányzat kezelésében lévő főútvonalak, közutak és közterületek kijelölését;¹⁷⁰
- d) ¹⁷¹ a 16. §-ban meghatározott esetekben az Európai Unió vagy más nemzetközi szervezet felé vállalt kötelezettséggel összefüggő beruházás megvalósítása érdekében szükséges intézkedéseket, valamint a Kormány által kijelölt miniszter részére, a beruházások figyelemmel kísérésével kapcsolatos feladata ellátásához – a személyes adatok kivételével – rendelkezésre bocsátandó adatok, valamint az adatszolgáltatásra kötelezett szervezetek körét, az adatszolgáltatás gyakoriságát, továbbá az adatok nyilvántartásának vezetésére vonatkozó részletes szabályokat;¹⁷²
- e) a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletének részletes szabályait;¹⁷³
- f) ¹⁷⁴ a helyi önkormányzat tulajdonában lévő társasági részesedés vagy ingatlan cseréje esetén a csereügylet kormányhivatal általi jóváhagyására vonatkozó részletes eljárási szabályokat;¹⁷⁵
- g) ¹⁷⁶ a 14/A. § (2) bekezdés b) pontjában foglalt – ennek keretében a közterületek elnevezésénél használható közterületjellegekre vonatkozó – követelményeket és a 14/A. § (2) bekezdés c) pontja szerinti technikai feltételeket;
- h) ¹⁷⁷ az önkormányzati ASP rendszer elemeit és működtetésének szabályait, az önkormányzati ASP rendszerhez való csatlakozás módját, a csatlakozás végső határidejét, az önkormányzati adattárház működtető szervet, az önkormányzati adattár adatainak forrását és az önkormányzati adattárházból történő adatlekérdezés, adatösszegzés és adatszolgáltatás feltételeit.¹⁷⁸
- (2) Felhatalmazást kap a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszter, hogy az önkormányzati rendeletnek és a jegyzőkönyvnek a kormányhivatal részére történő megküldése rendjét rendeletben szabályozza.¹⁷⁹
- (3) Felhatalmazást kap a települési, a fővárosban a fővárosi önkormányzat, hogy rendeletben állapítsa meg a közterületek elnevezésének, valamint az elnevezésük megváltoztatására irányuló kezdeményezés és a házszám-megállapítás szabályait.
- (4) Felhatalmazást kap a helyi önkormányzat képviselő-testülete, hogy rendeletben határozza meg:
- a)–c) ¹⁸⁰
- d) az öngondoskodás és a közösségi feladatok ellátásához való hozzájárulás, továbbá a közösségi együttélés alapvető szabályait, valamint ezek elmulasztásának jogkövetkezményeit;
- e) ¹⁸¹
- f) az önkormányzati képviselőnek, a bizottsági elnöknek és tagnak, továbbá a tanácsnoknak járó tiszteletdíjat és természetbeni juttatást;
- g) a nagyobb gazdasági teljesítőképességű, lakosságszámú települési önkormányzat számára előírt kötelező feladat- és hatáskör vállalását;
- h) a polgármester általi forrásfelhasználás mértékét;
- i) azon vagyonelemeket, amelyekre a helyi önkormányzat vagyionkezelői jogot létesíthet, továbbá a vagyionkezelői jog megszerzésének, gyakorlásának, valamint a vagyionkezelés ellenőrzésének szabályait;
- j) ¹⁸² önkormányzati tulajdonban álló ingó vagyon 108/C. § szerinti ingyenes átruházására vonatkozó szabályokat.

Hatályba léptető rendelkezések

- 144. § (1)** ¹⁸³ E törvény a (2)–(5) bekezdésben foglalt kivétellel 2012. január 1-jén lép hatályba.
- (2) Az 51. § (4) bekezdés és a 143. § (4) bekezdés e) pontja 2012. április 15-én lép hatályba.
- (3) ¹⁸⁴ A 2–15. §, 17–20. §, a 21. § (1) bekezdés, a 22–26. §, a 27. § (3)–(4) bekezdés, a 41–50. §, az 51. § (1)–(3) bekezdés, az 51. § (5) és (6) bekezdés, az 52–62. §, a 65–68. §, a 71. § (1) bekezdés, a 79. §, 81–105. §, a 106. § (1) bekezdés, a 111–131. §, a 143. § (1) bekezdés a) és c) pontja, a 143. § (3) bekezdés, a 143. § (4) bekezdés a)–d), g) és h) pontja, a 146. §, a 156. § (2) bekezdés, valamint a 157. § 2013. január 1-jén lép hatályba.
- (4) ¹⁸⁵ A 27. § (2) bekezdés, a 28–40. §, a 64. §, a 69–70. §, a 71. § (2)–(6) bekezdése, a 72–78. §, a 80. §, a 143. § (4) bekezdés f) pontja, a 154. §, a 156. § (3) bekezdése, valamint a 158. § a 2014. évi általános önkormányzati választások napján ¹⁸⁶ lép hatályba.
- (5) ¹⁸⁷ A 16. § és a 143. § (1) bekezdés d) pontja az igazságügyi és közigazgatási tárgyú törvények módosításáról szóló 2012. évi CXVII. törvény hatálybalépésének ¹⁸⁸ napján lép hatályba.

Az Alaptörvény sarkalatosságra vonatkozó követelményének való megfelelés

145. §¹⁸⁹ (1)¹⁹⁰ Az 1–83. §, a 84. § (1)–(4) bekezdése, a 85–109. §, a 125–142. §, a 143. § (1) bekezdés a)–g) pontja, a 143. § (2)–(4) bekezdése, a 144. §, a 146. §, a 146/C. §, a 146/F. §, a 146/G. §, valamint a 146/H. § az Alaptörvény 31. cikk (3) bekezdése alapján sarkalatosnak minősül.

(2) E törvény 42. § 16. és 17. pontja, 108. §-a, valamint 143. § (1) bekezdésének f) pontja az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdése alapján is sarkalatosnak minősül.

Átmeneti rendelkezések

146. § (1)–(2)¹⁹¹

(3) A 11. § (2) bekezdés b) pontja, 90. § (2) bekezdése, 98. § (8) és (11) bekezdése alkalmazása során a költségvetési törvényben meghatározott lakosságszám az irányadó, egyéb esetekben a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról szóló törvényben meghatározott lakosságszámot és időpontot kell figyelembe venni.

146/A. §¹⁹² E törvénynek a központi címregiszter létrehozásával összefüggő, valamint egyes igazgatási tárgyú törvények módosításáról szóló 2014. évi XCIII. törvénnyel megállapított 14/A. § (2)–(4) bekezdésében foglaltakat a 2015. január 1-jét követően elnevezett közterületek esetében kell alkalmazni.

146/B. §¹⁹³ (1) Az önkormányzati ASP rendszerhez való csatlakozás 114. § (2) bekezdése szerinti végső határideje nem lehet korábbi, mint a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény módosításáról szóló 2016. évi LIV. törvény felhatalmazása alapján megalkotott, a csatlakozás végső határidejét szabályozó kormányrendelet hatálybalépését követő 90. nap.

(2) Új szerződést a 114. § (2) bekezdése szerinti szakrendszerek által támogatott feladatok informatikai támogatására az önkormányzat csak az ASP rendszerhez történő csatlakozás időpontjáig terjedő időtartamra köthet, kivéve, ha a csatlakozás módját kormányrendelet úgy határozza meg, hogy az a szerződés hatályban tartása mellett is lehetséges.

(3) Az önkormányzat a 114. § (2) bekezdése szerinti szakrendszerek által támogatott feladatok informatikai támogatására kötött szerződéseit a szakrendszereket meghatározó kormányrendelet kihirdetését követően haladéktalanul felülvizsgálja.

(4) A (3) bekezdés szerinti felülvizsgálattal érintett szerződést az önkormányzat

a) legfeljebb a csatlakozás végső határidejéig hosszabbíthatja meg,

b) úgy módosítja, hogy az ASP rendszerhez történő csatlakozás időpontjára a szerződés felmondható, vagy a csatlakozás kormányrendeletben meghatározott módon megvalósítható legyen.

(5) Ha a (3) bekezdés szerinti felülvizsgálattal érintett szerződésnek a (4) bekezdés b) pontja szerinti módosítása nem lehetséges, a szerződésnek az ASP rendszerhez történő csatlakozás időpontjára történő felmondásából adódó, az önkormányzatot terhelő, jogerős bírósági döntésben megítélt összeg erejéig az állam az önkormányzatot utólag kártalanítja.

146/C. §¹⁹⁴ A 2016. december 31-én hatályos 71. § (4) és (5) bekezdés szerinti polgármesteri illetmény és a tiszteletdíj, és a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény módosításáról szóló 2016. évi CLXXXV. törvénnyel módosított 71. § (4) bekezdés szerinti polgármesteri illetmény és a 71. § (5) bekezdése szerinti tiszteletdíj összegének különbözetét az állam a központi költségvetésből – a települési önkormányzat egy lakosra jutó adóerő-képességének figyelembevételével – a Magyarország központi költségvetéséről szóló törvényben meghatározott mértékben a helyi önkormányzatok számára évente megtéríti.

146/D. §¹⁹⁵

146/E. §¹⁹⁶ (1) A polgármesteri hivatal, vagy körjegyzőség a 146/B. § (1) bekezdése, (2) bekezdés a) pontja, valamint a 146/D. § alapján történő megszűnése olyan átszervezésnek minősül, amely alapján a jegyző (körjegyző), valamint a közszolgálati jogviszonyban állók jogviszonya a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény 63. § (1) bekezdés c) pontja alapján felmentéssel szüntethető meg.

(2) Ha a polgármesteri hivatal, körjegyzőség megszűnésének időpontjában a jegyző, körjegyző felmentési védelem alatt áll, akkor a jegyző, körjegyző jogviszonyának megszüntetéséről szóló intézkedést – eltérő megállapodás hiányában – a megszűnt polgármesteri hivatalt, körjegyzőséget alkotó önkormányzatok polgármesterei legkorábban a felmentési védelem lejártát követő napon hozhatják meg. E rendelkezéseket a közszolgálati jogviszonyban állókra megfelelően alkalmazni kell azzal az eltéréssel, hogy – eltérő megállapodás hiányában – a munkáltatói intézkedést az érintett jegyző hozza meg.

146/F. §¹⁹⁷ Azon 3000 fő és ez alatti lakosságszámú település polgármesterére, akivel szemben az összeférhetetlenség a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény módosításáról szóló 2016. évi CLXXXV. törvény hatálybalépését¹⁹⁸ megelőző napon hatályos 72. § (2) bekezdése alapján merült fel, az összeférhetetlenség jogkövetkezményeit nem kell alkalmazni.

146/G. §¹⁹⁹ E törvénynek a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény módosításáról szóló 2020. évi VII. törvénnyel (a továbbiakban: Módtv.) megállapított 28. § (2) bekezdését a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek 2019. október 13-i választásán listáról mandátumot szerzett, de arról a Módtv. hatálybalépését²⁰⁰ megelőzően lemondott önkormányzati képviselő esetén is alkalmazni kell akkor, ha a lemondott jelöltön vagy jelölteken kívül a listán szereplő valamennyi jelölt kiesett.

146/H. §²⁰¹ E törvénynek a Módtv.-vel megállapított 72. § (2) bekezdés c) pontját a Módtv. hatálybalépését²⁰² megelőzően megválasztott polgármesterre is alkalmazni kell.

Módosító rendelkezések

147–153. §²⁰³

154. §²⁰⁴

155. §²⁰⁵

Hatályon kívül helyező rendelkezések

156. § (1)²⁰⁶

(2)²⁰⁷

a)²⁰⁸

b)²⁰⁹

c)²¹⁰

(3)²¹¹

157. §²¹²

158. §²¹³

1. melléklet a 2011. évi CLXXXIX. törvényhez

A polgármester, az önkormányzati képviselő esküjének szövege

„Én, (eskütevő neve) becsületemre és lelkiismeretemre fogadom, hogy Magyarországhoz és annak Alaptörvényéhez hű leszek; jogszabályait megtartom és másokkal is megtartatom; (a tisztség megnevezése) tisztségemből eredő feladataimat a (megye vagy település vagy kerület) fejlődésének előmozdítása érdekében lelkiismeretesen teljesítem, tisztségemet a magyar nemzet javára gyakorlom.

(Az eskütevő meggyőződése szerint)

Isten engem úgy segítjen!”

2. melléklet a 2011. évi CLXXXIX. törvényhez²¹⁴

Vagyon-, jövedelem- és gazdasági érdekeltségi nyilatkozat helyi önkormányzati képviselő

(polgármester, alpolgármester), valamint a vele közös háztartásban élő házaspár vagy élettársa

és gyermeke számára

A nyilatkozatot adó személye

1. A nyilatkozatot adó:
 - a) helyi önkormányzati képviselő, polgármester, alpolgármester (a továbbiakban együtt: képviselő)
 - b) a képviselővel közös háztartásban élő házaspár vagy élettárs (a továbbiakban: házaspár/élettárs)
 - c) a képviselővel közös háztartásban élő gyermek (a továbbiakban: gyermek)
2. A képviselő neve:
3. A házaspár-/élettárs neve:
4. A gyermek neve:

A) RÉSZ

VAGYONI NYILATKOZAT

I. Ingatlanok

1.
 - a) A település neve, ahol az ingatlan fekszik (Budapesten kerület is):
 - b) Az ingatlan területnagysága:
 - c) Művelési ága (vagy a művelés alól kivett terület elnevezése):
 - d) Az épület fő rendeltetés szerinti jellege (lakóház, üdülő, gazdasági épület stb.), az épület alapterülete:
 - e) Az ingatlan jogi jellege (társasház, szövetkezeti ház, műemlék, bányatelek stb.):
 - f) A nyilatkozó jogállása (tulajdonos, bérlő stb.):
 - g) Közös tulajdon esetén a tulajdoni hányad mértéke:
 - h) A szerzés jogcíme, ideje (a jogviszony kezdete):
2.
 - a) A település neve, ahol az ingatlan fekszik (Budapesten kerület is):
 - b) Az ingatlan területnagysága:
 - c) Művelési ága (vagy a művelés alól kivett terület elnevezése):
 - d) Az épület fő rendeltetés szerinti jellege (lakóház, üdülő, gazdasági épület stb.), az épület alapterülete:
 - e) Az ingatlan jogi jellege (társasház, szövetkezeti ház, műemlék, bányatelek stb.):
 - f) A nyilatkozó jogállása (tulajdonos, bérlő stb.):
 - g) Közös tulajdon esetén a tulajdoni hányad mértéke:
 - h) A szerzés jogcíme, ideje (a jogviszony kezdete):
3.
 - a) A település neve, ahol az ingatlan fekszik (Budapesten kerület is):
 - b) Az ingatlan területnagysága:
 - c) Művelési ága (vagy a művelés alól kivett terület elnevezése):
 - d) Az épület fő rendeltetés szerinti jellege (lakóház, üdülő, gazdasági épület stb.), az épület alapterülete:
 - e) Az ingatlan jogi jellege (társasház, szövetkezeti ház, műemlék, bányatelek stb.):
 - f) A nyilatkozó jogállása (tulajdonos, bérlő stb.):
 - g) Közös tulajdon esetén a tulajdoni hányad mértéke:
 - h) A szerzés jogcíme, ideje (a jogviszony kezdete):

4. a) A település neve, ahol az ingatlan fekszik (Budapesten kerület is):
- b) Az ingatlan területnagysága:
- c) Művelési ága (vagy a művelés alól kivett terület elnevezése):
- d) Az épület fő rendeltetés szerinti jellege (lakóház, üdülő, gazdasági épület stb.), az épület alapterülete:
- e) Az ingatlan jogi jellege (társasház, szövetkezeti ház, műemlék, bányatelek stb.):
- f) A nyilatkozó jogállása (tulajdonos, bérlő stb.):
- g) Közös tulajdon esetén a tulajdoni hányad mértéke:
- h) A szerzés jogcíme, ideje (a jogviszony kezdete):

II. Nagy értékű ingóságok

1. Gépjárművek:
 - a) személygépkocsi:
 típus
 a szerzés ideje, jogcíme:
 típus
 a szerzés ideje, jogcíme:
 típus
 a szerzés ideje, jogcíme:
 típus
 - b) tehergépjármű, autóbusz:
 típus
 a szerzés ideje, jogcíme:
 típus
 a szerzés ideje, jogcíme:
 típus
 a szerzés ideje, jogcíme:
 típus
 - c) motorkerékpár:
 típus
 a szerzés ideje, jogcíme:
 típus
 a szerzés ideje, jogcíme:
 típus
 a szerzés ideje, jogcíme:
 típus
2. Vízi vagy légi jármű:
 - a) jellege:
 típusa:
 a szerzés ideje, jogcíme:
 - b) jellege:
 típusa:
 a szerzés ideje, jogcíme:
3. Védett műalkotás, védett gyűjtemény:
 - a) egyedi alkotások:
 megnevezés db
 a szerzés ideje, jogcíme:
 megnevezés db
 a szerzés ideje, jogcíme:
 megnevezés db
 a szerzés ideje, jogcíme:
 - b) gyűjtemény:
 megnevezés db
 a szerzés ideje, jogcíme:
 megnevezés db
 a szerzés ideje, jogcíme:
 megnevezés db

- a szerzés ideje, jogcíme:
.....
4. Egyéb, darabonként vagy készletenként (gyűjteményenként) a mindenkori a közszolgálati tisztviselőkről szóló törvény szerinti illetményalap hathavi összegét meghaladó értékű ingóság:
 - a) megnevezés:
a szerzés ideje, jogcíme:
 - b) megnevezés:
a szerzés ideje, jogcíme:
 - c) megnevezés:
a szerzés ideje, jogcíme:
 - d) megnevezés:
a szerzés ideje, jogcíme:
 - e) megnevezés:
a szerzés ideje, jogcíme:
 5. Értékpapírban elhelyezett megtakarítás vagy egyéb befektetés (részvény, kötvény, részjegy, nagy értékű biztosítás stb.):

megnevezés:
névérték, biztosítási összeg:
megnevezés:
névérték, biztosítási összeg:
megnevezés:
névérték, biztosítási összeg:
megnevezés:
névérték, biztosítási összeg:
 6. Takarékbetétben elhelyezett megtakarítás:
Ft
 7. A mindenkori közszolgálati tisztviselőkről szóló törvény illetményalap hathavi összegét meghaladó készpénz: Ft
 8. Az összességében a mindenkori közszolgálati tisztviselőkről szóló törvény illetményalap hathavi összegét meghaladó pénzügyi számlakövetelés vagy más, szerződés alapján fennálló pénzkövetelés:
 - a) pénzügyi számlakövetelés:
forintban:
devizában (forintértéken):
 - b) más szerződés alapján fennálló pénzkövetelés összege:
..... Ft
 9. Más, jelentősebb értékű vagyontárgyak, ha azok együttes értéke a mindenkori közszolgálati tisztviselőkről szóló törvény illetményalap hathavi összegét meghaladja:

megnevezés:
megnevezés:
megnevezés:
megnevezés:
megnevezés:

III. Tartozások

Ebben a rovatban kérjük feltüntetni a köztartozás címén, valamint a pénzügyi számlával vagy magánszemélyekkel szemben esetlegesen fennálló tartozásait

1. Köztartozás (adó, vám, illeték, tb-járulék stb.):
..... forint
2. Pénzügyi számlával szembeni tartozás (hitel, kölcsön stb.):
..... forint
3. Magánszemélyekkel szembeni tartozás:
..... forint

IV. Egyéb közlendők

.....
.....
.....
.....
.....
.....

B) RÉSZ

JÖVEDELEMNYILATKOZAT

(a képviselői tiszteletdíjon kívüli adóköteles jövedelmek)

1. Foglalkozása:

Munkahelye:

Szünetelteti-e foglalkozását: igen

nem

Foglalkozásából származó havi adóköteles (bruttó) jövedelme:

Ft

2. Az 1. pontban írt foglalkozásán kívüli, valamennyi olyan tevékenysége, amelyből adóköteles jövedelme származik:

a) A tevékenység megnevezése:

b) A kifizető személye (kivéve a jogszabályon alapuló titoktartási kötelezettség alá eső tevékenységek):

c) A jövedelem rendszeressége (havi, egyéb rendszerességű, eseti vagy időszakos):

d) A jövedelem (bruttó) összege:

..... Ft

a) A tevékenység megnevezése:

b) A kifizető személye (kivéve a jogszabályon alapuló titoktartási kötelezettség alá eső tevékenységek):

c) A jövedelem rendszeressége (havi, egyéb rendszerességű, eseti vagy időszakos):

d) A jövedelem (bruttó) összege:

..... Ft

a) A tevékenység megnevezése:

b) A kifizető személye (kivéve a jogszabályon alapuló titoktartási kötelezettség alá eső tevékenységek):

c) A jövedelem rendszeressége (havi, egyéb rendszerességű, eseti vagy időszakos):

d) A jövedelem (bruttó) összege:

..... Ft

C) RÉSZ

GAZDASÁGI ÉRDEKELTSÉGI NYILATKOZAT

Gazdasági társaságban fennálló tisztsége vagy érdekeltsége:

I. 1. Gazdasági társaság neve:

2. Gazdasági társaság formája:

3. Az érdekeltség formája (tulajdonos, részvényes, bt. esetén beltag/kültag stb.):

4. A tulajdoni érdekeltség keletkezéskori aránya: %

5. A tulajdoni érdekeltség jelenlegi aránya: %

6. A gazdasági társaságban viselt tisztsége:

II. 1. Gazdasági társaság neve:

2. Gazdasági társaság formája:

3. Az érdekeltség formája (tulajdonos, részvényes, bt. esetén beltag/kültag stb.):

4. A tulajdoni érdekeltség keletkezéskori aránya: %

5. A tulajdoni érdekeltség jelenlegi aránya: %

6. A gazdasági társaságban viselt tisztsége:

- III. 1. Gazdasági társaság neve:
2. Gazdasági társaság formája:
3. Az érdekeltség formája (tulajdonos, részvényes, bt. esetén beltag/kültag stb.):
4. A tulajdoni érdekeltség keletkezéskori aránya: %
5. A tulajdoni érdekeltség jelenlegi aránya: %
6. A gazdasági társaságban viselt tisztsége:
- IV. 1. Gazdasági társaság neve:
2. Gazdasági társaság formája:
3. Az érdekeltség formája (tulajdonos, részvényes, bt. esetén beltag/kültag stb.):
4. A tulajdoni érdekeltség keletkezéskori aránya: %
5. A tulajdoni érdekeltség jelenlegi aránya: %
6. A gazdasági társaságban viselt tisztsége:
- V. 1. Gazdasági társaság neve:
2. Gazdasági társaság formája:
3. Az érdekeltség formája (tulajdonos, részvényes, bt. esetén beltag/kültag stb.):
4. A tulajdoni érdekeltség keletkezéskori aránya: %
5. A tulajdoni érdekeltség jelenlegi aránya: %
6. A gazdasági társaságban viselt tisztsége:

-
- ¹ A törvényt az Országgyűlés a 2011. december 19-ei ülésnapján fogadta el. A kihirdetés napja: 2011. december 28.
- ² A 7. § (1a) bekezdését a 2019: CXXVII. törvény 158. § (1) bekezdése iktatta be.
- ³ A 10. § (3) bekezdése a 2019: CXXVII. törvény 158. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.
- ⁴ A 13. § (1) bekezdése a 2012: CVI. törvény 10. §-ával megállapított szöveg.
- ⁵ A 13. § (1) bekezdés 8. pontja a 2014: XCIX. törvény 111. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.
- ⁶ A 13. § (1) bekezdés 8a. pontját a 2014: XCIX. törvény 111. § (2) bekezdése iktatta be.
- ⁷ A 13. § (3) bekezdését a 2019: CXV. törvény 58. §-a iktatta be.
- ⁸ A 14. § a 2012: CLXVII. törvény 4. §-ával megállapított szöveg.
- ⁹ A 14/A. §-t a 2012: CCVII. törvény 112. §-a iktatta be, szövege a 2014: XCIII. törvény 26. §-ával megállapított szöveg.
- ¹⁰ A 14/A. § (5) bekezdését a 2014: XCIII. törvény 27. §-a iktatta be.
- ¹¹ A 14/A. § (6) bekezdését a 2014: XCIII. törvény 27. §-a iktatta be.
- ¹² A 16. § a 2012: CXVII. törvény 121. §-ával megállapított szöveg.
- ¹³ A 16. § (2) bekezdése a 2019: CXXVII. törvény 158. § (3) bekezdésével megállapított szöveg.
- ¹⁴ A 16. § (3) bekezdése a 2019: CXXVII. törvény 158. § (3) bekezdésével megállapított szöveg.
- ¹⁵ A 16. § (6) bekezdését a 2012: CXC. törvény 6. § (1) bekezdése iktatta be.
- ¹⁶ A 16/A. §-t a 2012: LXXXIV. törvény 23. § (1) bekezdése iktatta be, szövege a 2014: XCIII. törvény 28. §-ával megállapított szöveg.
- ¹⁷ A 17. § (2) bekezdése a 2019: CXXVII. törvény 158. § (4) bekezdésével megállapított szöveg.
- ¹⁸ A 18. § (1) bekezdés nyitó szövegrésze a 2013: CXXXI. törvény 21. § a) pontja szerint módosított szöveg.
- ¹⁹ A 18. § (2) bekezdése a 2013: CXXXI. törvény 21. § b) pontja szerint módosított szöveg.
- ²⁰ A 22. § (3a) bekezdését a 2014: XXIII. törvény 12. §-a iktatta be. E módosító törvény 31. § (2) bekezdése alapján a 22. § (3a) bekezdése a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek 2014. évi általános választásának napján lép hatályba.
- ²¹ A 22. § (4) bekezdése a 2013: CXXVIII. törvény 27. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.
- ²² A 23. § (2) bekezdése a 2013: CXXVIII. törvény 27. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.
- ²³ A 23. § (5) bekezdés 11. pontja a 2014: XCIX. törvény 112. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.
- ²⁴ A 23. § (5) bekezdés 11a. pontját a 2014: XCIX. törvény 112. § (2) bekezdése iktatta be.
- ²⁵ A 27. § (1a) bekezdését a 2014: LXXI. törvény 3. §-a iktatta be.
- ²⁶ A 28. § a 2020: VII. törvény 1. §-ával megállapított szöveg.
- ²⁷ A 31/A. §-t a 2014: XXIII. törvény 13. §-a iktatta be.
- ²⁸ A 35. § (1a) bekezdését a 2014: XXIII. törvény 14. §-a iktatta be.
- ²⁹ A 36. § (1) bekezdése a 2014: XXIII. törvény 15. §-ával megállapított szöveg.
- ³⁰ A 36. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja a 2014: CI. törvény 85. §-ával megállapított szöveg.
- ³¹ A 36. § (1) bekezdés a) pont ab) alpontja a 2019: CXII. törvény 76. §-ával megállapított szöveg.
- ³² A 36. § (1) bekezdés a) pont ac) alpontját a 2020: VII. törvény 2. § (1) bekezdése iktatta be.
- ³³ A 36. § (1) bekezdés c) pontja 2016: LXIV. törvény 96. §-ával megállapított, a 2019: CIX. törvény 157. §-a szerint módosított szöveg.
- ³⁴ A 36. § (1) bekezdés e) pontja a 2014: LXXI. törvény 4. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.
- ³⁵ A 36. § (1) bekezdés h) pontja a 2020: VII. törvény 2. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.
- ³⁶ A 36. § (1) bekezdés i) pontja a 2014: LXXXV. törvény 11. §-ával megállapított szöveg.
- ³⁷ A 37. § (4) bekezdése a 2019: CXXVII. törvény 158. § (5) bekezdésével megállapított szöveg.
- ³⁸ A 37. § (5) bekezdése a 2019: CXXVII. törvény 158. § (5) bekezdésével megállapított szöveg.
- ³⁹ A 37. § (6) bekezdése a 2019: CXXVII. törvény 158. § (5) bekezdésével megállapított szöveg.
- ⁴⁰ A 37. § (7) bekezdése a 2019: CXXVII. törvény 158. § (5) bekezdésével megállapított szöveg.
- ⁴¹ A 38. § (1) bekezdés a) pontja a 2012: XXXVI. törvény 160. § (4) bekezdése alapján nem lép hatályba.
- ⁴² A 38. § (1) bekezdés b) pontja a 2012: CXLV. törvény 3. §-ával megállapított szöveg.

- ⁴³ A 38. § (1) bekezdés c) pontja a 2012: XXXVI. törvény 160. § (4) bekezdése alapján nem lép hatályba.
- ⁴⁴ A 41. § (1) bekezdése a 2013: CCLII. törvény 83. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.
- ⁴⁵ A 41. § (6) bekezdése a 2013: CCLII. törvény 83. § (3) bekezdés a) pontja szerint módosított szöveg.
- ⁴⁶ A 41. § (8) bekezdése a 2012: LXXXIV. törvény 23. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.
- ⁴⁷ A 41. § (9) bekezdését a 2013: LXXXV. törvény 1. § (1) bekezdése iktatta be.
- ⁴⁸ A 42. § 4. pontja a 2013: LXXXV. törvény 1. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.
- ⁴⁹ A 42. § 16. pontja a 2019: LXVI. törvény 83. §-ával megállapított szöveg.
- ⁵⁰ A 42. § 17. pontját a 2014: XCIII. törvény 29. §-a iktatta be.
- ⁵¹ A 43. § (1) bekezdése a 2014: LXXI. törvény 5. §-ával megállapított szöveg.
- ⁵² A 47. § a 2014: XXIII. törvény 16. §-ával megállapított szöveg. E módosító törvény 31. § (2) bekezdése alapján a 47. § a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek 2014. évi általános választásának napján lép hatályba.
- ⁵³ A 49. § (1a) bekezdését a 2014: LXXI. törvény 6. §-a iktatta be.
- ⁵⁴ Az 50. § a 2018: CXXVIII. törvény 16. §-a szerint módosított szöveg.
- ⁵⁵ Az 51. § (4) bekezdését az Alkotmánybíróság a 38/2012. (XI. 14.) AB határozatának 2. pontjával megsemmisítette 2012. november 15. napjával.
- ⁵⁶ Az 55. § (1) bekezdése a 2013: XXXVI. törvény 367. § e) pontja szerint módosított szöveg.
- ⁵⁷ Az 55. § (1a) bekezdését a 2014: LXXI. törvény 7. §-a iktatta be.
- ⁵⁸ A 67. § a 2014: LXXI. törvény 8. §-ával megállapított szöveg.
- ⁵⁹ A 68. § (1a) bekezdését a 2014: LXXI. törvény 9. §-a iktatta be.
- ⁶⁰ A 70. § a 2019: CXXVII. törvény 158. § (6) bekezdésével megállapított szöveg.
- ⁶¹ A 70/A. §-t a 2014: XXIII. törvény 17. §-a iktatta be.
- ⁶² A 71. § (1) bekezdése a 2014: LXXI. törvény 10. §-ával megállapított szöveg.
- ⁶³ A 71. § (2) bekezdése a 2016: CLXXXV. törvény 1. §-ával megállapított szöveg.
- ⁶⁴ A 71. § (3) bekezdése a 2016: CLXXXV. törvény 1. §-ával megállapított szöveg.
- ⁶⁵ A 71. § (4) bekezdése a 2016: CLXXXV. törvény 1. §-ával megállapított szöveg.
- ⁶⁶ A 71. § (5) bekezdése a 2012: CCIX. törvény 4. §-ával megállapított szöveg.
- ⁶⁷ A 71. § (6) bekezdése a 2012: CCIX. törvény 4. §-ával megállapított szöveg.
- ⁶⁸ A 72. § a 2014: XXIII. törvény 18. §-ával megállapított szöveg.
- ⁶⁹ A 72. § (1) bekezdése a 2014: LXXI. törvény 11. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.
- ⁷⁰ A 72. § (2) bekezdése a 2020: VII. törvény 3. §-ával megállapított szöveg.
- ⁷¹ A 72. § (3) bekezdését a 2014: LXXI. törvény 14. § a) pontja hatályon kívül helyezte.
- ⁷² A 76. § a) pontja a 2014: LXXI. törvény 12. §-ával megállapított szöveg.
- ⁷³ A 76. § b) pontját a 2014: LXXI. törvény 14. § b) pontja hatályon kívül helyezte.
- ⁷⁴ A 80. § a 2012: CCIX. törvény 5. §-ával megállapított szöveg.
- ⁷⁵ A 80. § (1a) bekezdését a 2014: LXXI. törvény 13. §-a iktatta be.
- ⁷⁶ A 80. § (2) bekezdése a 2016: CLXXXV. törvény 3. §-ával megállapított szöveg.
- ⁷⁷ A 81. § (3) bekezdés k) pontját a 2013: LXXXVIII. törvény 44. §-a iktatta be.
- ⁷⁸ A 81. § (4) bekezdése a 2012: CXC. törvény 6. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.
- ⁷⁹ A 82. § (1) bekezdése a 2012: CCIX. törvény 6. §-ával megállapított szöveg.
- ⁸⁰ A 82. § (2) bekezdése a 2012: CXC. törvény 6. § (3) bekezdésével megállapított szöveg.
- ⁸¹ A 84. § (5) bekezdése a 2012: CCIX. törvény 7. §-ával megállapított szöveg.
- ⁸² A 85. § (2a) bekezdését a 2013: LXXXV. törvény 1. § (3) bekezdése iktatta be.
- ⁸³ A 85. § (3) bekezdése a 2013: CCXVIII. törvény 41. § (1) bekezdésével megállapított, a 2019: CXXVII. törvény 159. § a) pontja szerint módosított szöveg.
- ⁸⁴ A 85. § (3a) bekezdését a 2013: CCXVIII. törvény 41. § (2) bekezdése iktatta be, szövege a 2019: CXXVII. törvény 158. § (7) bekezdésével megállapított szöveg.
- ⁸⁵ A 85. § (3b) bekezdését a 2013: CCXVIII. törvény 41. § (2) bekezdése iktatta be, szövege a 2018: CXXI. törvény 86. §-ával megállapított szöveg.
- ⁸⁶ A 85. § (3c) bekezdését a 2014: XCIII. törvény 30. § (2) bekezdése iktatta be.
- ⁸⁷ A 85. § (3d) bekezdését a 2014: XCIII. törvény 30. § (2) bekezdése iktatta be.
- ⁸⁸ A 85. § (3e) bekezdését a 2014: XCIII. törvény 30. § (2) bekezdése iktatta be.
- ⁸⁹ A 85. § (7a) bekezdését a 2012: CLXIII. törvény 1. §-a iktatta be, szövege a 2019: CXXVII. törvény 158. § (8) bekezdésével megállapított szöveg.
- ⁹⁰ A 85. § (11) bekezdését a 2012: CXCVI. törvény 18. §-a iktatta be.
- ⁹¹ A 85. § (12) bekezdését a 2013: CCXVIII. törvény 41. § (4) bekezdése iktatta be, hatályon kívül helyezte a 2019: CXXVII. törvény 160. § (1) bekezdés a) pontja.
- ⁹² A 92. § a 2019: CXXVII. törvény 158. § (9) bekezdésével megállapított szöveg.
- ⁹³ A 96. § (1) bekezdése a 2013: CCXVIII. törvény 41. § (5) bekezdésével megállapított szöveg.
- ⁹⁴ A 98. § (5) bekezdése a 2019: CXXVII. törvény 158. § (10) bekezdésével megállapított szöveg.
- ⁹⁵ A 98. § (5a) bekezdését a 2019: CXXVII. törvény 158. § (10) bekezdése iktatta be.
- ⁹⁶ A 98. § (6) bekezdése a 2019: CXXVII. törvény 158. § (10) bekezdésével megállapított szöveg.
- ⁹⁷ A 98. § (8) bekezdése a 2019: CXXVII. törvény 159. § a) pontja szerint módosított szöveg.
- ⁹⁸ A 98. § (9) bekezdése a 2019: CXXVII. törvény 159. § a) pontja szerint módosított szöveg.
- ⁹⁹ A 98. § (10) bekezdése a 2019: CXXVII. törvény 158. § (11) bekezdésével megállapított szöveg.
- ¹⁰⁰ A 98. § (11) bekezdése a 2019: CXXVII. törvény 159. § a) pontja szerint módosított szöveg.
- ¹⁰¹ A 102. § (1) bekezdése a 2019: CXXVII. törvény 159. § b) pontja szerint módosított szöveg.
- ¹⁰² A 102. § (4) bekezdése a 2019: CXXVII. törvény 158. § (12) bekezdésével megállapított szöveg.
- ¹⁰³ A 106. § (1) bekezdés d) pontja a 2012: XXXI. törvény 23. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.
- ¹⁰⁴ A 108. § a 2014: XCIII. törvény 31. §-ával megállapított szöveg.

- [105](#) A 108. § (2) bekezdése a 2018: CXXVIII. törvény 15. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.
- [106](#) A 108. § (4) bekezdése a 2018: CXXVIII. törvény 15. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.
- [107](#) A 108/A. §-t a 2012: LXXXIV. törvény 23. § (3) bekezdése iktatta be, szövege a 2013: CCLII. törvény 83. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.
- [108](#) A 108/A. § (1) bekezdés nyitó szövegrésze a 2014: XXIII. törvény 20. §-a szerint módosított szöveg.
- [109](#) A 108/B. §-t a 2014: XXIII. törvény 19. §-a iktatta be.
- [110](#) A 108/C. §-t a 2019: LXVI. törvény 84. §-a iktatta be.
- [111](#) A 109. § (1) bekezdése a 2011: CXCVI. törvény 29. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.
- [112](#) A 109. § (2) bekezdése a 2011: CXCVI. törvény 29. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.
- [113](#) A 109. § (6) bekezdése a 2011: CXCVI. törvény 29. § (3) bekezdésével megállapított szöveg.
- [114](#) A 109. § (8) bekezdése a 2019: XXXIV. törvény 95. §-a szerint módosított szöveg.
- [115](#) A 109. § (12) bekezdését a 2011: CXCVI. törvény 29. § (4) bekezdése iktatta be.
- [116](#) A 110/A. §-t a 2013: CCXVIII. törvény 41. § (6) bekezdése iktatta be.
- [117](#) A 111/A. §-t a 2013: CCIII. törvény 3. §-a iktatta be.
- [118](#) A 112. § (1a) bekezdését a 2019: CXV. törvény 59. §-a iktatta be.
- [119](#) A 112. § (4) bekezdését a 2013: XIV. törvény 1. §-a iktatta be.
- [120](#) A 114. § a 2016: LIV. törvény 1. §-ával megállapított szöveg.
- [121](#) A 115. § (2) bekezdését a 2013: CCIII. törvény 4. §-a hatályon kívül helyezte.
- [122](#) A 117. § a 2012: CXCVI. törvény 19. §-ával megállapított szöveg.
- [123](#) A 118. § a 2012: CXCVI. törvény 19. §-ával megállapított szöveg.
- [124](#) A 119. § (1) bekezdése a 2014: XCIX. törvény 113. § (1) bekezdése szerint módosított szöveg.
- [125](#) Lásd a 18/2013. (VII. 3.) AB határozatot.
- [126](#) A 125. § (3) bekezdését a 2013: LXXXIX. törvény 59. § f) pontja hatályon kívül helyezte.
- [127](#) A 128. § f) pontja a 2014: XCIX. törvény 113. § (2) bekezdés 1. pontja szerint módosított szöveg.
- [128](#) A 129. § nyitó szövegrésze a 2014: XCIII. törvény 39. § (2) bekezdése szerint módosított szöveg.
- [129](#) A 129. § d) pontját a 2013: XIV. törvény 2. §-a iktatta be.
- [130](#) A 132. § (1) bekezdés b) pontja a 2013: XIV. törvény 7. § a) pontja szerint módosított szöveg.
- [131](#) A 132. § (1) bekezdés c) pontja a 2013: XIV. törvény 3. §-ával megállapított szöveg.
- [132](#) A 132. § (1) bekezdés d) pontja a 2019: CXXVII. törvény 158. § (13) bekezdésével megállapított szöveg.
- [133](#) A 132. § (1) bekezdés g) pontja a 2014: XCIX. törvény 113. § (2) bekezdés 2. pontja szerint módosított szöveg.
- [134](#) A 132. § (1) bekezdés k) pontját a 2014: XCIII. törvény 40. § a) pontja hatályon kívül helyezte.
- [135](#) A 132. § (1) bekezdés l) pontja a 2013: XIV. törvény 7. § b) pontja szerint módosított szöveg.
- [136](#) A 132. § (1a) bekezdését a 2018: XXXVI. törvény 1. §-a iktatta be.
- [137](#) A 132. § (3) bekezdése a 2014: XCIII. törvény 32. §-ával megállapított szöveg.
- [138](#) A 132. § (4) bekezdése a 2014: XCIII. törvény 32. §-ával megállapított szöveg.
- [139](#) A 132. § (5) bekezdése a 2014: XCIII. törvény 32. §-ával megállapított szöveg.
- [140](#) A 133. §-t megelőző alcím a 2014: XCIII. törvény 33. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.
- [141](#) A 133. § (2) bekezdése a 2014: XCIII. törvény 39. § (1) bekezdés d) pontja szerint módosított szöveg.
- [142](#) A 133. § (3) bekezdését a 2014: XCIII. törvény 33. § (2) bekezdése iktatta be.
- [143](#) A 134. § (2) bekezdése a 2014: XCIII. törvény 39. § (1) bekezdés e) pontja szerint módosított szöveg.
- [144](#) A 135. §-t megelőző alcím címe a 2013: XIV. törvény 7. § d) pontja szerint módosított szöveg.
- [145](#) A 135. § a 2013: XIV. törvény 4. §-ával megállapított szöveg.
- [146](#) A 136. §-t megelőző alcím címe a 2019: CXXVII. törvény 159. § c) pontja szerint módosított szöveg.
- [147](#) A 136. § (1) bekezdése a 2013: XIV. törvény 5. §-ával megállapított szöveg.
- [148](#) A 136. § (2) bekezdése a 2019: CXXVII. törvény 158. § (14) bekezdésével megállapított szöveg.
- [149](#) A 136. § (3) bekezdését a 2019: CXXVII. törvény 160. § (2) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.
- [150](#) A 136. § (4) bekezdését a 2019: CXXVII. törvény 160. § (2) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.
- [151](#) A 137. §-t megelőző alcím címe a 2019: CXXVII. törvény 159. § d) pontja szerint módosított szöveg.
- [152](#) A 137. § a 2019: CXXVII. törvény 158. § (15) bekezdésével megállapított szöveg.
- [153](#) A 139. §-t megelőző alcím címe a 2019: CXXVII. törvény 159. § e) pontja szerint módosított szöveg.
- [154](#) A 139. § a 2019: CXXVII. törvény 158. § (16) bekezdésével megállapított szöveg.
- [155](#) A 140. §-t megelőző alcím címe a 2019: CXXVII. törvény 158. § (17) bekezdésével megállapított szöveg.
- [156](#) A 140. § a 2019: CXXVII. törvény 158. § (17) bekezdésével megállapított szöveg.
- [157](#) A 141. § (1) bekezdés nyitó szövegrésze a 2013: XIV. törvény 7. § e) pontja szerint módosított szöveg.
- [158](#) A 141. § (1) bekezdés b) pontja a 2013: XIV. törvény 7. § f) pontja szerint módosított szöveg.
- [159](#) A 141. § (1) bekezdés c) pontját a 2019: CXXVII. törvény 160. § (2) bekezdés d) pontja hatályon kívül helyezte.
- [160](#) A 141. § (1) bekezdés e) pontját a 2013: XIV. törvény 6. § (1) bekezdése iktatta be.
- [161](#) A 141. § (2) bekezdése a 2013: XIV. törvény 7. § g) pontja szerint módosított szöveg.
- [162](#) A 141. § (3) bekezdése a 2014: XCIII. törvény 35. §-ával megállapított szöveg.
- [163](#) A 141. § (5) bekezdése a 2013: XIV. törvény 6. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.
- [164](#) A 141. § (6) bekezdése a 2019: CXXVII. törvény 158. § (18) bekezdésével megállapított szöveg.
- [165](#) A 141. § (7) bekezdése a 2019: CXXVII. törvény 158. § (18) bekezdésével megállapított szöveg.
- [166](#) A bírósági eljárás kezdeményezésének közös szabályai alcímét (142. §-t) a 2019: CXXVII. törvény 160. § (2) bekezdés e) pontja hatályon kívül helyezte.
- [167](#) A VIII. Fejezetet (142/A–142/B. §) a 2017: L. törvény 381. §-a iktatta be.
- [168](#) A 142/C. §-t a 2017: CXXIV. törvény 22. §-a iktatta be.
- [169](#) Lásd a 321/2012. (XI. 16.) Korm. rendeletet.
- [170](#) Lásd a 432/2012. (XII. 29.) Korm. rendeletet.

- [171](#) A 143. § (1) bekezdés d) pontja a 2012: CXC. törvény 6. § (4) bekezdésével megállapított szöveg.
- [172](#) Lásd a 170/2012. (VII. 23.) Korm. rendeletet, a 117/2013. (IV. 23.) Korm. rendeletet, a 339/2014. (XII. 19.) Korm. rendeletet.
- [173](#) Lásd a 119/2012. (VI. 26.) Korm. rendeletet.
- [174](#) A 143. § (1) bekezdés f) pontját a 2014: XCIII. törvény 36. § (1) bekezdése iktatta be.
- [175](#) Lásd a 126/2015. (V. 27.) Korm. rendeletet.
- [176](#) A 143. § (1) bekezdés g) pontját a 2014: XCIII. törvény 36. § (2) bekezdése iktatta be.
- [177](#) A 143. § (1) bekezdés h) pontját a 2016: LIV. törvény 2. §-a iktatta be, szövege a 2016: CXVI. törvény 61. §-ával megállapított szöveg.
- [178](#) Lásd a 257/2016. (VIII. 31.) Korm. rendeletet.
- [179](#) Lásd a 23/2012. (IV. 25.) KIM rendeletet.
- [180](#) A 143. § (4) bekezdés a)–c) pontját a 2013: CCXVIII. törvény 41. § (8) bekezdése hatályon kívül helyezte.
- [181](#) A 143. § (4) bekezdés e) pontját az Alkotmánybíróság a 38/2012. (XI. 14.) AB határozatának 2. pontjával megsemmisítette 2012. november 15. napjával.
- [182](#) A 143. § (4) bekezdését a 2019: LXVI. törvény 85. §-a iktatta be.
- [183](#) A 144. § (1) bekezdése a 2012: XCIII. törvény 83. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.
- [184](#) A 144. § (3) bekezdése a 2012: CCIX. törvény 8. §-ával megállapított szöveg.
- [185](#) A 144. § (4) bekezdése a 2012: CCIX. törvény 8. §-ával megállapított szöveg.
- [186](#) A hatálybalépés napja 2014. október 12.
- [187](#) A 144. § (5) bekezdését a 2012: XCIII. törvény 83. § (2) bekezdése iktatta be, szövege a 2012: CXVII. törvény 122. §-ával megállapított szöveg.
- [188](#) A hatálybalépés napja 2012. július 24.
- [189](#) A 145. § a 2014: XCIII. törvény 37. §-ával megállapított szöveg.
- [190](#) A 145. § (1) bekezdése a 2020: VII. törvény 4. §-ával megállapított szöveg.
- [191](#) A 146. § (1)–(2) bekezdését a 2013: CCXVIII. törvény 41. § (8) bekezdése hatályon kívül helyezte.
- [192](#) A 146/A. §-t újonnan a 2014: XCIII. törvény 38. §-a iktatta be.
- [193](#) A 146/B. §-t újonnan a 2016: LIV. törvény 4. §-a iktatta be.
- [194](#) A 146/C. §-t újonnan a 2016: CLXXXV. törvény 4. §-a iktatta be.
- [195](#) A 146/D. §-t a 2012: CXC. törvény 6. § (6) bekezdése iktatta be, hatályon kívül helyezte a 2013: CCXVIII. törvény 41. § (8) bekezdése.
- [196](#) A 146/E. §-t a 2012: CXC. törvény 6. § (6) bekezdése iktatta be.
- [197](#) A 146/F. §-t a 2016: CLXXXV. törvény 5. §-a iktatta be.
- [198](#) A hatálybalépés időpontja 2016. december 28.
- [199](#) A 146/G. §-t a 2020: VII. törvény 5. § (1) bekezdése iktatta be.
- [200](#) A hatálybalépés időpontja 2020. március 24.
- [201](#) A 146/H. §-t a 2020: VII. törvény 5. § (2) bekezdése iktatta be.
- [202](#) A hatálybalépés időpontja 2020. március 24.
- [203](#) A 147–153. § a 2010: CXXX. törvény 12. § (2) bekezdése alapján hatályát veszítette.
- [204](#) A 154. § a 2012: LXXXIV. törvény 23. § (4) bekezdése alapján nem lép hatályba.
- [205](#) A 155. § a 2011: CCI. törvény 435. § (2) bekezdése alapján nem lép hatályba.
- [206](#) A 156. § (1) bekezdése a 2010: CXXX. törvény 12. § (2) bekezdése alapján hatályát veszítette.
- [207](#) A 156. § (2) bekezdés nyitó szövegrésze a 2010: CXXX. törvény 12. § (2) bekezdése alapján hatályát veszítette.
- [208](#) A 156. § (2) bekezdés a) pontja a 2010: CXXX. törvény 12. § (2) bekezdése alapján hatályát veszítette.
- [209](#) A 156. § (2) bekezdés b) pontja a 2012: CCIX. törvény 9. § (2) bekezdése alapján nem lép hatályba.
- [210](#) A 156. § (2) bekezdés c) pontját a 2012: XXXI. törvény 23. § (4) bekezdése iktatta be, hatályon veszítette a 2010: CXXX. törvény 12. § (2) bekezdése alapján.
- [211](#) A 156. § (3) bekezdése a 2010: CXXX. törvény 12. § (2) bekezdése alapján hatályát veszítette.
- [212](#) A 157. § a 2010: CXXX. törvény 12. § (2) bekezdése alapján hatályát veszítette.
- [213](#) A 158. § a 2010: CXXX. törvény 12. § (2) bekezdése alapján hatályát veszítette.
- [214](#) A 2. melléklet a 2013: CCLII. törvény 83. § (3) bekezdés b) pontja szerint módosított szöveg.